

Legemiddelforbruket
i Norge 2006-2010

Drug Consumption
in Norway 2006-2010

Legemiddelforbruket i Norge

Drug Consumption in Norway

2006 - 2010

En statistisk fremstilling av legemiddelforbruket i Norge for årene 2006 - 2010 basert på omsetning fra grossister

A statistical presentation of the drug consumption in Norway during the years 2006 - 2010 based on sales data from wholesalers

Solveig Sakshaug
Hanne Strøm
Christian Berg
Irene Litleskare
Hege Salvesen Blix
Marit Rønning
Tove Granum

Legemiddelstatistikk 2011:1

Nasjonalt folkehelseinstitutt

Tittel/Title:

Legemiddelforbruket i Norge 2006 - 2010
Drug Consumption in Norway 2006-2010

Redaktør/Editor:

Solveig Sakshaug

Forfattere/Authors:

Solveig Sakshaug
Hanne Strøm
Christian Berg
Irene Litleskare
Hege Salvesen Blix
Marit Rønning

Publisert av/Published by:

Nasjonalt folkehelseinstitutt
PB 4404 Nydalen
0403 Oslo
Norway

Tel: +47 21077000

E-mail: folkehelseinstituttet@fhi.no

www.fhi.no

Design/front page:

Grete Sømmer/Tove Granum

Layout:

Tove Granum

Forsideillustrasjon/Front page illustration:

Photo Disc/Moderen Technologies

Trykk/Print:

Nordberg Trykk AS

Opplag/Number printed:

400

Bestilling/Order:

publikasjon@fhi.no

Fax: 21078105

Tel: 21078200

ISBN 978-82-8082-455-4 (trykk)

ISBN 978-82-8082-456-1 (elektronisk)

ISSN 1890-9647

Suggested citation: Sakshaug, S (ed), Drug Consumption in Norway 2006-2010 (Legemiddelforbruket i Norge 2006-2010), Oslo, Norwegian Institute of Public Health, March 2011

Tidligere utgaver:

Previous editions:

1977: Legemiddelforbruket i Norge 1974 - 1976
1978: Legemiddelforbruket i Norge 1975 - 1977
1980: Legemiddelforbruket i Norge 1975 - 1979
1981: Legemiddelforbruket i Norge 1980
1982: Legemiddelforbruket i Norge 1977 - 1981
1984: Legemiddelforbruket i Norge 1979 - 1983
1985: Legemiddelforbruket i Norge 1984
1986: Legemiddelforbruket i Norge 1981 - 1985
1987: Legemiddelforbruket i Norge 1986
1988: Legemiddelforbruket i Norge 1987
1989: Legemiddelforbruket i Norge 1984 - 1988
1990: Legemiddelforbruket i Norge 1989
1991: Legemiddelforbruket i Norge 1986 - 1990
1992: Legemiddelforbruket i Norge 1991
1993: Legemiddelforbruket i Norge 1988 - 1992
1994: Legemiddelforbruket i Norge 1989 - 1993
1995: Legemiddelforbruket i Norge 1990 - 1994
1996: Legemiddelforbruket i Norge 1991 - 1995
1997: Legemiddelforbruket i Norge 1992 - 1996
1998: Legemiddelforbruket i Norge 1993 - 1997
1999: Legemiddelforbruket i Norge 1994 - 1998
2000: Legemiddelforbruket i Norge 1995 - 1999
2001: Legemiddelforbruket i Norge 1996 - 2000
2002: Legemiddelforbruket i Norge 1997 - 2001
2003: Legemiddelforbruket i Norge 1998 - 2002
2004: Legemiddelforbruket i Norge 1999 - 2003
2005: Legemiddelforbruket i Norge 2000 - 2004
2006: Legemiddelforbruket i Norge 2001 - 2005
2007: Legemiddelforbruket i Norge 2002 - 2006
2008: Legemiddelforbruket i Norge 2003 - 2007
2009: Legemiddelforbruket i Norge 2004 - 2008
2010: Legemiddelforbruket i Norge 2005 - 2009

FORORD

I mai 1976 ble mulighetene for en bedre utnyttelse av legemiddelstatistikk diskutert på et møte i Helsedirektoratet. Møtet resulterte i at en arbeidsgruppe fikk i oppdrag å utarbeide et forslag til presentasjon og utnyttelse av Norsk Medisinaldepots legemiddelstatistikk med medisinsk fagpersonell som målgruppe. Norsk Medisinaldepot (NMD) hadde i perioden 1957-1995 monopol på omsetning av legemidler til apotek og sykehus i Norge. I desember 1976 ble det vedtatt å utgi en årlig publikasjon over legemiddelforbruket i Norge, basert på omsetning fra grossist, og den første utgaven kom i 1977.

Årets utgave, som er 33. utgave av *Legemiddelforbruket i Norge*, er i det vesentlige bygget opp som tidligere utgaver. Boken utgis som en kombinert norsk/engelsk versjon. Hovedkapitlene med statistikk for hver ATC hovedgruppe er delvis oversatt til engelsk. ATC koder er angitt foran de enkelte legemiddelnavn for å øke forståelsen for utenlandske lesere. Generelle kommentarer til totalomsetningen finnes i innledningskapitlet. Kommentarer til forbruksutviklingen for enkelte legemiddelgrupper finnes i tilknytning til de aktuelle kapitlene for ATC hovedgruppene.

Årets utgave omfatter tallmateriale for perioden 2006-2010 og er basert på salgsdata fra alle legemiddelgrossister i Norge og er inklusive salg av legemidler til dagligvarehandelen. Alle legemiddelgrossister rapporterer månedlig alt salg av legemidler til detaljist (f.eks. apotek og sykehus) til Nasjonalt folkehelseinstitutt. Et nasjonalt reseptbasert legemiddelregister (Reseptregisteret) er fra januar 2004 etablert ved Folkehelseinstituttet. Registeret inneholder reseptopplysninger fra alle apotek om utlevering av legemidler til pasienter, forskrivere og institusjoner. Registeret gir mer detaljert kunnskap om legemiddelbruken i befolkningen. Informasjon fra Reseptregisteret er tilgjengelig i en egen rapport som utgis årlig og på nettsiden www.reseptregisteret.no. Noen prevalenstall fra Reseptregisteret er inkludert i kommentarene til enkelte ATC gr. i denne boken.

En liste over ATC og DDD endringer foretatt 1. januar 2011 finnes på s. 107.

Innledningen gir mer informasjon om den statistiske fremstillingen av legemiddelforbruket. Vi vil presisere at det er viktig for forståelsen av det statistiske materiale at innledningskapitlet leses først.

Henvendelser vedrørende statistikken i boken kan sendes som e-post til lmfin@fhi.no. Boken er i sin helhet tilgjengelig på nettsiden: www.legemiddelforbruk.no

Oslo, mars 2011

PREFACE

The possibilities of better utilization of drug consumption statistics were discussed at a meeting at the Norwegian Board of Health in May 1976. At this meeting a working group was assigned the task of formulating recommendations for how to present and use the data compiled at the Norwegian Medicinal Depot (NMD), aiming at the medical professions. NMD was in the period 1957-1995 the only wholesaler of medicines in Norway. In December 1976 it was decided to issue an annual publication containing information on the consumption of drugs in Norway based on wholesales.

This is the 33rd edition of the report "Drug Consumption in Norway". It is mainly organized according to the previous editions. We have chosen to present the report as a combined Norwegian/English edition. The main statistical chapters for each ATC group are only partly translated into English. ATC codes are included for all the substances in order to increase the comprehension for foreign readers. The first part of the report includes general comments to the total drug consumption. Specific comments to some ATC groups are included in the introduction to the respective main ATC groups.

The present edition includes data for the period 2006-2010 and the figures are based on sales from all drug wholesalers in Norway and include sales of over the counter medicines which are available in non pharmacy outlets. All wholesalers in Norway report total sales of medicines directly to the Norwegian Institute of Public Health on a monthly basis. A Norwegian Prescription database (NorPD) was from January 2004 established at the Norwegian Institute of Public Health. NorPD includes prescribing information at the individual patient level from all Norwegian pharmacies. NorPD offers more detailed information about the drug use in the population. More information regarding the NorPD is available in a separate report (published annually since 2008) and on www.norpd.no. Prevalence data from NorPD are included in the introduction chapters to some of the main ATC groups in this book.

A list of ATC and DDD alterations valid from 1 January 2011 is included on p. 107.

For more information on the statistical presentation of drug consumption, please confer the introduction. In order to fully understand the statistical material in this book we recommend reading the introduction.

Requests regarding the statistics can be forwarded by email to lmfin@fhi.no. This report is also available on the website: www.drugconsumption.no

Oslo, March 2011

INNHold

Forord	6
Innledning	9
Anatomisk terapeutisk kjemisk (ATC) klassifikasjon.....	9
Måleenheter (Definert døgndose (DDD) og Kroner)	10
Vurdering og anvendelse av legemiddelstatistikk	12
Nordisk statistikk.....	13
Generelle kommentarer til salgsutviklingen	14
Totalomsetningen	14
Reseptbelagte legemidler	15
Reseptfrie legemidler	15
Legemiddelsalg utenom apotek.....	15
Omsetning pr legemiddelgruppe.....	16
Fylkesstatistikk.....	17
Folkemengde etter alder 2006-2010.....	24
Forkortelser	26

STATISTIKK PR ATC HOVEDGRUPPE:

A	Fordøyelsesorganer og stoffskifte	27
B	Blod og bloddannende organer	37
C	Hjerte og kretsløp	41
D	Dermatologiske midler.....	49
G	Urogenitalsystem og kjønnshormoner	51
H	Hormoner til systemisk bruk, ekskl. kjønnshormoner og insuliner.....	59
J	Antiinfektiva til systemisk bruk.....	63
L	Antineoplastiske og immunmodulerende midler	71
M	Muskler og skjelett	77
N	Nervesystemet.....	83
P	Antiparasitære midler, insekticider og insektmidler	95
R	Respirasjonsorganer.....	97
S	Sanseorganer	103
V	Varia	105
Endring av ATC koder og DDD 2011		107
DDD for kombinasjonspreparater		110

CONTENTS

Preface.....	6
Introduction	9
The Anatomical Therapeutic Chemical (ATC) classification system.....	9
Units of measurement (Defined Daily Dose (DDD) and Costs)	10
Evaluation and application of drug statistics based on sales figures from wholesalers.....	12
Nordic Statistics	13
General comments to consumption trends	14
Total sales.....	14
Prescription Only Medicines (POM)	15
Non-prescription medicines (OTC)	15
Sales of OTC medicines outside pharmacies	15
Turnover per ATC main group	16
County statistics.....	17
Population by age 2006 - 2010	24
Abbreviations	26

STATISTICS FOR EACH ATC MAIN GROUP:

A	Alimentary tract and metabolism	27
B	Blood and blood forming organs.....	37
C	Cardiovascular system	41
D	Dermatologicals.....	49
G	Genito urinary system and sex hormones	51
H	Systemic hormonal preparations, excl. sex hormones and insulins	59
J	Antiinfectives for systemic use.....	63
L	Antineoplastic and immunomodulating agents	71
M	Musculo-skeletal system.....	77
N	Nervous system	83
P	Antiparasitic products, insecticides and repellents	95
R	Respiratory system	97
S	Sensory organs.....	103
V	Various.....	105
Alterations in ATC codes and DDDs 2011		107
DDDs for combinations products		110

INNLEDNING

Tallene som presenteres i denne boken, er basert på salg fra grossister til apotek, sykehus, sykehjem eller dagligvarebutikker. Statistikken omfatter totalt salg av legemidler med markedsføringstillatelse i Norge. Dersom apotekpreparater eller uregistrerte legemidler er inkludert i tallene, vil dette være angitt med fotnote. Vi gjør spesielt oppmerksom på at salgstall oppgitt i kroner kun omfatter legemidler med markedsføringstillatelse.

Alle legemidler som blir solgt fra grossister blir ikke nødvendigvis brukt. Grunnlaget for tallmaterialet må alltid tas med i tolkninger og vurderinger av legemiddelforbruket, og nødvendige reservasjoner må knyttes til konklusjonene.

Statistikken er ordnet etter ATC klassifikasjonssystemet og definert døgndose (DDD) er benyttet som måleenhet i bearbeidelsen av tallmaterialet.

ATC/DDD versjon gjeldende fra januar 2011 er benyttet i boken.

ANATOMISK TERAPEUTISK KJEMISK (ATC) KLASSIFIKASJON

I ATC systemet inndeles legemidlene i grupper på 5 nivåer. På 1. nivå fordeles legemidlene på 14 anatomiske hovedgrupper. Det neste nivået (2. nivå) er en terapeutisk eller farmakologisk undergruppe. 3. nivå og 4. nivå er terapeutiske, farmakologiske eller kjemiske undergrupper, mens 5. nivå representerer den kjemiske substansen/virkestoffet.

ATC koden

En fullstendig klassifikasjon av spironolakton med ATC koden C03DA01 kan illustrere oppbyggingen av ATC systemet:

C	Hjerte og kretsløp (1. nivå, anatomisk hovedgruppe)
C03	Diuretika (2. nivå, terapeutisk undergruppe)
C03D	Kaliumsparende midler (3. nivå, farmakologisk undergruppe)
C03DA	Aldosteronantagonister (4. nivå, farmakologisk undergruppe)
C03DA01	Spironolakton (5. nivå, kjemisk substans)

Alle spironolakton preparater (Aldactone® og Spirix®) gis i dette systemet koden C03DA01.

Ved hjelp av dette klassifikasjonssystemet, kan man lage statistikker over legemiddelforbruk gruppert på 5 ulike nivåer, fra tall som viser totalforbruket av alle preparater klassifisert f.eks. under hovedgruppe

INTRODUCTION

The figures in the book represent sales from wholesalers to retailers (pharmacies, hospitals, nursing homes and non-pharmacies outlets). The statistics include total sales of medicinal products with marketing authorisation in Norway.

It should be emphasised that sales from wholesalers are not necessarily equal to what is actually consumed. The source of the data should always be considered when interpreting and evaluating drug use and the necessary limitations should be included in the conclusions.

The statistical tables are sorted according to the ATC classification system, and the Defined Daily Dose are used as the unit of measurement.

The ATC/DDD version valid from January 2011 is used in this edition.

THE ANATOMICAL THERAPEUTIC CHEMICAL (ATC) CLASSIFICATION SYSTEM

In the ATC system the drug substances are classified into groups at 5 different levels. The drugs are divided into 14 main groups (1st level), then further divided into pharmacological/therapeutic subgroups (2nd level). The 3rd and 4th levels are chemical/pharmacological/therapeutic subgroups and the 5th level is the chemical substance.

The ATC code

A complete classification of *spironolactone* with the ATC code C03DA01 illustrates the structure of the ATC system:

C	Cardiovascular system (1st level, anatomical main group)
C03	Diuretics (2nd level, therapeutic subgroup).
C03D	Potassium-sparing agents (3rd level, pharmacological subgroup)
C03DA	Aldosterone antagonists (4th level, pharmacological subgroup)
C03DA01	Spironolactone (5th level, chemical substance)

All products containing spironolactone (Aldactone® and Spirix®) are assigned the code C03DA01.

The ATC classification system makes it possible to compile drug statistics on 5 different levels, that is, figures showing total consumption of all products classified in main group C - *Cardiovascular system*

C - *Hjerte og kretsløp* (1. nivå), tall for de ulike undergruppene (2., 3. og 4. nivå) og ned til tall som viser forbruket av det enkelte virkestoff.

ATC kode for hvert enkelt preparat er angitt i *apotekenes vareregister* og i preparatomtalene (SPC) som er publisert i *Felleskatalogen*.

WHO Collaborating Centre for Drug Statistics Methodology

I 1982 opprettet WHO et koordineringssenter ved NMD i Oslo, *WHO Collaborating Centre for Drug Statistics Methodology* med tilknytning til WHOs Europakontor i København. I mai 1996 ble senteret tilknyttet WHOs hovedkontor i Genève for å ivareta den globale utbredelse av ATC/DDD systemet. WHO senterets oppgaver er å klassifisere legemidler i henhold til ATC systemet, fastsette definerte døgndoser for legemidler som har en ATC kode og videreutvikle ATC/DDD. Dette arbeidet utføres i nært samarbeid med en global ekspertgruppe med medlemmer fra 12 ulike land. Fra 2002 har WHO senteret vært lokalisert ved Nasjonalt folkehelseinstitutt.

MÅLEENHETER

Definert døgndose (DDD)

Prisendringer over tid, mellom alternative preparater og mellom land, gjør at statistikker angitt i verdi (kroner) er til vanskelig å vurdere. Mengdeangivelser kan gi et bedre grunnlag for faglige vurderinger. Disse vil være uavhengige av prisendringer og endringer i valutakurser. Sammenligninger mellom ulike legemidler som benyttes alternativt på samme indikasjoner, er imidlertid vanligvis ikke mulig ved statistikker basert på mengdeangivelser som antall tabletter, pakninger osv.

Ved å benytte definerte døgndoser (DDD) som måleenhet, får man bedre mulighet for sammenligninger mellom alternative legemidler uavhengig av prisdifferanser. Vurdering av legemiddelforbruket gjennom lengre tidsperioder, nasjonalt og internasjonalt, blir enklere og bedre ved bruk av definerte døgndoser. Måleenheten er definert som *den antatt gjennomsnittlige døgndose brukt ved preparatets hovedindikasjon hos voksne*.

Døgndosene fastsettes på bakgrunn av en vurdering av bruken internasjonalt, selv om de nasjonale terapitradisjonene kan variere fra et land til et annet (f eks bruksområde og doseringsanbefalinger). Den definerte døgndose (DDD) bør derfor betraktes som en teknisk verdi.

Legemidler som benyttes ved forskjellige indikasjoner, kan by på spesielle problemer som det må tas hensyn til ved vurdering av døgndosestatistikk. Dosen ved hovedindikasjonen benyttes slik at f eks for antipsykotika (ATC N05A)

(1st level), figures for the various subgroups (2nd, 3rd and 4th levels), and down to figures showing consumption of each active ingredient.

The ATC code for all pharmaceuticals on the Norwegian market can be found in *the pharmacy medicinal product register* and in the monographs of the national drug catalogue *Felleskatalogen*.

The WHO Collaborating Centre for Drug Statistics Methodology

In 1982 the WHO Regional Office for Europe established a coordinating centre at NMD in Oslo; *the WHO Collaborating Centre for Drug Statistics Methodology*. In May 1996 the Centre was attached to the WHO Headquarter in Geneva due to the increasing global use of the ATC/DDD system. The main tasks of the WHO Centre are to classify drugs according to the ATC system, assign Defined Daily Doses and to further develop the ATC/DDD system. This work is performed in close cooperation with a global expert group representing 12 different countries. As from 2002 the Centre has been located at the Norwegian Institute of Public Health.

UNITS OF MEASUREMENT

The Defined Daily Dose (DDD)

Prices change with time, prices differ between alternative preparations and between countries. Statistics based on currency is hence difficult to assess. Other quantities, independent of price changes and changing exchange rates, may offer a better basis for professional evaluations. But, when using quantities such as number of tablets, number of packages etc., comparisons between different drugs used alternatively on the same indications, will often not be possible.

The use of DDDs as units of measurement offers better possibilities for comparisons between alternative medicinal products, independent of price differences. The evaluation of drug consumption over time, nationally and internationally, is simplified and improved by the use of DDDs. A DDD is defined as *the assumed average maintenance dose per day for a drug used on its main indication in adults*.

The DDDs are determined on the basis of evaluation of *international* use of the substance in question, bearing in mind that national therapy traditions (indications, dosages) often differ greatly. Each DDD should therefore be regarded as a technical measuring unit.

Drugs used for more than one indication are a challenge. For antipsychotics the doses used in psychoses and not the lower doses used in the treatment of neuroses, are chosen as the basis for assignment of the DDDs. With the exception of some specific pediatric products, adult dosages are used. The DDD for a substance will often be one

har man valgt psykosedoser som grunnlag for fastsettelse av DDD og ikke de lavere dosene som benyttes ved nevroser. Med unntak for spesielle barnepreparater benyttes doseringer for voksne. Ofte vil DDD for ulike administrasjonsformer være like med unntak av der biotilgjengeligheten er svært forskjellig. For preparater der man benytter en støtdose og en vedlikeholdsdose, vil døgndosen være basert på vedlikeholdsdosen. Hvis mulig er den definerte døgndosen angitt i mengde aktiv substans. Er det umulig, som f eks ved kombinasjonspreparater og enkelte flytende preparater, angis den definerte døgndose som antall enkelt-doser (antall tabletter, kapsler, milliliter osv).

DDD representerer ikke nødvendigvis den mest foreskrevne eller brukte dose, noe som må tas i betraktning når tallene vurderes. Det vil derfor ofte være vanskelig å beregne antall brukere ved kun å bruke DDD som måleenhet. Dette gjelder særlig der doseringsanbefalingene kan variere mye etter bruksområde.

Salgstallene i denne boken er angitt i DDD/1000 innbyggere/døgn og beregnes på følgende måte:

$$\frac{\text{Samlet forbruk i DDD x 1000}}{365 \times \text{antall innbyggere}}$$

Dette tallet vil gi et estimat av andelen av befolkningen i promille som får en bestemt medikamentell behandling. Et estimert salg av et legemiddel på 10 DDD/1000 innbyggere/døgn indikerer at 10 av 1000 personer (dvs. 1 % av befolkningen) daglig kan bruke dette legemidlet. **Dette estimatet blir imidlertid kun riktig dersom det er samsvar mellom DDD og dosen som faktisk brukes.**

For enkelte legemiddelgrupper som vesentlig brukes i kortere perioder, kan det være hensiktsmessig å presentere salgstallene i antall DDD/innbygger/år. Et estimert salg på 5 DDD/innbygger/år indikerer at hver innbygger kan få en kur på 5 dager i løpet av et år. Hvis standard behandlingen er 7 dager, kan man alternativt estimere antall kurer á 7 dager ved å dividere totalt antall solgte døgndoser med kurvarigheten. De døgndosene som er benyttet i statistikkene, er for de fleste legemidlene oppført i parentes bak navnet på legemiddelsubstansen. En oversikt over DDD fastsatt for kombinasjonspreparater finnes på side 110.

Prinsippene for ATC systemet og fastsettelse av DDD er nærmere beskrevet i publikasjonen **Guidelines for ATC classification and DDD assignment 2011**, Oslo 2010.

ATC Index with DDDs, som inneholder en liste over alle fastsatte DDD, kan bestilles fra WHO senteret. Begge publikasjonene finnes i engelsk og spansk versjon. Publikasjonene er også tilgjengelig på senterets nettside: www.whocc.no.

and the same, irrespective of the route of administration. Drugs with different bioavailabilities for different routes of administrations may, however, have more than one DDD, each of them linked to a specific dosage form. For products where a booster dose is followed by a smaller maintenance dosage, the maintenance dose will form the basis for the DDD. Whenever possible, the DDD is indicated as the quantity of active substance. When this is impossible, as is the case with combination products and some liquid products, the DDD is given as the number of unit doses (no of tablets, millilitres etc.).

The DDDs are not necessarily the most frequently prescribed or used doses. This must be considered when evaluating the data. Accordingly it will often be difficult to estimate the number of users by using the DDD as the measuring unit.

The sales figures are given as the number of DDDs/1000 inhabitants/day, calculated as follows:

$$\frac{\text{Total consumption measured in DDDs x 1000}}{365 \times \text{number of inhabitants}}$$

This figure offers an estimation of what proportion of the population that may receive a certain drug treatment. An estimated drug consumption of 10 DDDs/1000 inhabitants/day corresponds to a daily use of this drug by 1% of the population. **This estimate is, however, only valid if there is good correlation between the DDD and the actual consumed dose.**

For some drug groups mainly used during shorter periods, a presentation of the sales data as the number of DDDs/inhabitant/year may be more convenient. An estimated sale of 5 DDDs/inhabitant/year will indicate that each inhabitant may undergo a treatment of 5 days duration. If the standard treatment lasts 7 days, one may alternatively estimate the number of 7-day courses by dividing the total number of sold DDDs by the course duration. The DDDs used in this book are for most drugs indicated in adjacent brackets. DDDs for combination products in Norway, see page 110.

The principles of the ATC/DDD system are more thoroughly described in the publication **Guidelines for ATC classification and DDD assignment 2011**, Oslo 2010.

The **ATC index with DDDs** includes all assigned DDDs for plain products. Both the Guidelines and the ATC/DDD Index can be ordered from the WHO Centre. Access to the Guidelines and ATC/DDD index is also available from the website of the Centre: www.whocc.no.

Kroner

Omsetningen i kroner for perioden 2006-2010 er inkludert i separate tabeller per ATC 3. nivå. Disse tabellene er plassert i tilknytning til hver ATC hovedgruppe og er angitt i apotekenes utsalgspris (AUP) som er beregnet ut fra faktisk fakturert innkjøpspris fra grossist (AIP). Dette innebærer at det til faktisk fakturert innkjøpspris (AIP) til apotek og sykehus er lagt til normal apotekavanse og gebyrer, samt merverdiavgift.

Offentlig prisfastsettelse på reseptfrie legemidler ble opphevet fra 1. januar 1995. Det er derfor ikke mulig å gi et eksakt bilde av utsalgsprisen. Nasjonalt folkehelseinstitutt har ikke oversikt over utsalgsprisene for reseptfrie legemidler i apotek og dagligvarehandelen. Totalomsetningen i kroner beregnes ut fra rapporterte innkjøpspriser fra grossist til apotek/dagligvarehandel som omregnes til AUP ved å multiplisere med en faktor på 2.1.

Tallene som gjelder omsetning i kroner må betraktes som estimerte tall og er sannsynligvis minimumstall i forhold til reelle omsetningstall i AUP.

Tall fra Reseptregisteret (www.reseptregisteret.no) vil gi omsetning i faktisk utsalgspris fra apotek for alle legemidler som er forskrevet på resept.

VURDERING OG ANVENDELSE AV LEGEMIDDELSTATISTIKK

Legemiddelstatistikk basert på salgstall fra grossist er i utgangspunktet en forholdsvis presis form for helsestatistikk, og er et viktig hjelpemiddel til å foreta medisinske og helseøkonomiske vurderinger og evt. foreslå konkrete tiltak. Statistikken kan benyttes til å:

- kartlegge og vurdere forbruket og dermed terapi på ulike nivåer og over tid
- måle effekten av kontrollpolitiske og informative tiltak
- definere behovet for videre undersøkelser av forskrivningspraksis

Statistikken har imidlertid en del begrensninger som man bør ta hensyn til:

- alle legemidler solgt fra grossister blir ikke nødvendigvis brukt
- salg til primærhelsetjenesten og helseinstitusjoner er ikke adskilt i det statistiske materialet i denne boken

Costs in Norwegian currency

Estimates of the expenditure in NOK for the period 2006-2010 are included in separate tables for each ATC 3rd level. These tables are included in connection with each ATC main group and the costs are expressed in pharmacy retail price (AUP). The calculation of the pharmacy retail price is based on the invoiced pharmacy purchase price with the addition of the pharmacy margin including fees and VAT.

There is no price regulation of non-prescription medicines in Norway and it is therefore difficult to estimate the OTC sales in terms of pharmacy retail prices. The Norwegian Institute of Public Health has no information of the actual retail prices for OTC medicines. The turnover in retail prices is calculated by using the purchase prices multiplied with a factor of 2.1.

It should be emphasized that the estimated cost given in pharmacy retail prices in this report probably underestimates the actual cost.

Figures from the Norwegian Prescription Database (NorPD) (www.norpd.no) will give the actual cost in pharmacy retail prices of prescription medicines.

EVALUATION AND APPLICATION OF DRUG STATISTICS

Drug statistics from wholesalers are basically relatively precise and offer important tools for medical and health economic evaluations and for the suggestions of appropriate regulatory changes, campaigns etc. The statistics can be used to:

- survey consumption, and hence therapy, on different levels and during time
- measure the effect of legislative changes and informational efforts
- define needs for further investigation of drug therapy traditions

The following limitations should however be kept in mind when using the statistics:

- all medicaments sold from the wholesalers are not necessarily consumed
- sales intended for use in general practice and institutions are not treated separately in this book's statistical material

NORDISK STATISTIKK

En egen publikasjon om legemiddelbruk i de nordiske land *Medicines Consumption in the Nordic Countries 2004-2008*, ble utgitt i 2010.

Publikasjonen fra NOMESKO kan bestilles fra Nordic Medico-Statistical Committee (Islands Brygge 67, DK-2300 København) eller fra deres nettside: www.nom-nos.dk.

Tidligere utgaver av rapporten finnes også på ovenfor nevnte nettside.

NORDIC STATISTICS

A special publication concerning medicines consumption, *Medicines Consumption in the Nordic Countries 2004-2008*, was published in 2010. The publications can be ordered from the Nordic Medico-Statistical Committee (Islands Brygge 67, DK-2300 Copenhagen, Denmark), or from the website: www.nom-nos.dk.

Previous editions are also available from the website.

GENERELLE KOMMENTARER TIL SALGS- UTVIKLINGEN

Totalomsetning

Totalt salg av legemidler med markedsføringsstillatelse i Norge beløp seg til 12,3 milliarder kroner (AIP) i 2010, hvorav 0,5 milliarder var veterinære legemidler. I forhold til 2009 har omsetningen gått ned med 1,1 %. Estimert utsalgspris tilsvarer en total omsetning på i underkant av 19 milliarder i 2010. Den reduserte omsetning i 2010 skyldes i hovedsak at omsetningen var spesielt høy i 2009 pga salg av pandemivaksine og antivirale midler (Tamiflu® og Relenza®). Se også tabell 7 side 22.

Innenfor gruppen immunmodulerende legemidler (ATC gruppe L) har det imidlertid vært en sterk vekst de senere årene, og i 2010 økte salget med 10 % (tabell 7, s. 22).

AUP omsetningen som presenteres i denne boken, er basert på faktisk fakturert AIP med påslag av apotekavanse, gebyrer og merverdiavgift (dvs. samme prisformel som Statens legemiddelverk bruker ved beregning av maksimal AUP). Dette kan gi noe avvik spesielt innenfor grupper der det foreligger særskilte innkjøpsavtaler til blant annet sykehus (LIS avtalen) og for legemidler som blir innkjøpt til en lavere pris enn godkjent maks AIP (Statens legemiddelverk). Den reelle utsalgsprisen kan derfor være høyere enn den som blir beregnet ut fra faktiske innkjøpspriser. For legemidler som utleveres etter resept, kan faktisk omsetning fra apotek hentes ut fra Reseptregisteret (www.reseptregisteret.no).

For å redusere de offentlige kostnadene til legemidler som refunderes via "blåreseptordningen", har myndighetene innført en rekke prisregulerende tiltak. Indeksprissystemet ble innført i 2003 og i 2005 ble dette erstattet av trinnprismodellen som innebærer en trinnvis prisreduksjon når legemidlenes patenttid har utløpt. Myndighetene har i tillegg innført foretrukne legemidler i enkelte legemiddelgrupper for ytterligere å redusere kostnadene. Foretrukne legemidler er blant annet innført for legemidler til behandling av refluks sykdom, statiner (kolesterolsenkende legemidler), midler til behandling av høyt blodtrykk, midler til behandling av migræne (triptaner) og antihistaminer. Disse endringene har medført at kostnadsveksten har vært relativt lav i perioden 2006-2010 (figur 1 side 18). I enkelte ATC hovedgrupper har kostnadene gått ned i 2010 (tabell 7, s. 22).

Salg målt i antall definerte døgndoser (DDD) økte med 0,9 % i 2010. Volum av legemiddelforbuk målt i DDD har vært relativt stabilt de siste 5 år (se figur 1, s. 18)

I løpet av 2010 kom det vel 40 nye legemidler til human bruk på markedet i Norge (beregnet som nye

GENERAL COMMENTS TO CONSUMPTION TRENDS

Total sales

In 2010 the total sales of medicinal products with marketing authorisation totalled 12.3 billion NOK (incl. 0.5 billion for veterinary medicines). This is a 1.1% reduction relative to 2009. The estimated retail costs (AUP) correspond to almost 19 billion NOK. The cost reduction in 2010 was mainly caused by the particularly high sales in 2009 in connection with the flu pandemic (i.e. sales of Pandemrix flu vaccine and Tamiflu® and Relenza®). See also table 7 page 22.

Sales of immunomodulating agents (ATC group L) has increased rapidly in the latest years, and in 2010 the costs increased by 4% (table 7, p. 22).

The calculation of sales in pharmacy retail price is based on the invoiced pharmacy purchase price added the pharmacy margin, fees and VAT (i.e. using the Norwegian Medicines Agency price formula in calculation of the approved maximum retail price). The estimated costs presented in this book may therefore deviate from real costs especially in groups where special purchase agreements exist e.g. for hospitals or pharmacies where the purchase prices are lower than the approved maximum purchase prices. In these cases, the real pharmacy retail costs may be higher than the estimated pharmacy retail costs (AUP) presented in this book. For prescription medicines, the real costs can be retrieved from the NorPD (www.norpd.no).

In order to reduce reimbursement costs, changes in price regulations have been introduced in Norway. The "index price" system was introduced in 2003 and this was replaced by the graded price model in 2005. The graded price model is a stepwise price reduction when generic alternatives are marketed. In addition "preferred drugs" have been introduced in some drug groups in order to reduce costs. Preferred drugs have been implemented in several groups i.e. drugs for treatment of gastro-esophageal reflux, statins (lipid modifying agents), antihypertensives, agents for treatment of migraine (triptans) and antihistamines. All these regulations have limited the cost increase in the period 2006-2010 (figure 1 page 18). The cost has been decreased in some ATC groups in 2010 (table 7, p. 22)

The sales volume measured in number of DDDs increased by 0.9% in 2010. Sale in DDDs has been relatively constant the latest 5 year period (see figure 1, p. 18).

Around 40 new chemical entities (NCE) were marketed in Norway in 2010 (calculated as new ATC 5th levels, i.e. new active ingredients or new fixed

ATC 5. nivå, dvs nye virkestoff eller nye kombinasjoner). Antall nye legemidler har vært relativt konstant de siste 5 årene.

Kommentarer til utviklingen i legemiddelsalg for enkelte legemiddelgrupper finnes i tilknytning til kapitlene for de aktuelle ATC hovedgruppene.

Reseptbelagte legemidler

Reseptbelagte legemidler utgjorde 84 % av omsetningen i doser (DDD) og 88 % av kroneomsetningen i 2010. Denne andelen har holdt seg relativt konstant over lang tid.

Tabell 2 og 3 (s. 19) viser en oversikt over de 10 mest solgte reseptbelagte legemidlene rangert etter omsetningen i henholdsvis kroner (AUP) og doser (DDD).

Reseptfrie legemidler

Salg av reseptfrie legemidler målt i DDD gikk ned med 6 % i 2010. Andelen reseptfrie legemidler utgjorde 16 % av totalt antall solgte doser mens de i kroner utgjorde rundt 12 %, og disse andelenene har holdt seg relativt uendret over tid.

Totalt ble det omsatt reseptfrie legemidler i overkant av 1 milliard kroner (pris til apotek/ dagligvare) i 2010, og dette er samme nivå som i 2009.

Det er ingen prisgodkjenning for reseptfrie legemidler, og basert på grossistenes rapportering er det derfor ikke mulig å si noe om kostnadsutviklingen fra detaljist. For beregning av AUP for reseptfrie legemidler, se side 12.

Tabell 4 og 5 (s. 20) viser en oversikt over de 10 mest solgte reseptfrie legemidlene rangert etter omsetningen i henholdsvis kroner (AUP) og doser (DDD).

Legemiddelsalg utenom apotek

Nikotinholdige legemidler til røykeavvenning ble tillatt solgt utenom apotek fra januar 2003. Fra november 2003 ble salg av legemidler utenom apotek utvidet med en rekke andre reseptfrie legemidler i henhold til en liste utarbeidet av Statens legemiddelverk. Fra januar 2009 ble utvalget ytterligere utvidet med blant annet nødprevensjon, allergimidler (tabletter, øyedråper og nesedråper), hydrokortison salve/krem og flere midler mot halsbrann og sure oppstøt. Dagligvarekjedene har bare i begrenset omfang valgt å utvide sitt sortiment. Salget av andre legemidler enn kjente merkevarer er begrenset.

Tabell 6, s. 21, viser totalt reseptfritt salg i perioden 2006-2010 og andelen i dagligvare. Tabellen gir en oversikt over de mest solgte legemidlene utenom apotek. Nesespray og smertestillende midler inngår i

combinations). The annual number of NCE has been relatively stable in the latest 5 years.

Specific comments to some ATC groups are included in the introduction to the respective main ATC groups.

Prescription Only Medicines (POM)

The 2010 POM turnover amounted to 84% of total number of DDDs and 88% of sales in terms of cost. These fractions have remained almost unchanged over time.

Tables 2 and 3 (p. 19) list the top ten POMs ranged according to turnover, measured in estimated pharmacy retail price sales and in DDDs, respectively.

Non-prescription medicines (OTC)

The sales measured in DDDs for OTC medicines decreased by 6% in 2010. OTC medicines had a share of 16% of total sales measured in DDDs and about 12% of total costs. These shares have remained almost unchanged over time.

In 2010 the total sales of OTC medicines amounted to about 1 billion NOK (pharmacy purchase prices) which was similar to 2009.

Since there is no price regulation for OTC medicines, it is difficult to measure the actual cost in pharmacy retail prices (AUP) based on sales from wholesalers. For estimation of AUP for OTC medicines see page 12.

Tables 4 and 5 (p. 20) show the top ten OTCs, based on estimated pharmacy retail prices and DDDs respectively.

Sales of OTC medicines outside pharmacies

Retail sale for some nicotine replacement medicines was allowed outside pharmacies from January 2003. From November 2003 this regulation was extended to include a selection of other OTC medicines according to a list issued by the Norwegian Medicines Agency. From 2009 the selection of medicines in non-pharmacy outlets was extended to also include emergency contraception, allergy medicines, hydrocortisone dermatologicals and agents used for treatment of dyspepsia/heartburn. The non-pharmacy outlets still sell only a limited number of drugs.

Table 6, p. 21, shows the sales of OTC medicines and the share of the non-pharmacy sales 2006-2010. The table gives an overview of the top selling medicines that is available both in and outside pharmacies. Analgesics and nasal decongestants

det sortimentet som skal være tilgjengelig ved alle utsalgssteder.

Salg av de mest solgte legemidler i dagligvare ble redusert med 2 % målt i doser i 2010 sammenlignet med 2009 (tabell 6).

Andelen solgt i dagligvarehandelen økte fra 41 % i 2009 til 44% i 2010 (tabell 6 side 21).

Utviklingstrekk i 2006-2010 – se tabell 6 (s. 21)

Smertestillende midler (se også s. 88)

Målt i doser ble salget av reseptfrie smertestillende legemidler som selges både i apotek og dagligvarehandelen redusert med 5 % i 2010 sammenlignet med 2009. Antall DDD av resepfritt paracetamol gikk ned med 7 % i 2010, mens totalt salg av paracetamol økte med 1,6 %. For ibuprofen har totalt salg vært relativt stabilt i 2010, men salget av reseptfrie pakninger gikk ned med 2 % i 2010.

Reseptfrie pakninger av paracetamol og ibuprofen utgjorde en andel på henholdsvis 50 % og 56 % av totalt salg av disse legemidlene i 2010. Denne andelen har blitt gradvis redusert for paracetamol siden 2003 da reseptfrie pakninger utgjorde 70 %.

Legemidler mot nesetetthet ved forkjølelse

Dagligvarehandelen selger bare ett av legemidlene (xylometazolin), og dagligvareandelen i denne gruppen var på 55 % i 2010. Totalt salg av disse har økt med 2 % i 2010.

Legemidler med nikotin til røykeavvenning

Salget av røykeavvenningsmidler (f. eks. nikotintyggegummi) økte med 5 % i 2010. Apotekene har fortsatt hovedandelen (75 %) av dette markedet.

Nødprensasjon

Totalt ble det solgt 158 000 doser nødprensasjon i 2010 hvorav 6 400 (4 %) ble solgt fra dagligvaregrossistene. Total gikk salget med 5 % i 2010 sammenlignet med 2009.

Andre legemidler

Slimløsende hostesaft, reisesyketabletter og allergimedisin selges i dagligvarehandelen se tabell 6, s. 21. I tillegg til legemidler vist i tabell 6 selges det et lite volum av andre legemidler blant annet midler mot halsbrann/sure oppstøt, midler mot diaré, vitaminer og midler til sårbehandling.

Omsetning pr legemiddelgruppe

Tabell 7 (s. 22) gir en oversikt over salg i 2010 pr legemiddelgruppe i millioner doser (DDD) og i millioner kr (AIP).

ATC gruppe L - *Antineoplastiske og immunmodulerende midler* utgjør en stadig økende andel av legemiddelutgiftene, og dette skyldes blant

should be available in most non-pharmacy outlets.

The total increase of the top selling drugs in non-pharmacy outlets decreased by 2% measured in DDDs in 2010 compared to 2009 (table 6).

The share of non-pharmacy sales of OTC medicines increased to 44% in 2010 compared to 41% in 2009 (table 6, p. 21).

Trends in sales in 2006-2010 – see table 6 (p. 21)

Analgesics (see also p. 88)

In 2010 the sales measured in DDDs of OTC analgesics available also outside pharmacies decreased by 5% compared to 2009. The number of DDDs for OTC paracetamol decreased by 7 % in 2010 while the total volume of paracetamol increased by 1.6 %. Total number of DDDs for ibuprofen was stable in 2010 but the sales of OTC packages were reduced by 2%.

In 2010 the fraction of OTC sales of paracetamol and ibuprofen in terms of DDDs accounted for 50% of 56 % respectively of the total sales. For paracetamol this share has been gradually reduced from 2003 when the OTC share was 70%.

Nasal decongestants

Only one of the products (xylometazoline) in this group is available outside pharmacies and the market share in non-pharmacy outlets in this group was 55% in 2010. The sale of decongestants has increased by 2 % in 2010.

Nicotine replacement products

The sale of nicotine replacement products increased by 5 % in 2010. The majority of sale is still in pharmacies (75%).

Emergency contraception

Overall sale of emergency contraceptives amounted to 158 000 doses in 2010 and of these 6 400 doses (4%) was sold in non-pharmacy outlets. The total number of doses decreased by 5% compared to 2009.

Other medicines

The sales of expectorants, motion sickness tablets and antihistamines in non-pharmacy outlets are given in table 6, p. 21. Apart from the medicines listed in table 6, a selection of other products including vitamins and wound healing medicines are also available outside pharmacies.

Turnover per ATC main group

Table 7 (p. 22) lists the 2010 sales per ATC main group measured in million DDDs and in million NOK, pharmacy purchase price (AIP).

ATC group L - *Antineoplastic and immunomodulating agents*, has had a gradual increasing share of total sales which can be explained by increased use of new medicines (ATC group L04) for the treatment of

annet økt salg innenfor gruppen av nyere legemidler (ATC gruppe L04) som brukes i behandling av blant annet leddgikt. ATC gruppe L utgjorde 21 % av totalomsetningen av humane legemidler i 2010 og er den gruppen som har størst omsetning i kroner.

Det har vært en kraftig reduksjon i kroneomsetningen innenfor gruppe J - *Antiinfektiva til systemisk bruk* i 2010, en reduksjon på 28 % i forhold til 2009. Dette skyldes spesielt høyt salg i 2009 pga pandemivaksiner og andre antivirale influensamedisiner (Tamiflu® and Relenza®).

ATC gruppe C - *Hjerte og kretsløp* har hatt en synkende andel av omsetningen, og dette skyldes at kostnadene har gått ned ved innføring av ulike prisreguleringer og fortrukne legemidler. Økningen i antall doser i ATC gruppe C var på 3 % i 2010, mens kostnadene ble redusert med 8 %.

Salg i ATC gruppe Q - *Veterinære legemidler* økte med 14 % i 2010. Gruppen veterinære legemidler omfatter veterinære vaksiner og de fleste legemidler som brukes i fiskeoppdrett.

Fylkesstatistikk

Fylkesoversikter er tatt med kun i enkelte legemiddelgrupper.

Fylkesoversikter er utelatt for en rekke grupper da det i enkelte fylker selges legemidler fra grossist til firma som produserer endose/multidose-pakninger. Dette salget blir registrert på fylket der firmaet er registrert, mens de ferdige endose/multidose-pakningene kan være solgt i hele landet. På grunn av denne skjevheten, har vi utelatt fylkesoversikter der dette kan gi et feilaktig bilde av forbruksnivået.

Vi gjør oppmerksom på at fylkesoversiktene er basert på salg fra grossist til apotek/sykehjem/dagligvare, og ikke ut fra hvor de som bruker legemidlene bor.

I Reseptregisteret kan salg fra apotek knyttes til bosted for de som henter legemidler på resept. Dette innebærer at fylkestallene kan variere noe avhengig av datagrunnlaget. Data fra Reseptregisteret kan hentes fra nettsiden www.reseptregisteret.no.

Fylkesforskjellene holder seg relativt konstante over tid. Dette innebærer at et fylke med et høyt forbruk ett år, også har et tilsvarende høyt forbruk når en sammenligner tallene fra andre år.

Tabell som viser folkemengden etter alder for alle fylkene, finnes på s. 24-25.

e.g. reumatoid arthritis. ATC group L had a share of 21% of total costs of human medicines in 2010 and is the largest group in terms of cost in 2010.

There has been a large decrease of 28% in sales in NOK in ATC group J - *Antiinfectives for systemic use* in 2010 compared to 2009. This can be explained by the particular high sales in this group in 2009 because of sales of the flu pandemic (i.e. sales of flu pandemic vaccines and antivirals (Tamiflu® and Relenza®).

ATC group C - *Cardiovascular system* has had a gradually decreasing share of total costs, which can be explained by the introduction of price regulating systems and implementation of a new reimbursement regulations. Measured in DDDs the sales of cardiovascular drugs increased by 3% in 2010, while the cost was reduced by 8%.

Sales in ATC group Q - *Veterinary medicines* increased by 14% in 2010. This group includes veterinary vaccines and most agents used in fish farming.

County statistics

Tables showing inter-county statistics are only included for some ATC groups.

County statistic is omitted in many ATC groups due to skewness in distribution from wholesalers in some counties. This skewness is due to sales from wholesalers to multidose dispensing companies. The sales to these companies will be registered on the county where the company are situated while the company may distribute the multidose packages to all parts of Norway.

It should be emphasised that the sales per county are based on sales from wholesalers to pharmacy/nursery homes/hospitals and not according to the residence of the consumers.

In NorPD, however, the sales from pharmacies of prescription medicines could be registered according to the residence of the patients. County statistics may therefore vary somewhat based on what sources are used. Data from NorPD can be retrieved from the website www.norpd.no.

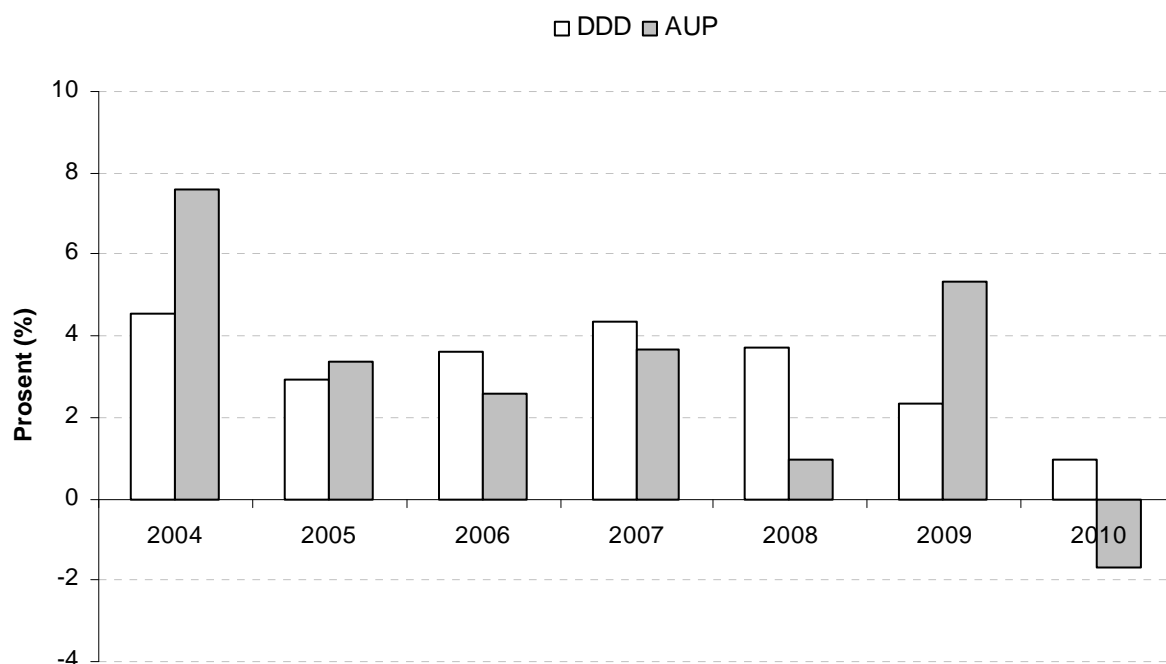
The inter-county differences have been relatively stable over time. A county with a high consumption one year normally shows a correspondingly high consumption in previous years.

An overview of population by age for all counties is included on page 24-25.

Figur 1. Prosentvis årlig endring i totalt salg ekskl veterinære legemidler målt i kr (AUP) og DDD 2004 - 2010

Figure 1. Per cent annual change in total sales excl veterinary medicines measured in NOK (AUP) and DDDs 2004 - 2010

Tabell 1. Salg i milliarder kr (AUP) av legemidler med markedsføringstillatelse, 2003-2010 (ekskl veterinære legemidler)

Table 1. Sales in billion NOK (AUP) of medicinal products 2003 – 2010 (excl veterinary medicines)

Year	Billion NOK (estimated retail cost (AUP)) excluding veterinary medicines
2003	14.5
2004	15.6
2005	16.1
2006	16.5
2007	17.1
2008	17.3
2009	18.2
2010	17.9

Tabell 2. De 10 mest solgte reseptbelagte legemidler rangert etter omsetningen i millioner kr (AUP) i 2010.

Table 2. The top 10 POMs ranged according to the sales in million NOK (AUP) in 2010

ATC kode ATC code	Virkestoff Active ingredient	Bruksområde Indication	Millioner DDD Million DDD	Millioner kr Million NOK
L04AB01	Etanercept	Leddgikt m.m.	1,4	448
L04AB04	Adalimumab	Leddgikt m.m.	1,1	397
L04AB02	Infliximab	Leddgikt m.m.	1,8	396
R03AK06	Salmeterol og flutikason	Astma/KOLS	21	348
R03AK07	Formoterol og budesonid	Astma/KOLS	15	252
A02BC05	Esomeprazol	Spiserørsbetennelse m.m.	27	226
B02BD02	Koagulasjonsfaktor VIII	Blødersykdom	1)	184
N02AA59	Kodein og paracetamol	Smerter	21	163
C09CA06	Kandesartan	Hjerte/kar sykdom	37	162
C10AA05	Atorvastatin	Kolesterolsenkende	69	158

Tabell 3. De 10 mest solgte reseptbelagte legemidler rangert etter omsetningen i millioner DDD²⁾ i 2010

Table 3. The top 10 POMs ranged according to the sales in million DDDs²⁾ in 2010

ATC kode ATC code	Virkestoff Active ingredient	Bruksområde Indication	Millioner DDD Million DDD	Millioner kr Million NOK
B01AC06	Acetylsalisylsyre	Blodpropp forebyggende	125	114
C10AA01	Simvastatin	Kolesterolsenkende	115	158
C10AA05	Atorvastatin	Kolesterolsenkende	69	158
C08CA01	Amlodipin	Hjerte/kar sykdom	56	41
N05CF01	Zopiklon	Sovemiddel	55	106
R06AE07	Cetirizin	Allergi	51	47
C09AA05	Ramipril	Hjerte/kar sykdom	48	25
C07AB02	Metoprolol	Hjerte/kar sykdom	45	115
H03AA01	Levotyroksinnatrium	Thyroksintilskudd	42	53
C09CA06	Kandesartan	Hjerte/kar sykdom	37	162

¹⁾ DDD er ikke fastsatt. No DDDs are assigned.

²⁾ Omfatter kun legemidler som har en DDD fastsatt, og reseptbelagte pakninger. Includes only drugs with DDDs and prescription only packages.

Tabell 4. De 10 mest solgte reseptfrie legemidler rangert etter omsetningen i millioner kr (AUP)¹⁾ i 2010

Table 4. The top 10 OTC drugs ranged according to the sales in million NOK (AUP)¹⁾ in 2010

ATC kode ATC code	Virkestoff Active ingredient	Bruksområde Indication	Millioner DDD Million DDD	Millioner kr Million kr
N02BE01	Paracetamol	Smerter	28	277
N07BA01	Nikotin	Røykeavvenning	9	269
R01AA07	Xylometazolin	Nesetetthet	51	246
M01AE01	Ibuprofen	Smerter	18	208
A02BA53	Famotidin, kombinasjoner	Halsbrann/sure oppstøt	1,6	52
S01XA20	Kunstig tårevæske	Tørre øyne	²⁾	41
A01AA01	Natriumfluorid	Kariesprofylakse	84	38
A08AB01	Orlistat	Fedme	0,8	35
R06AE07	Cetirizin	Allergi	9	32
G01AF02	Klotrimazol	Soppinfeksjoner	1,5	31

Tabell 5. De 10 mest solgte reseptfrie legemidler rangert etter omsetningen i millioner DDD³⁾ i 2010

Table 5. The top 10 OTC drugs ranged according to the sales in million DDDs³⁾ in 2010

ATC kode ATC code	Virkestoff Active ingredient	Bruksområde Indication	Millioner DDD Million DDD	Millioner kr Million NOK
A01AA01	Natriumfluorid	Kariesprofylakse	84	38
A11GA01	Vitamin C	Vitamintilskudd	57	27
R01AA07	Xylometazolin	Nesetetthet	51	246
N02BE01	Paracetamol	Smerter	28	277
A11EA	Vitamin B-kompleks	Vitamintilskudd	23	11
M01AE01	Ibuprofen	Smerter	18	208
A06AD11	Laktulose	Avføringsmiddel	18	26
B03BB01	Folsyre	Folsyretilskudd	11	9
B03AA07	Ferrosulfat	Jerntilskudd	11	16
N07BA01	Nikotin	Røykeavvenning	9	269

¹⁾ Inkl. kun salg av reseptfrie pakninger. Includes only OTC packages.

²⁾ DDD er ikke fastsatt. No DDDs are assigned.

³⁾ Inkl. kun salg av reseptfrie pakninger og kun legemidler som har en DDD fastsatt. Includes only OTC packages and drugs with DDDs.

Tabell 6. De mest solgte reseptfrie legemidler som selges både i dagligvarehandel og apotek 2006-2010
Table 6. Sales of the main OTC medicines available both in non-pharmacy outlets and in pharmacies from 2006- 2010

Virkestoff (ATC kode) Active ingredient	Bruksområde (Indication)	2006	2007	2008	2009	2010
		DDD/1000 inh./day (% non-pharmacy)	DDD/1000 inh./day (% non-pharmacy)	DDD/1000 inh./day (% non-pharmacy)	DDD/1000 inh./day (% non-pharmacy)	DDD/1000 inh./day (% non-pharmacy)
Ibuprofen (M01AE01) ¹⁾	Smerter	8,8 (37)	9,8 (38)	10,6 (38)	10,7 (38)	10,4 (39)
Fenazon og koffein (N02BB51)	Smerter	3,0 (14)	2,8 (14)	2,7 (16)	2,5 (17)	2,3 (21)
Paracetamol (N02BE01) ¹⁾	Smerter	17,4 (40)	18,0 (44)	17,5 (46)	17,3 (47)	16,0 (48)
Nikotin (N07BA01)	Røykeavvenning	3,9 (13)	4,3 (16)	4,5 (19)	4,8 (20)	5,0 (25)
Oksymetazolin (R01AA05)	Nesetetthet	2,8 ²⁾	2,6 ²⁾	2,3 ²⁾	1,8 ²⁾	1,7 ²⁾
Xylometazolin (R01AA07)	Nesetetthet	25,3 (46)	27,4 (50)	28,3 (52)	28,1 (55)	28,5 (59)
Kombinasjoner (R05CA10)	Slimløsende hostesaft	1,6 (12)	1,8 (12)	1,7 (10)	1,6 (9)	1,5 (10)
Meklozin (R06AE05)	Reisesyke	0,9 (5)	1,0 (7)	1,0 (8)	0,8 (12)	0,7 (21)
Cetirizin (R06AE07) ³⁾	Allergimedisin				5,3 (5)	4,8 (5)
Total		63,7 (36)	67,7 (39)	68,6 (41)	72,9 (41)	70,9 (44)

¹⁾ Reseptpliktige pakninger er ikke inkludert. Totalt salg, se tabell s. 79 (ibuprofen) og s. 88 (paracetamol). Excluding sales of prescription only packages. Total sales see tables on page 79 (ibuprofen) and page 88 (paracetamol)

²⁾ Selges kun i apotek. No sale outside pharmacies

³⁾ Salg utenom apotek fra januar 2010. Sale in non-pharmacy outlets from January 2010

Tabell 7. Salg av legemidler med markedsføringstillatelse pr ATC hovedgruppe i 2010 og endringer 2009-2010. Salg i kroner i pris fra grossist (AIP)

Table 7. Sales of drugs per ATC main group in 2010 and changes 2009-2010, Sales in NOK in pharmacy purchase price (AIP).

ATC hovedgruppe ATC main group	Salg i mill DDD Sales in mill DDD	Endring i mill DDD Change in mill DDDs	% endring i DDD Per cent change in DDDs	Salg i mill kr (AIP) Sales in mill NOK (AIP)	Endring i mill kr (AIP) Change in mill NOK (AIP)	% endring i kr (AIP) Per cent change in NOK (AIP)	% andel av totale kostnader (ekskl ATC Q) Per cent share of total cost human medicines
L - Antineoplastic and immunomod. ¹⁾	27	1	5,0	2 496	226	9,9	21,1
N - Nervous system	401	5	1,3	2 084	-22	-1,0	17,7
C - Cardiovascular system	722	21	2,9	1 244	-103	-7,7	10,5
R - Respiratory system	325	4	1,3	1 195	11	1,0	10,1
A - Alimentary tract and metabolism	455	-16	-3,3	1 146	-10	-0,8	9,7
J - Antiinfectives for systemic use ²⁾	35	-5	-13,4	898	-352	-28,2	7,6
B - Blood and blood forming organs	222	5	2,4	818	-1	-0,1	6,9
G - Genito urinary system	174	5	3,2	618	20	3,4	5,2
M - Musculo-skeletal system	104	0	0,2	323	-2	-0,6	2,7
H - Systemic hormonal preparations	77	2	2,9	303	12	4,2	2,6
S - Sensory organs ³⁾	35	1	2,1	281	8	2,9	2,4
D - Dermatologicals ⁴⁾				240	6	2,6	2,0
V - Various ⁴⁾				129	2	1,6	1,1
P - Antiparasitic products, etc. ⁴⁾				30	0	1,1	0,3
Sum human medicines	2 582	24	0,9	11 804	-204	-1,7	100,0
Q - Veterinary medicines ⁴⁾				513	63	14,1	
Total	2 582	24	0,9	12 318	-141	-1,1	

¹⁾ DDDs are only assigned for some drugs.

²⁾ Sales of Pandemrix vaccine and other antivirals were included in 2009 making the costs particular high in 2009. The sale was reduced in 2010 due to cost credits for antivirals (Tamiflu® and Relenza®) as a result of returns from pharmacies after the flu pandemic ceased.

³⁾ DDDs are only assigned for antiglaucoma preparations.

⁴⁾ DDDs not assigned for veterinary medicines (ATC Q) and only for some drugs in ATC group D, P and V.

FOLKEMENGDE ETTER ALDER 2006 - 2010¹⁾
POPULATION BY AGE 2006 - 2010¹⁾

	Total	0-5	6-12	13-15	16-19	20-44	45-66	67-79	80år over
2006									
Hele landet	4640219	347815	432455	190203	235513	1590623	1237400	390334	215876
Prosent	100	7,5	9,3	4,1	5,1	34,3	26,7	8,4	4,7
2007									
Hele landet	4681134	348049	432602	189163	244387	1596946	1260240	391585	218162
Prosent	100	7,5	9,2	4,0	5,2	34,1	26,9	8,4	4,7
2008									
Hele landet	4737171	351164	430842	188723	252217	1615854	1284643	395134	218594
Prosent	100	7,4	9,1	4,0	5,3	34,1	27,1	8,3	4,6
2009									
Hele landet	4799252	357451	428010	189664	256305	1638836	1312372	396983	219631
Prosent	100	7,5	8,9	4,0	5,3	34,1	27,3	8,3	4,6
2010									
Kvinner	2431447	177197	207954	93236	125369	810738	657798	216773	142382
Menn	2426752	186400	217692	98863	133046	845359	679404	188348	77640
Hele landet	4858199	363597	425646	192099	258415	1656097	1337202	405121	220022
Prosent	100	7,5	8,8	4,0	5,3	34,1	27,5	8,3	4,5
Østfold									
Prosent	271662	18795	23771	10805	14379	86543	79201	25163	13005
	100	7,0	8,8	4,0	5,3	31,9	29,2	9,3	4,8
Akershus									
Prosent	536499	42750	52317	22691	29947	175660	151208	42170	19756
	100	7,9	9,8	4,2	5,6	32,7	28,2	7,9	3,7
Oslo									
Prosent	586860	49472	40946	16344	22771	256770	140755	36729	23073
	100	8,4	7,0	2,8	3,9	43,8	24,0	6,3	3,9
Hedmark									
Prosent	190071	11763	15902	7342	10169	56535	57316	19584	11460
	100	6,2	8,2	3,8	5,4	29,6	30,4	10,4	6,0
Oppland									
Prosent	185216	11595	15615	7137	9866	56017	55407	19061	10498
	100	6,3	8,4	3,9	5,3	30,2	29,9	10,3	5,7
Buskerud									
Prosent	257673	18600	22413	9951	13210	84609	74407	22481	12002
	100	7,2	8,7	3,9	5,1	32,8	28,9	8,7	4,7
Vestfold									
Prosent	231286	15864	20170	9504	12691	73651	67247	21116	11043
	100	6,9	8,7	4,1	5,5	31,8	29,1	9,1	4,8

¹⁾ Befolkning pr 1. januar
Population by 1 January

	Total	0-5	6-12	13-15	16-19	20-44	45-66	67-79	80år over
Telemark Prosent	168231 100	10753 6,4	14129 8,4	6747 4,0	9158 5,4	52646 31,3	49887 29,7	15733 9,4	9178 5,5
Aust-Agder Prosent	108499 100	7938 7,3	9849 9,1	4488 4,1	6106 5,6	34863 32,1	31118 28,7	9282 8,6	4855 4,5
Vest-Agder Prosent	170377 100	13361 7,9	15795 9,3	7491 4,4	9922 5,8	57273 33,6	45056 26,4	14001 8,2	7478 4,4
Rogaland Prosent	427947 100	36218 8,5	41308 9,7	18270 4,3	24290 5,7	152850 35,7	109021 25,5	30075 7,0	15915 3,7
Hordaland Prosent	477175 100	37281 7,9	42964 9,0	19522 4,1	25845 5,4	166995 35,0	124691 26,1	38344 8,0	21593 4,5
Sogn og Fjordane Prosent	107080 100	7699 7,3	9962 9,3	4734 4,4	6431 6,0	31989 29,9	30256 28,3	9915 9,3	6094 5,7
Møre og Romsdal Prosent	251262 100	18009 7,2	22796 9,1	10351 4,1	14042 5,6	78562 31,3	71531 28,5	22495 9,0	13476 5,4
Sør-Trøndelag Prosent	290547 100	21911 7,5	24906 8,6	11216 3,9	15274 5,3	103703 35,7	77525 26,7	23350 8,0	12662 4,4
Nord-Trøndelag Prosent	131555 100	9311 7,0	12175 9,3	5769 4,4	7624 5,8	39487 30,0	37917 28,8	12485 9,5	6787 5,2
Nordland Prosent	236271 100	15650 6,7	20675 8,8	10099 4,3	13589 5,8	71932 30,4	69095 29,2	23007 9,7	12224 5,2
Troms Prosent	156494 100	11421 7,3	13536 8,6	6532 4,2	8840 5,6	52163 33,3	44153 28,2	13461 8,6	6388 4,1
Finnmark Prosent	72856 100	5142 7,1	6680 9,2	3120 4,3	4131 5,7	23902 32,8	20761 28,5	6451 8,9	2669 3,7

Kilde: Statistisk sentralbyrå

FORKORTELSER

AIP	Apotekenes innkjøpspris
ATC	Anatomisk Terapeutisk Kjemisk klassifikasjon
AUP	Apotekenes utsalgspris (estimert)
DDD	Definert døgndose
ED	Enkeltdose
EphMRA	European Pharmaceutical Market Research Association
MU	Million enheter
N (adm.form)	Nasalt
NorPD	Reseptbasert legemiddelregister (Reseptregisteret)
O (adm.form)	Oralt
P (adm.form)	Parenteralt
PDD	Foreskrevet døgndose
R (adm.form)	Rektalt
SL (adm.form)	Sublinguallt
TD (adm.form)	Transdermalt
TU	Tusen enheter
U	Enheter
V (adm.form)	Vaginalt

ABBREVIATIONS

AIP	Pharmacy purchase price
ATC	Anatomical Therapeutic Chemical Classification
AUP	Pharmacy retail price (estimated)
DDD	Defined daily dose
ED	Unit dose
EphMRA	European Pharmaceutical Market Research Association
MU	Million units
N (adm.form)	Nasal
NorPD	Norwegian Prescription Database
O (adm.form)	Oral
OTC	"Over the counter", non prescription drugs
P (adm.form)	Parenteral
PDD	Prescribed daily dose
POM	Prescription only medicines
R (adm.form)	Rectal
SL (adm.form)	Sublingual
TD (adm.form)	Transdermal
TU	Thousand units
U	Units
UD	Unit dose
V (adm.form)	Vaginal

Fordøyelsesorganer og stoffskifte

Alimentary tract and metabolism

Midler til bruk ved ulcus og reflux-sykdom, avføringsmidler, midler mot fedme og midler til behandling av diabetes er noen av de mange legemidlene som hører inn under denne ATC gruppen.

Midler mot ulcus og gastroøsofageal reflukssykdom (A02B)

Antall solgte DDD av legemidler til bruk ved ulcus og gastroøsofageal reflukssykdom (GORD) økte med 8 % i 2010. Protonpumpehemmerne (A02BC) har hatt en vekst i doser på 10 % i 2010, tilnærmet samme vekst som foregående år. Dette utgjør hele veksten i forbruket av legemidler i ATC gruppe A02B. I 2010 har salget av esomeprazol økt med 8 % målt i doser. Kostnadene har økt med nær 4 % og utgjorde 226 millioner kroner (AUP). Esomeprazol er rangert som nummer seks på listen over de ti mest solgte reseptbelagte legemidlene etter omsetning i kroner. Forbruket av H₂-blokkere (ATC gruppe A02BA) har vært stabilt siste tiår. Noen H₂-blokkere og omeprazol selges også uten resept, og fra 1. januar 2009 ble det tillatt å omsette ranitidin, famotidin og omeprazol utenom apotek, men salg i dagligvare er minimalt. I 2010 utgjorde reseptfritt salg av H₂-blokkerne 24 % av totalsalget i gruppe A02BA, mens salget av reseptfritt omeprazol kun var 1 % målt i doser. Salget av midler ved ulcus og GORD beløp seg til 459 millioner kroner (AUP) i 2010; dvs kostnadene var på linje med 2009 (se tabell side 30).

Antiemetika (A04A)

Salget av legemidler i denne gruppen har vært stabilt i femårsperioden målt i DDD. Som en konsekvens av at ondansetron ble inkludert i trinnprissystemet (febr.2008), sank kostnadene med 24 % i 2008. Mens de i 2009 var bortimot uendret, har kostnadene igjen sunket i 2010 med 10 % (se tabell side 30).

Midler mot fedme (A08A)

Tre legemidler var ved begynnelsen av 2008 godkjent til behandling av fedme i Norge: Sibutramin (Reductil®), orlistat (Xenical®) og rimonabant (Acomplia®). Rimonabant ble trukket tilbake fra markedet i oktober 2008 pga flere bivirkninger og dårligere effekt enn ventet. Sibutramin ble trukket tilbake i 2010 pga økt risiko for kardiovaskulære hendelser. Orlistat (Alli®) ble gjort tilgjengelig uten resept fra mai 2009. Fokus på bivirkninger (nyreskade og pankreatitt) kan ha vært medvirkende årsak til redusert salg av orlistat. Totalt sank salget målt i DDD, av disse legemidler med 70 % i 2010 sammenliknet med 2009.

Midler til diabetesbehandling (A10)

Tall fra Reseptregisteret viser at 152 000 pasienter hentet ut minst én resept i 2010 på legemidler til behandling av diabetes (3,1 % av befolkningen). 54 000 pasienter fikk insulin, mens 117 000 pasienter ble behandlet med tabletter. Perorale midler brukes

Drugs for peptic ulcer and gastroesophageal reflux disease, laxatives, antiobesity preparations, and agents used in diabetes are some of the many subgroups belonging to ATC main group A.

Drugs for peptic ulcer and gastroesophageal reflux disease (A02B)

The number of sold DDDs of drugs for the treatment of peptic ulcer and gastroesophageal reflux disease (GORD) increased by 8% in 2010. The proton pump inhibitors (A02BC) had a growth of 10% measured in doses sold in 2010; approximately same increase as the years before. This accounts for the total increase in use of drugs in ATC group A02B. In 2010 a 8% increase in doses sold has been registered. The costs increased by 4%, and the pharmacy retail price sales of esomeprazole amounted to 226 million NOK. This drug was number six on the list of the ten most sold POMs ranged according to the sales in 2010. The sales of H₂ blockers (ATC group A02BA) have been almost unchanged the last decade. Some H₂ blockers and omeprazole are also OTC drugs, and since 1st January 2009 ranitidine, famotidine and omeprazole are also sold in non-pharmacy outlets. This has not influenced the level of use. In 2010 the sales of OTC packages of H₂ blockers accounted for 24% of the total sales in group A02BA, while sales of omeprazole OTC was 1% only (measured in DDDs). The 2010 pharmacy retail price sales of agents for peptic ulcer and GORD amounted to 459 million NOK; similar to the 2009 costs (see table page 30).

Antiemetics (A04A)

The sales of drugs in this group have been stable over the five years period measured in DDDs. From February 2008, ondansetron was included in the graded price model. As a consequence there was a 24% reduction in costs in this drug group in 2008. In 2009 it is almost unchanged, but in 2010 a 10% reduction in costs has been registered (see table page 30).

Antiobesity preparations (A08A)

At the beginning of 2008 three medicinal products were approved for treatment of obesity in Norway: Sibutramin (Reductil®), orlistat (Xenical®), and rimonabant (Acomplia®). Rimonabant was withdrawn from the market in October 2008 after EMEA concluded that the benefits of rimonabant no longer outweigh its risks. In 2010 sibutramin was withdrawn because of increased risk of cardiovascular events. Orlistat (Alli®) was made OTC drug from May 2009. Focus on adverse drug reactions may have contributed to reduced sale of orlistat. In 2010 there was a 70% reduction in the overall sales (in DDDs) of antiobesity products.

Drugs used in diabetes (A10)

Data from the NorPD show that about 152 000 patients had dispensed at least one drug used in diabetes in 2010 (3.1% of the population). 54 000 patients were recorded with insulin, while 117 000

kun av pasienter med type 2-diabetes, mens insulin benyttes både av pasienter med type 1- og type 2-diabetes.

Salg av legemidler til behandling av diabetes økte med 3,7 % i 2010 målt i DDD. Den årlige veksten siste femårsperiode har vært relativt stabil. Totalt er salget av diabetesmidler, målt i doser, doblet i løpet av siste tiårsperiode. Årsakene til økningen er hovedsakelig økt forekomst (prevalens) av type 2-diabetes og intensivert behandling. Ifølge Norges Diabetesforbund trenger ca. 70 % av personer med type 2-diabetes medikamentell behandling. Økningen i prevalens forklares både ut fra at pasientene lever lenger, og at det stadig blir flere nye tilfeller. I 2010 var totalomsetningen av disse midlene på 517 millioner kroner (AUP).

Totalforbruket av insulin er jevnt økende. Målt i DDD har salget økt med 2,6 % i 2010. Trenden de siste fem årene er en vekst i salg av hurtigvirkende insulinanaloger som blant annet benyttes i insulinpumper for kontinuerlig administrasjon til pasienter med type 1-diabetes. De langsomtvirkende insulinanalogene (insulin glargin og insulin detemir) har økt mest i 2010 (målt i doser).

Målt i doser økte salget av tabletter til behandling av type 2-diabetes med 4 % i 2010. Metformin (A10BA02) og glimepirid (A10BB12) utgjorde henholdsvis 50 % og 37 % av totalsalget av perorale midler i 2010 målt i doser. Reseptregisteret viser at over 100 000 personer fikk metformin, mens rundt 46 000 fikk sulfonamider.

De siste årene har det kommet flere faste kombinasjoner av perorale antidiabetika. Dette reflekterer økt fokus på mer optimal regulering av blodglukosenivået via intensivert behandling. Salget av disse kombinasjonene er foreløpig lite, men doblet seg i 2010 sammenlignet med 2009 målt i doser. Flere nye legemidler som påvirker inkretinsystemet er blitt markedsført de siste årene: Sitagliptin (Januvia®) og vildagliptin (Galvus®); samt to nye injeksjonspreparater exenatid (Byetta®) og liraglutid (Victoza®). Disse preparatene representerer nye virkningsmekanismer og brukes som tilleggshandling ved type 2-diabetes. Roziglitazon ble trukket tilbake fra markedet i 2010 pga økt risiko for hjerte-karrelatert sykdom og dødelighet blant personer med type 2-diabetes.

Andre fordøyelses- og stoffskiftepreparater (A16A)

Denne gruppen omfatter legemidler til behandling av svært sjeldne enzymmangel- sykdommer (feks Gaucher sykdom og Fabrys sykdom). Flere nye preparater er blitt godkjent de siste årene. I siste femårsperiode har kostnadene økt fra 89 til 118 millioner kroner (se tabell side 30).

patients were treated with tablets. Oral blood glucose lowering drugs are used by Type 2 diabetes patients only, while insulin may be used by both Type 1 and Type 2 diabetes patients.

The 2010 sales of antidiabetic agents increased by 3.7% measured in DDDs. The annual increase has been stable over the last five years. The number of sold doses of antidiabetic agents has doubled over the last decade. This increase is mainly due to increasing prevalence of Type 2 diabetes in the population, and an intensified treatment strategy. According to The Norwegian Diabetes Association 70% of Type 2 diabetes patients need drug treatment. The increase in prevalence results from both the fact that patients are living longer and the increase in incidence of Type 2 diabetes. In 2010, pharmacy retail price sales for these drugs amounted to 517 million NOK.

The total consumption of insulin is steadily increasing. The sales of insulin, measured in number of DDDs, increased by 2.6% in 2010. The last five years there has been an increase in the use of fast-acting insulin analogues. These analogues are e.g. used in insulin pumps for patients with Type 1 diabetes. In 2010 the increase observed in the sales of long-acting insulin analogues (insulin glargine and insulin detemir) has been most dominant (measured in DDDs).

The sales measured in DDDs of oral agents for the treatment of Type 2 diabetes increased by 4% in 2010. Metformin (A10BA02) and glimepiride (A10BB12) accounted for 50% and 37% respectively of the total sales of oral antidiabetics in 2010. Data from the NorPD show that more than 100 000 patients received metformin and 46 000 received sulfonamides.

Several fixed combinations of oral antidiabetics have been introduced on the market the latest years. This reflects increased focus on more optimal blood glucose control and more aggressive treatment. The sales of these combination products are so far low, but the number of doses sold has doubled from 2009 to 2010.

A number of new medicinal products with effect on the incretin system have been introduced on the market the latest years: Sitagliptin (Januvia®), vildagliptin (Galvus®) and two injectables; exenatide (Byetta®) and liraglutide (Victoza®). These products represent new mechanisms of action, and they are indicated as adjunctive therapy in the treatment of patients with Type 2 diabetes.

Roziglitazone was withdrawn from the market in 2010 due to increased risk of cardiovascular disease and mortality among Type 2 diabetes patients.

Other alimentary tract and metabolism products (A16A)

This group includes drugs for the treatment of very rare enzyme deficiency diseases (eg Gaucher's disease and Fabry disease). Several new drugs have been approved in recent years. In the last five-year period the pharmacy retail price sales have increased from 89 to 118 million (see table page 30).

**Hovedinndeling i ATC gruppe A - Fordøyelsesorganer og stoffskifte/
Main ATC levels in A - Alimentary tract and metabolism**

A01	Munn- og tannmidler/Stomatological preparations
A02	Midler mot syrerelaterte lidelser/Drugs for acid related disorders
A03	Midler mot funksjonelle gastrointestinale lidelser/Drugs for functional gastrointestinal disorders
A04	Antiemetika/Antiemetics and antinauseants
A05	Galle- og leverterapi/Bile and liver therapy
A06	Laksantia/Laxatives
A07	Antidiarroika, tarmantiseptika og antiinflammatoriske midler/ Antidiarrheals, intestinal antiinflammatory/antiinfective agents
A08	Midler mot fedme, ekskl. diettpreparater/Antiobesity preparations, excl. diet products
A09	Digestiva, inkl. enzymer/Digestives, incl. enzymes
A10	Midler til diabetesbehandling/Drugs used in diabetes
A11	Vitaminer (utelatt)/Vitamins (not included)
A12	Mineraltilskudd/Mineral supplements
A14	Anabole midler til systemisk bruk/Anabolic agents for systemic use
A16	Andre fordøyelses- og stoffskiftepreparater/Other alimentary tract and metabolism products

ATC gruppe A

Salg pr ATC 3. nivå for gruppe A - *Fordøyelsesorganer og stoffskifte*

Sales per ATC 3rd level for ATC group A - *Alimentary tract and metabolism*

ATC	ATC level name	mill NOK (AUP)				
		2006	2007	2008	2009	2010
A01A	Stomatological preparations	70,8	70,2	65,9	57,8	55,1
A02A	Antacids	35,1	33,9	30,2	28,3	27,7
A02B	Drugs for peptic ulcer and gastro-oesophageal reflux disease (GORD)	550,1	508,4	473,5	462,6	458,6
A03A	Drugs for functional bowel disorders	21,6	20,1	21,6	19,7	18,1
A03B	Belladonna and derivatives, plain	3,5	3,2	3,2	3,6	3,4
A03F	Propulsives	11,8	12,2	12,6	13,5	15,7
A04A	Antiemetics and antinauseants	63,6	61,7	46,9	47,8	43,2
A05A	Bile therapy	6,4	7,0	8,1	8,1	8,2
A06A	Laxatives	128,4	133,2	136,3	142,9	145,2
A07A	Intestinal antiinfectives	12,0	12,1	13,0	13,6	15,4
A07B	Intestinal adsorbents	3,1	3,7	3,7	3,1	3,1
A07C	Electrolytes with carbohydrates	2,4	2,1		1,7	2,0
A07D	Antipropulsives	25,5	27,1	29,6	31,6	30,8
A07E	Intestinal antiinflammatory agents	70,5	76,2	83,5	89,1	94,5
A07F	Antidiarrheal microorganisms	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2
A08A	Antiobesity preparations, excl. diet products	83,6	87,7	76,6	115,5	60,5
A09A	Digestives, incl. enzymes	40,6	38,1	36,9	25,4	25,0
A10A	Insulins and analogues	313,3	325,7	344,0	356,1	364,3
A10B	Blood glucose lowering drugs, excl. Insulins	134,3	117,9	115,5	123,6	152,7
A12A	Calcium	46,7	49,6	49,7	56,8	61,9
A12B	Potassium	20,0	22,1	23,9	22,7	17,8
A12C	Other mineral supplements	6,0	5,6	6,6	7,2	6,1
A14A	Anabolic steroids	0,2	0,2	0,2	0,2	
A16A	Other alimentary tract and metabolism products	89,0	106,6	114,4	116,1	117,8

ATC gruppe A

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2006	2007	2008	2009	2010
A01	Munn- og tannmidler	70,9	66,6	60,9	51,9	47,6
A01AA01	Natriumfluorid (1,1 mg = 0,50 mg F) ¹⁾	70,9	66,6	60,9	51,9	47,6
A02	Midler mot syrerelaterte lidelser²⁾	35,21	37,99	41,34	43,82	46,46
A02A	Antacida	1,96	1,88	1,67	1,52	1,42
A02AC01	Kalsiumkarbonat (3,5 g) ³⁾	1,04	1,03	0,93	0,82	0,75
A02AD01	Ordinære saltkombinasjoner	0,92	0,84	0,74	0,69	0,67
A02B	Midler mot ulcus og gastroøsofageal reflukssykdom (GORD)	33,24	36,12	39,66	42,31	45,04
A02BA	H₂-reseptorantagonister	5,68	5,84	6,09	6,11	5,75
A02BA01	Cimetidin (0,8 g)	0,45	0,31			
A02BA02	Ranitidin (0,3 g)	3,86	4,13	4,59	4,51	4,49
A02BA03	Famotidin (40 mg)	0,62	0,53	0,47	0,41	0,38
A02BA07	Ranitidinvismutsitrat (0,8 g)	0,01	0,00			
A02BA53	Famotidin, kombinasjoner (40 mg) ⁴⁾	0,74	0,87	1,03	1,19	0,88
A02BB	Prostaglandiner	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03
A02BB01	Misoprostol (0,8 mg)	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03
A02BC	Protonpumpehemmere	27,12	29,79	33,07	35,72	38,83
A02BC01	Omeprazol (20 mg)	4,39	5,61	6,42	6,67	6,73
A02BC02	Pantoprazol (40 mg)	1,28	4,32	6,77	8,18	10,29
A02BC03	Lansoprazol (30 mg)	5,20	6,13	6,49	6,53	6,46
A02BC05	Esomeprazol (30 mg)	16,25	13,73	13,40	14,34	15,36
A02BX	Andre midler mot ulcus og gastroøsofageal reflukssykdom (GORD)	0,42	0,46	0,47	0,44	0,42
A02BX02	Sukralfat (4 g)	0,03	0,03	0,04	0,04	0,04
A02BX13	Alginsyre	0,39	0,43	0,44	0,40	0,38

1) Inkluderer kun salg av fluortabletter fra apotek.

Include sales of fluoride tablets from pharmacies only.

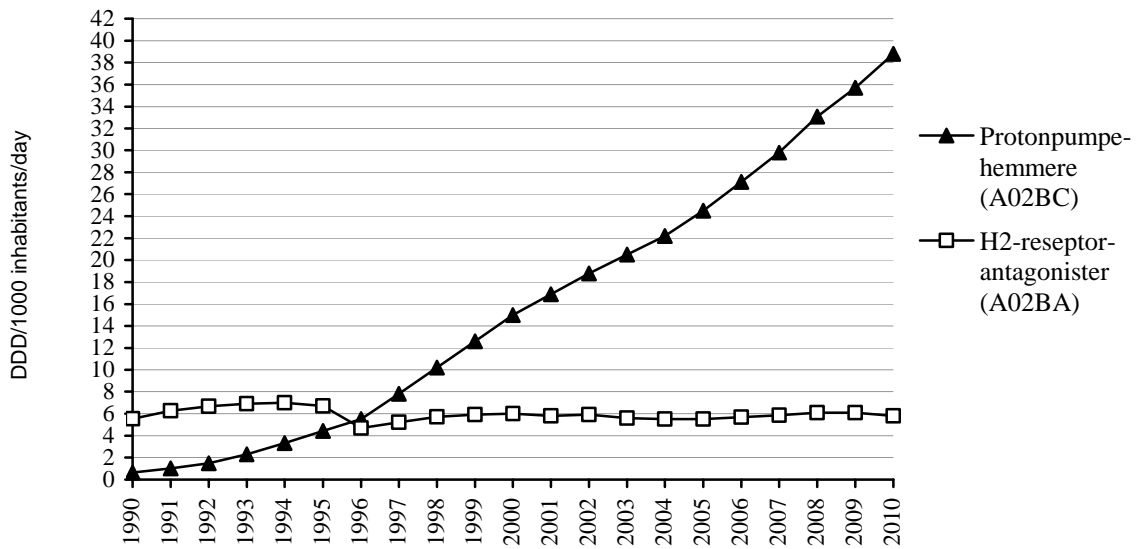
2) Inkluderer kun legemidler med markedsføringstillatelse i Norge. Salg av magnesiumforbindelser er ikke med.

Sales of magnesium compounds (ATC group A02AA) are not included

3) No DDD is assigned by the WHO Collaborating Centre for Drug Statistics Methodology. The DDDs used in the table are national DDDs for Norway.

4) DDD for kombinasjonen er lik DDD for famotidin. The DDD for the combination is equivalent to the DDD for famotidine.

Salg av midler mot ulcus og GORD (A02B) 1990-2010
 Sales of drugs for peptic ulcer and GORD (A02B) 1990-2010

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2006	2007	2008	2009	2010
A03	Midler mot funksjonelle gastrointestinale lidelser	3,86	3,72	4,07	3,85	3,53
A03A	Midler mot funksjonelle tarmlidelser	2,45	2,30	2,57	2,24	1,97
A03AB02	Glykopyrron (3 mg)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
A03AD01	Papaverin (0,1 g) ¹⁾	0,00	0,00	0,00		0,00
A03AX13	Silikonforbindelser	2,44	2,29	2,57	2,24	1,97
A03B	Belladonna og derivater, usammensatte	0,12	0,08	0,09	0,12	0,12
A03BA01	Atropin (1,5 mg)	0,07	0,06	0,06	0,06	0,05
A03BA03	Hyoscyamin (1,2 mg)	0,04	0,00	0,02	0,04	0,05
A03BB01	Butylskopolamin (60 mg)	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
A03F	Motilitetsregulerende midler	1,29	1,35	1,41	1,49	1,45
A03FA01	Metoklopramid (30 mg)	1,29	1,35	1,41	1,49	1,45
A04	Antiemetika	0,25	0,27	0,29	0,30	0,31
A04A	Antiemetika	0,25	0,27	0,29	0,30	0,31
A04AA	Serotonin (5HT₃)-antagonister	0,23	0,24	0,26	0,27	0,27
A04AA01	Ondansetron (16 mg)	0,21	0,22	0,24	0,25	0,26
A04AA03	Tropisetron (5 mg)	0,03	0,02	0,01	0,01	0,01
A04AA05	Palonosetron (0,25 mg)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
A04AD	Andre antiemetika	0,02	0,03	0,03	0,03	0,04
A04AD01	Skopolamin (1 plaster)	0,01	0,02	0,02	0,02	0,02
A04AD12	Aprepitant (95 mg)	0,00	0,01	0,01	0,01	0,02

1) Basert på salg av apotekpreparater

ATC gruppe A

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2006	2007	2008	2009	2010
A05	Galle- og leverterapi	0,25	0,27	0,30	0,31	0,33
<i>A05A</i>	<i>Galleterapi</i>	0,25	0,27	0,30	0,31	0,33
A05AA	Gallesyrepreparater	0,25	0,27	0,30	0,31	0,33
A05AA02	Ursodeoksykolsyre	0,25	0,27	0,30	0,31	0,33
A06	Laksantia¹⁾	19,50	21,99	22,79	22,27	22,12
<i>A06A</i>	<i>Laksantia</i>	19,50	21,99	22,79	22,27	22,12
A06AB	Kontaktlaksantia	10,68	10,84	10,54	10,40	10,20
A06AB02	Bisakodyl (10 mg)	4,73	4,75	4,45	4,44	4,24
A06AB06	Sennaglykosider ²⁾	3,75	3,63	3,47	3,16	2,94
A06AB08	Natriumpikosulfat (5 mg)	2,20	2,46	2,62	2,79	3,03
A06AD	Osmotisk virkende midler	7,44	9,77	10,89	10,54	10,61
A06AD11	Laktulose (6,7 g) ²⁾	7,33	9,62	10,63	10,17	10,16
A06AD17	Natriumfosfat (50 g)	0,03	0,03	0,03	0,03	0,02
A06AD65	Makrogol, kombinasjoner	0,08	0,11	0,23	0,34	0,43
A06AG	Klystermidler	1,39	1,38	1,36	1,33	1,30
A06AG02	Bisakodyl	0,23	0,22	0,21	0,21	0,20
A06AG10	Natriumdioktylsulfosuksinat	0,14	0,13	0,13	0,12	0,12
A06AG11	Natriumlaurylsulfat, inkl. kombinasjoner	1,01	1,03	1,02	1,00	0,98
A06AH	Perifere opioid reseptorantagonister			0,00	0,01	0,01
A06AH01	Metylnaltreksonbromid (6 mg)			0,00	0,01	0,01
A07	Antidiarroika, tarmantiseptika og antiinflammatoriske midler³⁾	4,74	4,91	5,15	5,25	5,48
<i>A07A</i>	<i>Tarmantiseptika</i>	0,20	0,20	0,21	0,21	0,24
A07AA	Antibiotika	0,20	0,20	0,21	0,21	0,24
A07AA02	Nystatin (1,5 MU)	0,20	0,20	0,20	0,21	0,24
A07AA09	Vankomycin (2 g)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
A07B	Tarmadsorpsjonsmidler	0,07	0,08	0,08	0,07	0,06
A07BA	Kullpreparater	0,07	0,08	0,08	0,07	0,06
A07BA01	Medisinsk kull (5 g)	0,07	0,08	0,08	0,07	0,06
A07C	Elektrolytter med karbohydrater	0,02	0,02	0,00	0,03	0,03
A07CA	Elektrolytter med karbohydrater	0,02	0,02		0,03	0,03
A07D	Peristaltikkhemmende preparater	1,34	1,40	1,48	1,44	1,43
A07DA	Peristaltikkhemmende preparater	1,34	1,40	1,48	1,44	1,43
A07DA02	Opium (0,1 g) ⁴⁾	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
A07DA03	Loperamid (10 mg)	1,33	1,32	1,37	1,32	1,31
A07DA53	Loperamid, kombinasjoner		0,07	0,10	0,12	0,11
A07E	Antiinflammatoriske midler ved tarmlidelser	3,11	3,21	3,38	3,50	3,72
A07EA	Kortikosteroider med lokal virkning	0,25	0,28	0,31	0,34	0,31
A07EA01	Prednisolon (1 klyster)	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02
A07EA02	Hydrokortison (0,1 g)	0,08	0,09	0,09	0,09	0,07
A07EA06	Budesonid (1 klyster R, 9 mg O)	0,15	0,17	0,20	0,23	0,22
A07EC	Aminosalisylsyrepreparater	2,86	2,93	3,06	3,16	3,41
A07EC01	Sulfasalazin (2,0 g)	0,97	0,93	0,89	0,84	0,83
A07EC02	Mesalazin (1,5 g)	1,74	1,85	2,01	2,17	2,45
A07EC03	Olsalazin (1,0 g)	0,09	0,08	0,09	0,08	0,08
A07EC04	Balsalazid (6,75 g)	0,07	0,07	0,07	0,07	0,06

1) Volumøkende midler (A06AC) er ikke tatt med, da en rekke preparater tilhørende denne gruppen også selges som tarmregulerende midler fra dagligvare- og helsekostforretninger.

2) Omfatter kun salg av legemidler med markedsføringstillatelse i Norge.

3) Antidiarroiske mikroorganismer (A07F) er utelatt.

4) Basert på salg av apotekpreparater.

ATC gruppe A

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2006	2007	2008	2009	2010
A08	Midler mot fedme, ekskl. diettpreparater	2,40	2,76	2,99	3,96	1,17
<i>A08A</i>	<i>Midler mot fedme, ekskl. diettpreparater</i>	2,40	2,76	2,99	3,96	1,17
A08AA	Sentralt virkende midler mot fedme	1,33	1,54	2,00	2,48	
A08AA10	Sibutramin (10 mg)	1,33	1,54	2,00	2,48	
A08AB	Perifert virkende midler mot fedme	1,00	0,93	0,79	1,48	1,17
A08AB01	Orlistat (0,36 g)	1,00	0,93	0,79	1,48	1,17
A08AX	Andre midler mot fedme	0,07	0,30	0,20		
A08AX01	Rimonabant (20 mg)	0,07	0,30	0,20		
A09	Digestiva inkl. enzymer	0,78	0,77	0,74	0,72	0,71
<i>A09A</i>	<i>Digestiva inkl. enzymer</i>	0,78	0,77	0,74	0,72	0,71
A09AA02	Multienzymer (lipase, protease, etc.)	0,78	0,77	0,74	0,72	0,71
A10	Midler til diabetesbehandling	42,07	43,89	46,26	47,08	47,67
<i>A10A</i>	<i>Insuliner og analoger</i>	17,89	18,22	18,87	18,92	19,17
A10AB	Hurtigvirkende, til injeksjon	6,31	6,49	6,82	6,91	7,15
A10AC	Middels lang virketid, til injeksjon	7,84	7,51	7,41	7,20	6,98
A10AD	Middels lang virketid, hurtig innsettende virkning, til injeksjon	2,62	2,69	2,72	2,60	2,41
A10AE	Langtidsvirkende, til injeksjon	1,11	1,54	1,93	2,21	2,62
A10B	Blodglukosesenkende midler, ekskl. insuliner	24,18	25,67	27,40	28,16	28,51
A10BA	Biguanidderivater	10,74	11,98	13,27	13,99	14,66
A10BA02	Metformin (2 g)	10,74	11,98	13,27	13,99	14,66
A10BB	Sulfonamider, derivater av urea	11,74	11,78	12,28	12,14	11,46
A10BB01	Glibenklamid (7 mg)	0,30	0,26	0,23	0,20	0,17
A10BB07	Glipizid (10 mg)	1,15	1,08	0,99	0,91	0,81
A10BB12	Glimepirid (2 mg)	10,29	10,45	11,06	11,02	10,48
A10BD	Kombinasjoner av blodglukosesenkende midler til oralt bruk	0,35	0,52	0,49	0,60	1,14
A10BD03	Metformin og rosiglitazon	0,35	0,52	0,49	0,47	0,25
A10BD04	Glimepirid og rosiglitazon		0,00	0,00	0,00	
A10BD05	Metformin og pioglitazon			0,00	0,00	0,01
A10BD07	Metformin og sitagliptin			0,00	0,03	0,28
A10BD08	Metformin og vildagliptin			0,00	0,10	0,61
A10BF	Alfa glukosidasehemmere	0,15	0,13	0,11	0,10	0,09
A10BF01	Akarbose (0,3 g)	0,15	0,13	0,11	0,10	0,09
A10BG	Tiazolidindioner	1,12	1,15	1,02	0,97	0,64
A10BG02	Rosiglitazon (6 mg)	0,86	0,87	0,74	0,68	0,37
A10BG03	Pioglitazon (30 mg)	0,25	0,28	0,28	0,29	0,27
A10BH	Dipeptidylpeptidase 4-hemmere		0,01	0,11	0,22	0,31
A10BH01	Sitagliptin (0,1 g)		0,01	0,11	0,19	0,19
A10BH02	Vildagliptin (0,1 g)			0,00	0,02	0,02
A10BH03	Saxagliptin (5 mg)					0,09
A10BX	Andre blodglukosesenkende midler, ekskl. insuliner	0,08	0,09	0,11	0,14	0,20
A10BX02	Repaglinid (4 mg)	0,08	0,08	0,07	0,06	0,05
A10BX03	Nateglinid (0,36 g)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
A10BX04	Exenatid (15 mcg)		0,01	0,04	0,08	0,08
A10BX07	Liraglutid (1,2 mg)				0,00	0,06

ATC gruppe A

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2006	2007	2008	2009	2010
A12	Mineraltilskudd¹⁾	11,51	12,29	12,91	13,89	14,52
<i>A12A</i>	<i>Kalsium</i>	<i>9,53</i>	<i>10,22</i>	<i>10,69</i>	<i>11,61</i>	<i>12,39</i>
<i>A12AA</i>	<i>Kalsium</i>	<i>1,40</i>	<i>1,33</i>	<i>1,14</i>	<i>1,17</i>	<i>1,02</i>
<i>A12AX</i>	<i>Kalsium i kombinasjon med andre stoffer</i>	<i>8,13</i>	<i>8,89</i>	<i>9,55</i>	<i>10,43</i>	<i>11,37</i>
<i>A12B</i>	<i>Kalium</i>	<i>1,43</i>	<i>1,54</i>	<i>1,59</i>	<i>1,60</i>	<i>1,56</i>
<i>A12BA</i>	<i>Kalium</i>	<i>1,43</i>	<i>1,54</i>	<i>1,59</i>	<i>1,60</i>	<i>1,56</i>
<i>A12C</i>	<i>Andre mineralpreparater</i>	<i>0,54</i>	<i>0,53</i>	<i>0,63</i>	<i>0,69</i>	<i>0,57</i>
A12CB01	Sinksulfat (0,6 g)	0,06	0,06	0,06	0,06	0,05
A12CC30	Magnesium	0,49	0,47	0,58	0,63	0,52
A14	Anabole midler til systemisk bruk	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03
<i>A14A</i>	<i>Anabole steroider</i>	<i>0,03</i>	<i>0,03</i>	<i>0,03</i>	<i>0,03</i>	<i>0,03</i>
A14AB01	Nandrolon (2 mg)	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/day				
		2006	2007	2008	2009	2010
A16	Andre fordøyelses- og stoffskiftepreparater²⁾	50,30	62,20	73,00	78,00	91,90
<i>A16A</i>	<i>Andre fordøyelses- og stoffskiftepreparater</i>	<i>50,30</i>	<i>62,20</i>	<i>73,00</i>	<i>78,00</i>	<i>91,90</i>
<i>A16AA</i>	<i>Aminosyrer og derivater</i>		<i>2,60</i>	<i>6,20</i>	<i>9,70</i>	<i>19,40</i>
A16AA04	Merkaptamin (2 g)		2,60	6,20	5,50	6,40
A16AA06	Betain (6 g)				4,20	13,00
<i>A16AB</i>	<i>Enzymer</i>	<i>33,80</i>	<i>39,70</i>	<i>41,50</i>	<i>39,90</i>	<i>42,90</i>
A16AB02	Imiglucerase (300 U)	2,50	3,60	4,30	3,50	2,30
A16AB03	Agalsidase alfa (1 mg)	15,10	17,00	17,40	15,70	31,70
A16AB04	Agalsidase beta (5 mg)	14,20	16,20	16,30	17,60	5,90
A16AB05	Laronidase (1 TU)	2,00	2,10	2,60	2,20	2,10
A16AB07	Alglukosidase alfa (0,1 g)		0,80	0,90	0,90	0,80
A16AB10	Velaglucerase alfa (300 U)					0,10
<i>A16AX</i>	<i>Andre fordøyelses- og stoffskiftepreparater</i>	<i>16,50</i>	<i>19,90</i>	<i>25,30</i>	<i>28,40</i>	<i>29,60</i>
A16AX03	Natrium fenylbutyrat (20 g)		0,50	0,50	0,50	0,70
A16AX04	Nitisinon (20 mg)	16,50	18,90	22,90	25,20	25,50
A16AX05	Sinkacetat (0,15 g)		0,50	1,90	2,70	3,40

1) Mineraltilskudd omsettes også utenom apotek, dette salget er ikke inkludert. Tallene omfatter kun omsetning via apotek og sykehus.

Sales of mineral supplements outside hospital and pharmacies are not included.

2) ATC kode A16AB09 og A16AX07 er utelatt.

Blod og bloddannende organer

Blood and blood forming organs

Legemiddelgruppen omfatter bl.a. antitrombotiske midler (forebygge blodpropp) og midler mot anemi. Totalt salg i ATC gruppe B i kroner (AUP) var på 1,2 milliard i 2010, og er dette er samme nivå som i 2009. Kostnadene innenfor gruppen antitrombotiske legemidler (B01) har gått ned i 2010, og dette skyldes i hovedsak introduksjon av generiske alternativer for klopidogrel.

Salg av acetylsalisylsyre (B01AC06), brukt for å forebygge blodpropp, har økt gradvis over lang tid. Tall fra Reseptregisteret viser at rundt 375 000 personer fikk forebyggende behandling med acetylsalisylsyre i 2010. Salget av andre antitrombotiske midler som klopidogrel (B01AC04) og warfarin (B01AA03) var relativt stabilt i 2010 i forhold til 2009. Salg av dabigatran og rivaroksaban økte i 2010, og dette må ses i sammenheng med endring av refusjonsvilkår fra juli 2010. Acetylsalisylsyre utgjør en andel på 74 % av det total salg i DDD i ATC gruppe B01, men bare 22 % av kostnadene i gruppen.

This group comprises antithrombotic agents and antianemic preparations etc. Total turnover in ATC group B was NOK 1.2 billion (AUP) in 2010 and this similar to the total sales in 2009. There has been a cost reduction in 2010 the group of antithrombotic drugs (B01), due to the introduction of generics for clopidogrel.

The sales of acetylsalicylic acid, used to prevent thrombosis, have been gradually increasing over time. Data from the Norwegian Prescription Database (NorPD) show that in 2010 around 375 000 individuals received treatment with acetylsalicylic acid in Norway. The sales of other oral antithrombotics such as clopidogrel (B01AC04) and warfarin (B01AA03) has been relatively constant in 2010 compared with 2009, while the use of dabigatran and rivaroxaban increased. Acetylsalicylic acid constitutes 74% of the total sales in ATC group B01 measured in DDDs, but only 22% of the costs.

**Hovedinndeling i ATC gruppe B - Blod og bloddannende organer/
Main ATC levels in B - Blood and blood forming organs**

B01	Antitrombotiske midler/Antithrombotic agents
B02	Antihemoragika/Antihemorrhagics
B03	Midler mot anemi/Antianemic preparations
B05	Blodsubstitutter og infusjonsløsninger ol. (kun salg i kroner)/ Blood substitutes and perfusion solutions (sales in NOK only)
B06	Andre hematologiske midler (utelatt)/Other hematological agents (not included)

Salg pr ATC 3. nivå for gruppe B - Blod og bloddannende organer
Sales per ATC 3rd level for ATC group B - Blood and blood forming organs

ATC	ATC level name	mill NOK (AUP) ¹⁾				
		2006	2007	2008	2009	2010
B01A	Antithrombotic agents	441,1	471,1	511,3	534,9	511,1
B02A	Antifibrinolytics	7,1	7,1	7,3	7,6	16,4
B02B	Vitamin K and other hemostatics	163,0	173,5	202,3	208,8	195,7
B03A	Iron preparations	27,4	28,8	32,4	35,6	37,7
B03B	Vitamin B ₁₂ and folic acid	26,1	26,9	26,6	26,6	26,6
B03X	Other antianemic preparations	109,3	107,5	105,9	106,0	101,0
B05A	Blood and related products	61,6	58,8	64,9	60,9	20,1
B05B	I.v. solutions	133,4	138,5	141,6	138,5	134,9
B05D	Peritoneal dialytics	37,3	41,0	39,0	43,8	39,8
B05X	I.v. solution additives	15,4	17,3	19,2	19,0	19,7
B05Z	Hemodialytics and hemofiltrates	2,2	3,9	5,3	5,8	5,1

1) Omfatter kun preparater med markedsføringstillatelse i Norge.

ATC gruppe B

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2006	2007	2008	2009	2010
B01	Antitrombotiske midler	83,96	87,96	91,66	93,70	95,61
B01A	Antitrombotiske midler	83,96	87,96	91,66	93,70	95,61
B01AA	Vitamin K-antagonister	10,66	10,99	11,22	11,12	11,22
B01AA03	Warfarin (7,5 mg)	10,66	10,99	11,22	11,12	11,22
B01AB	Heparingruppen	3,86	4,09	4,45	4,76	5,13
B01AB01	Heparin (10 TU)	0,21	0,21	0,20	0,19	0,16
B01AB02	Antitrombin III (2,1 TU)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
B01AB04	Dalteparin (2,5 TU)	1,63	1,89	2,21	2,15	2,69
B01AB05	Enoxaparin (2,0 TU)	2,02	1,99	2,04	2,43	2,29
B01AB10	Tinzaparin (3,5 TU)					
B01AC	Hemmere av blodplateaggregasjonen, ekskl. heparin	69,44	72,88	75,99	77,82	79,27
B01AC04	Klopidogrel (75 mg)	3,20	3,27	3,55	3,90	4,02
B01AC05	Tiklopidin (0,5 g)	0,06	0,06	0,06	0,06	0,05
B01AC06	Acetylsalisylsyre (1 tabl)	64,03	66,98	69,23	70,10	70,76
B01AC07	Dipyridamol (0,4 g O/0,2 g P)	1,89	2,34	2,83	2,94	3,05
B01AC11	Iloprost (50 mcg)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
B01AC13	Abciximab (25 mg)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
B01AC16	Eptifibatid (0,2 g P)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
B01AC17	Tirofiban (10 mg)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
B01AC21	Treprostinil (4,3 mg)		0,00	0,00	0,00	0,00
B01AC22	Prasugrel (10 mg)				0,00	0,03
B01AC30	Acetylsalisylsyre og dipyridamol (2 kaps)	0,25	0,23	0,32	0,82	1,36

ATC	ATC level name (DDD value)	number of DDDs/year				
		2006	2007	2008	2009	2010
B01AD	Enzymer	2915	2537	2638	2535	2772
B01AD01	Streptokinase (1,5 MU) ¹⁾	377	230	80	97	101
B01AD02	Alteplase (0,1 g)	883	905	1169	1284	1520
B01AD07	Reteplase (20 U)	26	27	18	4	
B01AD10	Drotrekogin alfa (aktivert) (40 mg)	68	55	40	47	23
B01AD11	Tenecteplase (40 mg)	1561	1320	1331	1103	1128
B01AE	Direkte trombininhibitorer	421	423	545	815	23500
B01AE02	Lepirudin (0,25 g)	1	8	37	5	0
B01AE03	Argatroban (0,2 g)		35	48	101	94
B01AE06	Bivalirudin (0,25 g)	420	380	430	280	290
B01AE07	Dabigatran eteksilat (0,22 g)			30	429	23116
B01AX	Andre antitrombotiske midler	1060	2667	5246	12804	26313
B01AX05	Fondaparinux (2,5 mg)	1060	2667	5246	11604	13953
B01AX06	Rivaroksaban (10 mg)				1200	12360

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2006	2007	2008	2009	2010
B02	Antihemoragika					
B02A	Antifibrinolytika	0,17	0,18	0,18	0,18	0,18
B02AA	Aminosyrer	0,17	0,18	0,18	0,18	0,18
B02AA02	Traneksamsyre (2 g)	0,17	0,18	0,18	0,18	0,18

1) Inkluderer salg av preparater uten markedsføringstillatelse i Norge

ATC gruppe B

ATC	ATC level name (DDD value)	number of DDDs/year				
		2006	2007	2008	2009	2010
B02AB	Proteinasehemmere	317	380	468	506	487
B02AB03	C1-inhibitor (1,4 TU) ¹⁾	317	380	468	506	487
B02B	Vitamin K og andre hemostatika	64605	73386	86362	93177	85562
B02BA	Vitamin K	21330	25988	28003	29644	29000
B02BA01	Fytomenadion (20 mg) ¹⁾	21330	25988	28003	29644	29000
B02BD	Blodkoagulasjonsfaktorer	43275	47398	58359	61741	49819
B02BD01	Koagulasjonsfaktor IX, II, VII og X, kombinasjoner (350U) ¹⁾	1414	1799	3174	4264	3781
B02BD02	Koagulasjonsfaktor VIII (500 U) ¹⁾	33793	37660	43495	47433	44249
B02BD03	Faktor VIII hemmer bypass aktivitet ¹⁾	140	132	187	151	193
B02BD04	Koagulasjonsfaktor IX (350 U)	7723	7461	11069	9301	1007
B02BD06	Von Willebrand faktor og koagulasjonsfaktor VIII i kombinasjon (7,2 TU) ¹⁾	177	329	417	570	386
B02BD08	Eptacog alfa (aktivert) (2500 TU) ¹⁾	28	17	17	22	25
B02BD09	Nonacog alfa (450 U)					178
B02BX	Andre systemiske hemostatika				1792	6743
B02BX04	Romiplostim (30 mcg)				1792	6708
B02BX05	Eltrombopag (50 mg)					35

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2006	2007	2008	2009	2010
B03	Midler mot anemi	37,11	37,58	38,57	39,60	39,36
B03A	Jernpreparater	6,99	6,90	7,32	7,44	7,44
B03AA	Jern II-verdig, orale preparater	6,96	6,87	7,29	7,40	7,40
B03AC	Jern III-verdig, injeksjonspreparater	0,03	0,03	0,04	0,04	0,04
B03B	Vitamin B₁₂ og folsyre	29,49	30,05	30,64	31,53	31,31
B03BA01	Cyanokobalamin (20 mcg)	1,55	1,41	1,44	1,60	1,69
B03BA02	Cyanokobalamintanninkompleks (20 mcg)	6,41	6,83	6,24	6,54	6,93
B03BA03	Hydroksokobalamin (20 mcg)	5,86	5,85	5,68	5,89	6,27
B03BB01	Folsyre (0,4 mg) ²⁾	15,67	15,95	17,28	17,50	16,42
B03X	Andre midler mot anemi	0,63	0,63	0,61	0,64	0,61
B03XA01	Erytropoietin (1 TU)	0,17	0,15	0,11	0,08	0,06
B03XA02	Darbeoetin alfa (4,5 mcg)	0,46	0,48	0,48	0,50	0,48
B03XA03	Metokspolietylenglykolepoetin beta (4 mcg)		0,00	0,02	0,06	0,07

1) Inkluderer salg av preparater uten markedsføringstillatelse i Norge

2) Inkluderer salg av apotekpreparater og preparater uten markedsføringstillatelse i Norge

Hjerte og kretsløp

Cardiovascular system

Tall fra Reseptregisteret viser at vel 970 000 individer (20 % av befolkningen) har hentet minst en resept innenfor ATC gruppe C i 2010.

Hjerte/karmidler er beløpsmessig den tredje største legemiddelgruppen og utgjorde 11 % av total omsetning i kroner i 2010 (tabell 7, s. 22).

Salg av legemidler til behandling av hjerte/karsykdommer, som f.eks. høyt blodtrykk, hjertesvikt, angina pectoris og høyt kolesterol, beløp seg til 1,9 milliarder kroner (AUP) i 2010. Dette er en reduksjon på 6 % i forhold til 2009. Det har vært en årlig kostnadsreduksjon innenfor denne legemiddelgruppen som skyldes at helsemyndighetene har innført en rekke tiltak for å redusere kostnadene i perioden 2003-2009. Tiltak er innført både for blodtrykksmidler og kolesterolsenkende legemidler (statiner).

Det har vært en gradvis økning i salget av legemidler til behandling og forebygging av hjerte/karsykdommer målt i DDD. I 2010 var økningen på 3 %. Den gradvise økningen i salget av hjerte/karmidler i de senere år kan være ett uttrykk for at det er flere pasienter som får behandling, men også at mange pasienter bruker flere hjerte/karmidler samtidig.

I januar 2010 ble det innført foretrukne legemidler for behandling av høyt blodtrykk som erstattet tiazider som førstevalg. Listen over foretrukne legemidler inneholder et utvalg av legemidler innenfor gruppene tiazider, ACE hemmere, angiotensin receptor hemmere (ARB) (kun losartan), betablokkere og kalsiumantagonster. I 2010 har det vært en økning i forbruket av ARB, mens salg av usammensatte tiazider (C03A) har gått ned.

Totalt forbruk av legemidler til blant annet behandling av høyt blodtrykk (se figur side 47) har vært stabilt i 2010 i forhold til 2009.

Lipidmodifiserende legemidler (C10)

En stor og fortsatt voksende legemiddelgruppe blant hjerte/karmidlene er kolesterolsenkende midler hvor salget målt i DDD, økte med 10 % i 2010. Statiner utgjør 97 % av antall DDD i ATC gruppe C10.

Tall fra Reseptregisteret viser at vel 470 000 individer (10 % av befolkningen) hentet ut minst en resept på et statin i 2010, en økning på rundt 25 000 individer fra 2009.

I 2010 gikk kostnadene for lipidmodifiserende legemidler ned med 2 % i forhold til 2009. Simvastatin ble foretrukket legemiddel i juni 2005, mens atorvastatin ble det i juni 2009 etter at atorvastatin ble inkludert i trinnprissystemet i november 2008. Dette har medført økt salg av atorvastatin i 2009 og 2010. Simvastatin og atorvastatin utgjorde henholdsvis 59 % og 35 % av totalt salg av statiner målt i doser i 2010. Ezetimibe ble inkludert i blåreseptordningen fra 1. august 2007 og dette har gitt økt salg i perioden 2008-2010.

Data from the Norwegian Prescription Database (NorPD) show that 970 000 individuals (20 % of the population) had at least one prescription dispensed in ATC group C in 2010.

ATC group C is the third largest group and accounted for 11% of total costs in 2010 (table 7, p. 22).

Sales of cardiovascular drugs amounted to 1.9 billion NOK (pharmacy retail price) in 2010 which represent a 6% reduction compared to 2009. The annual cost reduction seen in this group is related to various price and reimbursement regulations introduced by the health authorities in order to reduce costs in the period 2003-2009. Regulations have been introduced both for drugs used in the treatment of hypertension and for cholesterol reducing agents (statins).

Measured in DDDs, the sales of cardiovascular drugs have increased over time and in 2010 the increase was 3%. This gradual increase in sales of cardiovascular drugs could indicate that the number of patients has increased. In addition many individuals use several different drugs for their cardiovascular conditions which would also lead to increased sales.

In January 2010 new regulations were introduced extending the list of drugs of choice for treatment of hypertension which replaced the previous regulation where thiazides were the drugs of choice for treatment of uncomplicated hypertension. The list includes a selection of drugs from various drug groups e.g. thiazides, ACE inhibitors, ARBs (only losartan), beta blocking agents and calcium channel blockers. Use of plain thiazides was reduced in 2010, while the use of ARBs increased. The total use of drugs used in e.g. treatment of hypertension (see figure page 47) has been constant in 2010 compared to 2009.

Lipid modifying agents (C10)

The sales of lipid modifying agents measured in DDDs increased by 10% in 2010, and statins account for 97% of the sales in ATC group C10.

Data from the NorPD indicate that 470 000 individuals in Norway (10% of the population) had at least one prescription of statin dispensed in 2010, an increase of about 25 000 individuals from 2009.

In 2010 the costs of statins decreased by 2% relative to 2009. Simvastatin was made the drug of choice in June 2005, while atorvastatin was included in June 2009 based on the inclusion of atorvastatin in the graded price model in November 2008.

Overall simvastatin and atorvastatin have a market share of 59% and 35% respectively of total number of DDDs of statins in 2010. The use of ezetimibe has increased in the period 2008-2010 after it was included in the reimbursement system.

**Hovedinndeling i ATC gruppe C - Hjerte og kretsløp/
Main ATC levels in C - Cardiovascular system**

C01	Hjerteterapi/Cardiac therapy
C02	Antihypertensiva/Anithypertensives
C03	Diuretika/Diuretics
C04	Perifere kardilaterende midler/Peripheral vasodilators
C05	Vasoprotektorer (utelatt)/Vasoprotectives (not included)
C07	Betablokkere/Beta blocking agents
C08	Kalsiumantagonister/Calcium channel blockers
C09	Midler med virkning på renin-angiotensinsystemet/Agents acting on the renin-angiotensin system
C10	Lipidmodifiserende midler/Lipid modifying agents

Salg pr ATC 3. nivå for gruppe C - Hjerte og kretsløp

Sales per ATC 3rd level for ATC group C - Cardiovascular system

ATC	ATC level name	mill NOK (AUP)				
		2006	2007	2008	2009	2010
C01A	Cardiac glycosides	8,6	9,2	6,1	5,1	5,0
C01B	Antiarrhythmics, class I and III	20,1	21,3	22,5	22,1	25,2
C01C	Cardiac stimulants excl. cardiac glycosides	21,8	23,3	27,8	31,2	31,8
C01D	Vasodilators used in cardiac diseases	65,5	60,5	53,3	50,9	47,0
C01E	Other cardiac preparations	1,0	1,2	1,7	1,9	4,2
C02A	Antiadrenergic agents, centrally acting	10,7	9,8	6,1	5,5	5,5
C02C	Antiadrenergic agents, peripherally acting	29,6	26,0	14,2	14,3	14,1
C02D	Arteriolar smooth muscle, agents acting on	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2
C02K	Other antihypertensives	21,9	18,6	21,6	26,2	34,1
C03A	Low-ceiling diuretics, thiazides	19,9	23,3	26,6	28,1	27,2
C03C	High-ceiling diuretics	56,2	58,7	50,7	53,1	54,1
C03D	Potassium-sparing agents	10,4	11,7	11,5	11,4	11,2
C03E	Diuretics and potassium-sparing agents in combination	7,3	7,4	6,7	5,7	5,6
C04A	Peripheral vasodilators	2,3	2,0	1,7	1,5	1,4
C07A	Beta blocking agents	258,5	238,7	172,6	172,4	164,1
C07B	Beta blocking agents and thiazides	4,6	4,3	4,7	4,7	3,9
C08C	Selective calcium channel blockers with mainly vascular effect	142,2	145,0	144,6	145,8	136,2
C08D	Selective calcium channel blockers with direct cardiac effects	31,9	30,3	26,8	25,0	22,5
C09A	ACE inhibitors, plain	80,2	65,9	59,8	57,9	55,6
C09B	ACE inhibitors, combinations	29,8	26,2	23,4	22,1	22,6
C09C	Angiotensin II antagonists, plain	330,0	358,7	364,9	368,8	310,3
C09D	Angiotensin II antagonists, combinations	390,1	430,9	452,9	478,8	419,0
C09X	Other agents acting on the renin-angiotensin system			0,1	0,3	0,3
C10A	Lipid modifying agents, plain	646,5	532,8	488,7	440,0	439,8
C10B	Lipid modifying agents, combinations					0,3

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2006	2007	2008	2009	2010
C01	Hjerteterapi	18,66	17,45	16,40	14,92	14,17
C01A	Hjerteglykosider	3,87	3,55	3,11	2,55	2,41
C01AA	Digitalisglykosider	3,87	3,55	3,11	2,55	2,41
C01AA04	Digitoksin (0,1 mg)	3,58	3,29	2,88	2,33	2,22
C01AA05	Digoksin (0,25 mg)	0,29	0,26	0,23	0,21	0,19
C01B	Antiarytmika, klasse I og III	1,46	1,53	1,64	1,66	1,78
C01BA03	Disopyramid (0,4 g)	0,05	0,04	0,04	0,04	0,03
C01BC04	Flekainid (0,2 g)	0,84	0,89	0,97	0,99	1,03
C01BD01	Amiodaron (0,2 g)	0,57	0,60	0,62	0,63	0,64
C01BD05	Ibutilid (1 mg)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
C01BD07	Dronedaron (0,8 g)					0,07
C01C	Hjertestimulerende midler, ekskl. hjerteglykosider	0,28	0,29	0,30	0,33	0,31
C01CA	Adrenerge og dopaminerge midler¹⁾	0,28	0,29	0,30	0,33	0,31
C01D	Kardilaterende midler ved hjertesykdommer	13,06	12,07	11,36	10,38	9,68
C01DA	Nitrater	13,06	12,07	11,36	10,38	9,68
C01DA02	Glyseroltrinitrat (2,5 mg SL/5mg O/TD)	2,39	2,18	2,08	1,94	1,75
C01DA08	Isosorbiddinitrat (60 mg)	0,54	0,42	0,35	0,27	0,25
C01DA14	Isosorbidmononitrat (40 mg)	10,13	9,46	8,93	8,17	7,67
C02	Antihypertensiva	4,58	4,46	4,35	4,38	4,27
C02A	Antiadrenergika, sentralt virkende	1,23	1,38	1,34	1,29	1,28
C02AB01	Metyldopa (1,0 g)	0,12	0,12	0,09	²⁾	
C02AC05	Moxonidin (0,3 mg)	1,12	1,26	1,25	1,29	1,28
C02C	Antiadrenergika, perifert virkende	3,30	3,03	2,96	3,04	2,94
C02CA	Alfablokkere	3,30	3,03	2,96	3,04	2,94
C02CA04	Doxazosin (4 mg)	3,30	3,03	2,96	3,04	2,94
C02D	Antihypertensiva med virkning på arteriolær glatt muskel	0,03	0,04	0,04	0,03	0,03
C02DB	Hydrazinoftalazinderivater	0,03	0,04	0,04	0,03	0,03
C02DB02	Hydralazin (0,1 g)	0,03	0,04	0,04	0,03	0,03
C02K	Andre antihypertensiva	0,01	0,01	0,01	0,01	0,02
C02KX	Andre hypertensiva	0,01	0,01	0,01	0,01	0,02
C02KX01	Bosentan (0,25 g)	0,01	0,01	0,01	0,01	0,02
C02KX02	Ambrisentan (7,5 mg)			0,00	0,00	0,00
C02KX03	Sitaksentan (0,1 g)			0,00		0,00
C03	Diuretika	50,25	51,35	53,14	52,79	47,54
C03A	Low-ceiling diuretika, tiazider	11,45	13,34	15,38	16,15	11,76
C03AA	Tiazider, usammensatte preparater	8,32	9,71	11,23	11,70	5,92
C03AA01	Bendroflumetiazid (2,5 mg)	6,78	7,96	9,25	9,71	3,61
C03AA03	Hydroklortiazid (25 mg)	1,53	1,76	1,98	1,99	2,31
C03AB	Tiazider i kombinasjon med kalium	3,13	3,63	4,15	4,45	5,84
C03AB01	Bendroflumetiazid og kalium (2,5 mg)	3,13	3,63	4,15	4,45	5,84
C03C	High-ceiling diuretika	30,33	29,87	29,29	28,74	28,36
C03CA01	Furosemid (40 mg)	21,63	20,39	19,18	18,26	17,39
C03CA02	Bumetanid (1 mg)	8,67	9,48	10,11	10,48	10,96
C03CB02	Bumetanid og kalium (1 mg)	0,03				

1) Inkluderer salg av preparater uten markedsføringstillatelse i Norge

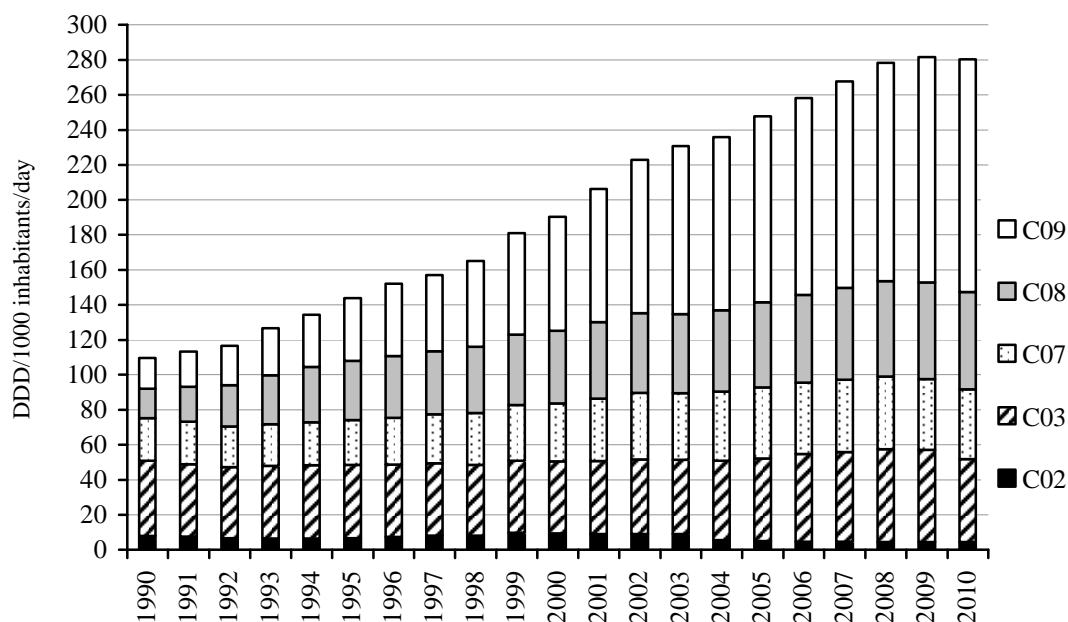
2) Avregistrert januar 2009

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2006	2007	2008	2009	2010
C03D	Kaliumsparende midler	1,62	1,63	1,66	1,63	1,57
C03DA01	Spironolakton (75 mg)	1,59	1,58	1,59	1,55	1,49
C03DA04	Eplerenon (50 mg)	0,04	0,06	0,07	0,07	0,08
C03E	Diuretika i kombinasjon med kaliumsparende midler	6,84	6,51	6,81	6,27	5,86
C03EA01	Hydroklortiazid og amilorid (1 tabl)	6,84	6,51	6,81	6,27	5,86
C03XA	Vasopressinantagonister					0,00
C04	Perifere kardilaterende midler	0,27	0,24	0,21	0,18	0,16
C04A	Perifere kardilaterende midler	0,27	0,24	0,21	0,18	0,16
C04AD03	Pentoksyfyllin (1 g)	0,27	0,24	0,21	0,18	0,16
C07	Betablokkere	40,68	41,27	41,36	40,39	39,85
C07A	Betablokkere	39,76	40,21	40,22	39,26	38,76
C07AA	Betablokkere, ikke-selektive	3,58	3,37	3,12	2,85	2,67
C07AA05	Propranolol (0,16 g)	1,35	1,37	1,33	1,36	1,34
C07AA06	Timolol (20 mg)	0,19	0,17	0,13	0,01	
C07AA07	Sotalol (0,16 g)	2,04	1,84	1,67	1,48	1,33
C07AB	Betablokkere, selektive	32,75	33,29	33,61	33,06	32,86
C07AB02	Metoprolol (0,15 g)	23,80	24,71	25,34	25,11	25,15
C07AB03	Atenolol (75 mg)	8,16	7,51	6,86	6,21	5,68
C07AB07	Bisoprolol (10 mg)	0,79	1,07	1,41	1,75	2,02
C07AB09	Esmolol (2,5 g)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
C07AG	Alfa- og betablokkere	3,42	3,55	3,49	3,35	3,23
C07AG01	Labetalol (0,6 g)	0,21	0,22	0,22	0,21	0,20
C07AG02	Karvedilol (37,5 mg)	3,21	3,33	3,27	3,14	3,03
C07B	Betablokkere og tiazider	0,93	1,05	1,14	1,13	1,09
C07BB	Betablokkere, selektive, og tiazider	0,93	1,05	1,14	1,13	1,09
C07BB07	Bisoprolol og hydroklortiazid (1 tabl)	0,93	1,05	1,14	1,13	1,09
C08	Kalsiumantagonister	50,28	52,59	54,65	55,19	55,76
C08C	Selektive kalsiumantagonister med primært vaskulær virkning	45,46	48,05	50,41	51,26	52,19
C08CA	Dihydropyridinderivater	45,46	48,05	50,41	51,26	52,19
C08CA01	Amlodipin (5 mg)	30,14	30,76	31,42	31,10	31,33
C08CA02	Felodipin (5 mg)	5,22	5,18	4,91	4,70	4,52
C08CA03	Isradipin (5 mg)	0,14	0,13	0,13	0,12	0,11
C08CA05	Nifedipin (30 mg)	6,30	6,67	7,01	7,27	7,32
C08CA06	Nimodipin (0,3 g O/50 mg P)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
C08CA13	Lerkanidipin (10 mg)	3,65	5,31	6,95	8,07	8,90
C08D	Selektive kalsiumantagonister med direkte virkning på hjertet	4,82	4,54	4,24	3,92	3,57
C08DA01	Verapamil (0,24 g)	3,33	3,15	2,99	2,79	2,58
C08DB01	Diltiazem (0,24 g)	1,50	1,39	1,25	1,13	0,99

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2006	2007	2008	2009	2010
C09	Midler med virkning på renin-angiotensinsystemet	112,34	117,91	124,63	128,72	133,05
C09A	ACE-hemmere, usammensatte preparater	43,40	43,92	44,75	45,02	45,23
C09AA	ACE-hemmere, usammensatte preparater	43,40	43,92	44,75	45,02	45,23
C09AA01	Kaptopril (50 mg)	1,13	0,99	0,88	0,74	0,66
C09AA02	Enalapril (10 mg)	11,40	11,14	11,20	10,97	11,08
C09AA03	Lisinopril (10 mg)	7,23	6,95	6,81	6,46	6,20
C09AA05	Ramipril (2,5 mg)	23,62	24,82	25,83	26,83	27,27
C09AA10	Trandolapril (2 mg)	0,03	0,03	0,03	0,02	0,02
C09B	ACE-hemmere, kombinasjoner	7,11	6,99	6,91	6,66	6,63
C09BA	ACE-hemmere og diuretika	7,11	6,99	6,91	6,62	6,51
C09BA02	Enalapril og hydroklortiazid (1 tabl)	3,88	3,89	3,91	3,81	3,79
C09BA03	Lisinopril og hydroklortiazid (1 tabl)	3,23	3,10	3,00	2,82	2,72
C09BB	ACE-hemmere og kalsiumantagonister				0,03	0,12
C09BB02	Enalapril og lercanidipin (1 tabl)				0,03	0,12
C09C	Angiotensin II antagonist, usammensatte preparater	33,58	36,39	39,50	41,80	44,24
C09CA01	Losartan (50 mg)	9,08	9,32	9,51	9,55	10,50
C09CA02	Eprosartan (0,6 g)	0,29	0,36	0,40	0,41	0,37
C09CA03	Valsartan (80 mg)	4,62	4,77	4,98	5,19	5,46
C09CA04	Irbesartan (0,15 g)	6,12	6,04	5,93	5,69	5,33
C09CA06	Kandesartan (8 mg)	12,88	14,92	17,22	19,20	20,80
C09CA07	Telmisartan (40 mg)	0,53	0,82	1,20	1,42	1,43
C09CA08	Olmesartan medoxomil (20 mg)	0,06	0,15	0,25	0,34	0,36
C09D	Angiotensin II antagonist, kombinasjoner	28,25	30,61	33,47	35,22	36,92
C09DA	Angiotensin II antagonist og diuretika	28,25	30,46	32,68	33,32	33,72
C09DA01	Losartan og hydroklortiazid (1 tabl)	12,21	12,48	12,74	12,47	12,50
C09DA02	Eprosartan og hydroklortiazid (1 tabl)	0,15	0,24	0,32	0,37	0,35
C09DA03	Valsartan og hydroklortiazid (1 tabl)	4,04	4,47	4,82	4,88	4,81
C09DA04	Irbesartan og hydroklortiazid (1 tabl)	5,39	5,73	6,07	6,01	5,78
C09DA06	Kandesartan og hydroklortiazid (1 tabl)	6,22	7,11	8,03	8,74	9,39
C09DA07	Telmisartan og hydroklortiazid (1 tabl)	0,24	0,40	0,57	0,65	0,69
C09DA08	Olmesartan medoxomil og hydroklortiazid (1 tabl)		0,04	0,13	0,21	0,20
C09DB	Angiotensin II antagonist og kalsiumantagonister		0,15	0,79	1,90	2,69
C09DB01	Valsartan og amlodipin (1 tabl)		0,15	0,79	1,90	2,69
C09DB02	Olmesartan medoxomil og amlodipin (1 tabl)					0,00
C09DX	Angiotensin II antagonist, andre kombinasjoner					0,51
C09DX01	Valsartan, amlodipin og hydroklortiazid (1 tabl)					0,51
C09X	Andre midler med virkning på renin-angiotensin systemet			0,01	0,02	0,03
C09XA	Reninhemmere			0,01	0,02	0,03
C09XA02	Aliskiren (0,15 g)			0,01	0,02	0,02
C09XA52	Aliskiren og hydroklortiazid (1 tabl)					0,00

Salg av antihypertensiva (C02), diuretika (C03), betablokkere (C07), kalsiumantagonister (C08) og ACE-hemmere/angiotensin II antagonister (C09) 1990 – 2010

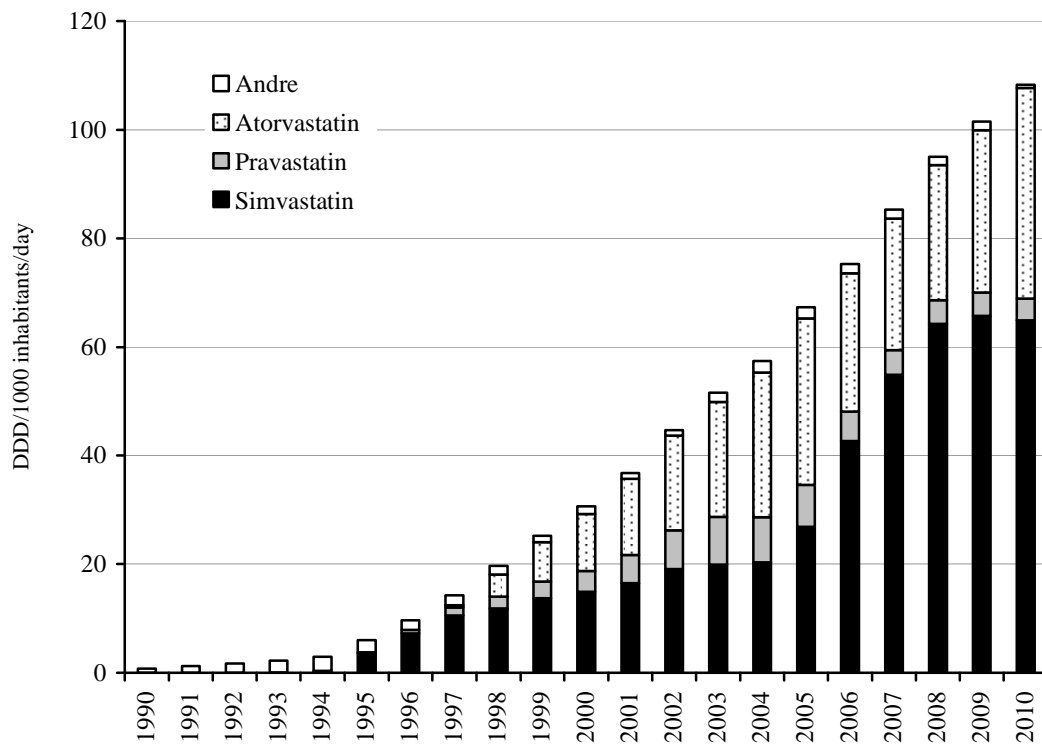
Sales of antihypertensives (C02), diuretics (C03), beta blocking agents (C07) calcium channel blockers (C08) and ACE inhibitors/angiotensin II antagonists (C09) 1990-2010

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2006	2007	2008	2009	2010
C10	Lipidmodifiserende midler	76,07	86,47	97,16	104,00	112,74
C10A	Lipidmodifiserende midler, usammensatte preparater	76,07	86,47	97,16	104,00	112,73
C10AA	HMG-CoA-reduktasehemmere	75,21	85,21	95,04	101,49	109,86
C10AA01	Simvastatin (30 mg)	42,63	54,83	64,24	65,76	64,89
C10AA02	Lovastatin (45 mg)	0,30	0,27	0,23	0,20	0,18
C10AA03	Pravastatin (30 mg)	5,43	4,59	4,40	4,25	4,04
C10AA04	Fluvastatin (60 mg)	1,33	1,29	1,35	1,39	1,39
C10AA05	Atorvastatin (20 mg)	25,52	24,23	24,82	29,88	38,80
C10AA07	Rosuvastatin (10 mg)				0,02	0,57
C10AC	Midler som øker utskillelsen av gallesyre	0,12	0,11	0,12	0,12	0,13
C10AC01	Kolestyramin (14 g)	0,09	0,08	0,08	0,08	0,08
C10AC02	Kolestipol (20 g)	0,03	0,03	0,02	0,02	0,02
C10AC04	Kolesevelam (3,75 g)		0,00	0,01	0,02	0,03
C10AD	Nikotinsyre og derivater	0,01	0,01	0,01	0,02	0,03
C10AD02	Nikotinsyre (2 g)	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
C10AD52	Nikotinsyre, kombinasjoner				0,00	0,02
C10AX	Andre lipidmodifiserende midler	0,73	1,13	1,99	2,37	2,70
C10AX06	Omega-3-triglycerider inkl. andre estere og syrer (4 tabl)	0,30	0,32	0,35	0,37	0,40
C10AX09	Ezetimib (10 mg)	0,43	0,81	1,65	1,99	2,30
C10B	Lipidmodifiserende midler, kombinasjoner	0,00	0,00	0,00		0,01
C10BA02	Simvastatin og ezetimib (1 tabl)	0,00	0,00	0,00		0,01

Salg av statiner (C10AA) 1990 - 2010 angitt i DDD/1000 innbyggere/døgn

Sales of statins (C10AA) 1990 - 2010 given in DDD/1000 inhabitants/day

---

Dermatologiske midler

Dermatologicals

Hovedinndeling i ATC gruppe D - Dermatologiske midler/ Main ATC levels in D - Dermatologicals

D01	Fungicider til dermatologisk bruk/Antifungals for dermatological use
D02	Bløtgjørende og hudbeskyttende midler/Emollients and protectives
D03	Midler til sårbehandling/Preparations for treatment of wounds and ulcers
D04	Kløemidler, inkl. antihistaminer, anestetika, etc./ Antipruritics, incl. antihistamines, anesthetics, etc.
D05	Antipsoriasismidler/Antipsoriatics
D06	Antibiotika og kjemoterapeutika til dermatologisk bruk/ Antibiotics and chemotherapeutics for dermatological use
D07	Kortikosteroider til dermatologisk bruk/Corticosteroids, dermatological preparations
D08	Antiseptika og desinfiserende midler /Antiseptics and disinfectants
D09	Medisinsk bindingsmateriale /Medicated dressings
D10	Midler mot akne/Anti-acne preparations
D11	Andre dermatologiske midler/Other dermatological preparations

De fleste legemidler i ATC gruppe D er til dermatologisk bruk. DDD er kun fastsatt for noen få legemidler til oralt bruk. Detaljstatistikk er kun inkludert for disse legemidlene.

Most of the drugs in ATC group D are for topical use. Only a few oral preparations are given DDDs. Detailed consumption figures are only included for these preparations.

Salg pr ATC 3. nivå for gruppe D - Dermatologiske midler

Sales per ATC 3rd level for ATC group D - Dermatologicals

ATC	ATC level name	mill NOK (AUP)				
		2006	2007	2008	2009	2010
D01A	Antifungals for topical use	62,1	65,2	71,2	69,1	67,2
D01B	Antifungals for systemic use	15,9	12,9	10,9	10,1	10,7
D02A	Emollients and protectives		3,2	4,9	7,3	8,9
D03A	Cicatrizants	1,9	0,3	0,3	0,0	
D04A	Antipruritics, incl. antihistamines, anesthetics, etc.	18,6	17,7	18,9	18,0	16,6
D05A	Antipsoriasis for topical use	40,2	39,9	43,2	43,8	49,1
D05B	Antipsoriasis for systemic use	5,8	5,6	5,5	5,2	5,3
D06A	Antibiotics for topical use	23,8	22,5	23,3	22,8	22,9
D06B	Chemotherapeutics for topical use	15,0	30,2	35,7	40,9	44,0
D07A	Corticosteroids, plain	76,9	77,0	78,2	79,1	81,0
D07B	Corticosteroids, combinations with antiseptics	8,7	7,7	6,5	5,9	5,9
D07C	Corticosteroids, combinations with antibiotics	3,7	3,7	3,9	4,1	4,1
D07X	Corticosteroids, other combinations	12,1	12,6	12,6	12,7	12,7
D08A	Antiseptics and disinfectants	46,3	46,2	50,8	53,0	50,5
D09A	Medicated dressings	1,0	1,0	0,9	0,9	0,8
D10A	Anti-acne preparations for topical use	17,4	20,7	23,0	22,7	22,9
D10B	Anti-acne preparations for systemic use		5,0	9,6	11,1	12,1
D11A	Other dermatological preparations	21,8	22,4	24,1	24,6	24,9

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2006	2007	2008	2009	2010
D01B	Fungicider til systemisk bruk	0,94	1,01	1,03	1,01	1,06
D01BA	Fungicider til systemisk bruk	0,94	1,01	1,03	1,01	1,06
D01BA02	Terbinafin (0,25 g)	0,94	1,01	1,03	1,01	1,06
D05	Antipsoriasismidler	0,15	0,14	0,14	0,15	0,15
D05B	Antipsoriasismidler til systemisk bruk	0,15	0,14	0,14	0,15	0,15
D05BB02	Acitretin (35 mg)	0,15	0,14	0,14	0,15	0,15
D10	Midler mot akne	0,38	0,45	0,49	0,56	0,59
D10B	Midler til systemisk behandling av akne	0,38	0,45	0,49	0,56	0,59
D10BA	Retinoider til behandling av akne	0,38	0,45	0,49	0,56	0,59
D10BA01	Isotretinoin (30 mg) ¹⁾	0,38	0,45	0,49	0,56	0,59

1) Omfatter også salg av preparater uten markedsføringstillatelse i Norge

Urogenitalsystem og kjønnshormoner

Genito urinary system and sex hormones

Prevensjonsmidler (G02BB og G03A)

Utviklingen i salget av prevensjonsmidler fra 1990-2010 er vist i figur på side 55. Det vært en stabil vekst i totalsalget, som i 2010 økte med 3 % sammenlignet med 2009 målt i antall doser (DDD).

I 2007 sank salget av sekvenspreparatene (G03AB) drastisk (80 % reduksjon i doser) som følge av at trefasepillen Trionetta® ble avregistrert. Salget av faste kombinasjonspreparater (G03AA) økte dermed kraftig (57 %). Trefasepillene var basert på et prinsipp om at man skulle følge menstruasjonssyklusen, og pillene hadde ulike mengder østrogen og gestagen. Nye studier har vist at p-piller med fast dosering av hormoner gjennom hele syklusen er bedre for kvinnene.

Fra 2008 har salget av sekvenspreparater (G03AB) fortsatt å synke. I 2010 var reduksjonen 8 % målt i doser. De faste kombinasjonene (G03AA) har vist en svak vekst i samme periode. I 2010 var denne på 3 %. Salget av "minipiller" (G03AC) (Conludag® og Cerazette®) har hatt en jevn økning siste femårsperiode. I 2010 var økningen på nær 7 % (målt i DDD). Det har også vært en gradvis økning i salget av prevensjonsring (G02BB01: NuvaRing®). I 2010 var økningen på 6 % (målt i DDD).

Tall fra Reseptregisteret viser at 65 000 kvinner i aldersgruppen 16-19 år fikk p-piller (G03A) i 2010, og dette er konstant i forhold til 2009. I 2010 hentet nær 330 000 kvinner minst én resept på prevensjonsmidler (G02BB + G03A). Dette tilsvarer 29 % av kvinner i aldersgruppen 15-49 år.

Nødprevensjon (G03AD)

I 2010 utgjorde salg av nødprevensjon totalt i overkant av 158 000 doser (vel 430 doser per døgn). 6400 doser (4 %) ble solgt fra dagligvaregrossistene. Etter en jevn vekst de foregående år, var det i 2010 for første gang en reduksjon i salget av nødprevensjon (5 % målt i doser). Økt tilgjengelighet av nødprevensjon har ikke medført økning i forbruket.

Østrogener i overgangsalderen (G03C og G03F)

Totalt salg i doser (DDD) av østrogenholdige preparater som brukes i forbindelse med overgangsalderen hos kvinner (G03C og G03F) ble redusert med 3 % i 2010; en reduksjon på linje med året før. Figur på side 56 viser at forbruket har gått kraftig ned fra 2002. Sommeren 2002 ble det publisert en studie som satte søkelyset på bruken av østrogener etter overgangsalderen. Basert på denne studien ble det reist spørsmål om bruken av østrogener som forebyggende behandling. Dette har vært en medvirkende årsak til redusert salg. Det er salg av tabletter og plaster som representerer nedgangen i salget. Preparater til lokalt bruk (vagitorier, vaginalinnlegg, krem) har hatt et stabilt

Contraceptives (G02BB and G03A)

The trend in sales of contraceptives from 1990-2010 is shown in figure on page 55. The total sales have increased steadily over the years. In 2010 the sales in DDD increased by 3% compared to 2009.

In 2007 the sales of sequential preparations (G03AB) were reduced by 80% due to the fact that the three-phasic pill Trionetta® was withdrawn from the market. The sales of fixed combinations (G03AA) were for that reason increased by 57%. The three-phasic contraceptive pills were based on the principle to follow the cycle of the women, and the pills contained different amounts of estrogen and progestogen. New studies have concluded that contraceptive pills with fixed hormonal dosing through out the cycle are best for the women.

From 2008 the sales of sequential preparations (G03AB) have continued to decrease. In 2010 the reduction was 8% (in DDDs). The sales of fixed combinations (G03AA) have increased slightly in the same period. In 2010 the growth in sales amounted to 3%. The sales of the "mini pills" (Conludag® and Cerazette®) have increased steadily over the past five years. In 2010 the increase was 7% (in DDDs). There has also been a gradual growth in the sales of the contraceptive vaginal ring (NuvaRing®). In DDDs the increase was 6% in 2010.

Data from the Norwegian Prescription Database (NorPD) show that 65 000 women in this age group (16-19 years) received contraceptive pills in 2010, and this is unchanged from 2009. A total of 330 000 women collected at least one prescription of these contraceptives (G02BB + G03A) in 2010. This represents 29% of all women aged 15-49 years.

Emergency contraceptive (G03AD)

In 2010 the sales of emergency contraceptives totalled 158 000 doses (430 per day), and of these 6400 doses (4%) were sold in non-pharmacy outlets. For the first time a reduction in the sales of emergency contraceptives was seen in 2010 (5% measured in DDDs) after stable growth the previous years. Increased availability of emergency contraception does not increase the level of use.

Estrogens used in the menopause (G03C and G03F)

The sales in DDDs of estrogens used in the menopause (G03C and G03F) decreased by 3% in 2010; a similar reduction as the previous year. Since 2002 there has been a big total sales reduction (see figure on page 56). In the summer 2002 a study focusing on the use of estrogens in the menopause was published. The results from this study initiated broad discussions on the rationale for the prophylactic use of estrogens by postmenopausal women. This has induced a gradual reduction in the use of estrogens. The sales of tablets and patches account for the decreased sales. The sales of products for local use (vaginal formulations) have been stable over

salg. Salget av østradiol vagitorier (Vagifem®) har imidlertid økt kraftig, mens lokalbehandling med østriol, som fås reseptfritt, har gått ned. Tall fra Reseptregisteret viser at over 75 000 kvinner fikk Vagifem® på apotek i 2010.

Forbruket av bisfosfonater og andre midler som brukes til forebygging/behandling av osteoporose, viste en jevn økning i perioden 2003-2007. Denne økningen må ses i sammenheng med legemiddelmyndighetenes anbefalinger om ikke lenger å benytte østrogen som førstelinjebehandling ved osteoporose eller som osteoporoseprofylakse. Antall solgte doser av bisfosfonater har vært stabilt de tre siste årene (se også kommentar i ATC gruppe M). Tall fra Reseptregisteret viser at over 155 000 kvinner har vært på apotek og hentet østrogenholdige legemidler (inkl. tibolon) minst én gang i 2010. På landsbasis fikk 14 % av kvinner over 45 år denne typen legemidler. I tillegg kommer det antall kvinner som bruker østrogenholdige preparater til lokal bruk i skjeden som fås uten resept.

Impotensmidler (G04BE)

I 2010 ble det solgt 8600 doser (DDD) pr dag av legemidler mot impotens. Tall fra Reseptregisteret viser at nær 68 000 menn har fått denne type legemidler utlevert på apotek i 2010. Beløpsmessig ble det omsatt legemidler mot impotens for rundt 167 millioner kroner i 2010.

Midler mot benign prostatahyperplasi (G04C)

Salget målt i doser (DDD), av legemidler i denne gruppen har nær doblet seg siden 2006. Tall fra Reseptregisteret viser at 50 000 menn fikk denne type legemidler i 2010.

the time period. The sales of estradiol vaginal tablets (Vagifem®), however, show a significant increase, while the use of OTC products containing estriol has been reduced. Data from the NorPD show that over 75 000 woman collected at least one prescription on Vagifem® in 2010.

The use of bisphosphonates and other medicinal products that could be used for prevention/treatment of osteoporosis showed a steady increase in the period 2003-2007. This increase could be a result of the recommendations from the medicinal authorities not to use estrogens as first line therapy for prevention/treatment of osteoporosis. The sales in DDDs of bisphosphonates have been stable the three latest years (see comments in ATC group M). Data from the NorPD show that 155 000 women have collected at least one prescription on drugs containing estrogen (incl. tibolone) in 2010. 14% of Norwegian women over 45 years of age collected these estrogens on prescription. In addition a number of women are using OTC drugs containing estrogen for local treatment.

Drugs for impotence (G04BE)

In 2010, 8600 doses (DDD) were sold per day of agents for the treatment of impotence. Data from the NorPD show that 68 000 men received such medication in 2010. In total the pharmacy retail price sales in 2010 of these agents amounted to about 167 million NOK.

Drugs used for the treatment of benign prostatic hypertrophy (G04C)

There has been a nearly twofold increase in sales measured in DDDs, of these drugs from 2006 to 2010. Data from the NorPD show that 50 000 men received these drugs in 2010.

Hovedinndeling i ATC gruppe G - Urogenitalsystem og kjønnshormoner**Main ATC levels in G - Genito urinary system and sex hormones**

G01	Antiinfektiva og antiseptika til gynekologisk bruk/ Gynecological antiinfectives and antiseptics
G02	Andre gynekologiske midler/Other gynecologicals
G03	Kjønnshormoner og midler med effekt på genitalia/ Sex hormones and modulators of the genital system
G04	Urologika/Urologicals

Salg pr ATC 3. nivå for gruppe G - Urogenitalsystem og kjønnshormoner**Sales per ATC 3rd level for ATC group G - Genito urinary system and sex hormones**

ATC	ATC level name	mill NOK (AUP)				
		2006	2007	2008	2009	2010
G01A	Antiinfectives and antiseptics, excl. combinations with corticosteroids	41,9	43,4	42,9	42,5	41,5
G02A	Oxytocics	0,3	0,4	0,3	0,2	0,2
G02B	Contraceptives for topical use	48,6	52,5	53,8	53,4	55,3
G02C	Other gynecologicals	9,8	8,9	7,1	7,0	6,9
G03A	Hormonal contraceptives for systemic use	172,8	186,6	191,2	191,2	197,1
G03B	Androgens	16,5	17,5	16,9	18,3	20,0
G03C	Estrogens	82,6	83,9	84,3	86,2	86,6
G03D	Progestogens	9,1	9,5	11,0	10,5	11,6
G03F	Progestogens and estrogens in combination	37,5	36,4	34,5	33,3	32,9
G03G	Gonadotropins and other ovulation stimulants	61,1	68,3	70,4	70,0	71,7
G03H	Antiandrogens	10,3	9,6	7,6	6,5	6,7
G03X	Other sex hormones and modulators of the genital system	8,3	7,9	7,5	6,9	6,6
G04B	Other urologicals, incl. antispasmodics	261,3	286,3	303,5	313,1	323,7
G04C	Drugs used in benign prostatic hypertrophy	61,1	60,6	48,1	48,6	53,2

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2006	2007	2008	2009	2010
G01	Antiinfektiva og antiseptika til gynekologisk bruk	1,23	1,24	1,17	1,09	1,05
G01A	Antiinfektiva og antiseptika, ekskl. kombinasjoner med kortikosteroider	1,23	1,24	1,17	1,09	1,05
G01AA10	Klindamycin (0,1 g)	0,05	0,05	0,05	0,05	0,06
G01AF01	Metronidazol (0,5 g) ¹⁾	0,02	0,03	0,03	0,02	0,03
G01AF02	Klotrimazol (0,1 g)	1,06	1,01	0,92	0,88	0,87
G01AF04	Mikonazol (0,1 g)	0,03	0,02	0,02	0,02	0,01
G01AF05	Ekonazol (0,1 g)	0,07	0,14	0,15	0,12	0,08

G02	Andre gynekologiske midler²⁾	0,20	0,20	0,18	0,18	0,17
G02A	Oksytocika³⁾	0,02	0,02	0,02	0,01	0,01
G02AB	Sekalealkaloider	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00
G02AD	Prostaglandiner	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01

ATC	ATC level name	number of IUDs or numbers of vaginal rings				
		2006	2007	2008	2009	2010
G02B	Antikonseptiva, lokale					
G02BA02	Plastspiraler med kobber ⁴⁾	12266	13282	13188	11729	10243
G02BA03	Plastspiraler med levonorgestrel	31815	34469	34741	35223	35794
G02BB01	Vaginal ring med etonorgestrel og etinyløstradiol ⁵⁾	99361	112391	126476	138844	147529

ATC	ATC level name	DDD/1000 inhabitants/day				
		2006	2007	2008	2009	2010
G02C	Andre gynekologiske preparater	0,18	0,18	0,16	0,17	0,16
G02CB	Prolaktinhemmende midler	0,18	0,18	0,16	0,17	0,16

ATC	ATC level name	DDD/day				
		2006	2007	2008	2009	2010
G03	Kjønns hormoner og midler med effekt på genitalia					
G03A	Antikonseptiva, hormoner, systemiske	243370	231140	239660	241660	248650
G03AA	Progestogener og østrogener, faste kombinasjoner	103700	162800	169110	172070	177680
G03AB	Progestogener og østrogener, sekvensprep.	94110	17670	16750	14740	13640
G03AC	Progestogener⁶⁾	45180	50250	53360	54390	56900
G03AC	Progestogener, orale	28210	33780	37540	39990	42590
G03AC	Progestogener, inj.	16970	16470	15820	14400	14310
G03AC	Progestogener, implantat ⁷⁾	2860	3390	3330	3330	3780
G03AD	Nødprensjon	380	420	440	460	430

1) Se også ATC gr. P01AB og J01X. See also ATC group P01AB and J01X

2) Inkluderer også salg av preparater uten markedsføringstillatelse i Norge. Ekskl. salg i G02B.

3) Omfatter også salg av preparater uten markedsføringstillatelse i Norge

4) Omsetning av spiraler i Norge, basert på opplysninger fra produsentene

Sales of IUDs in Norway, based on sales figures (number of IUDs) given by the different manufacturers

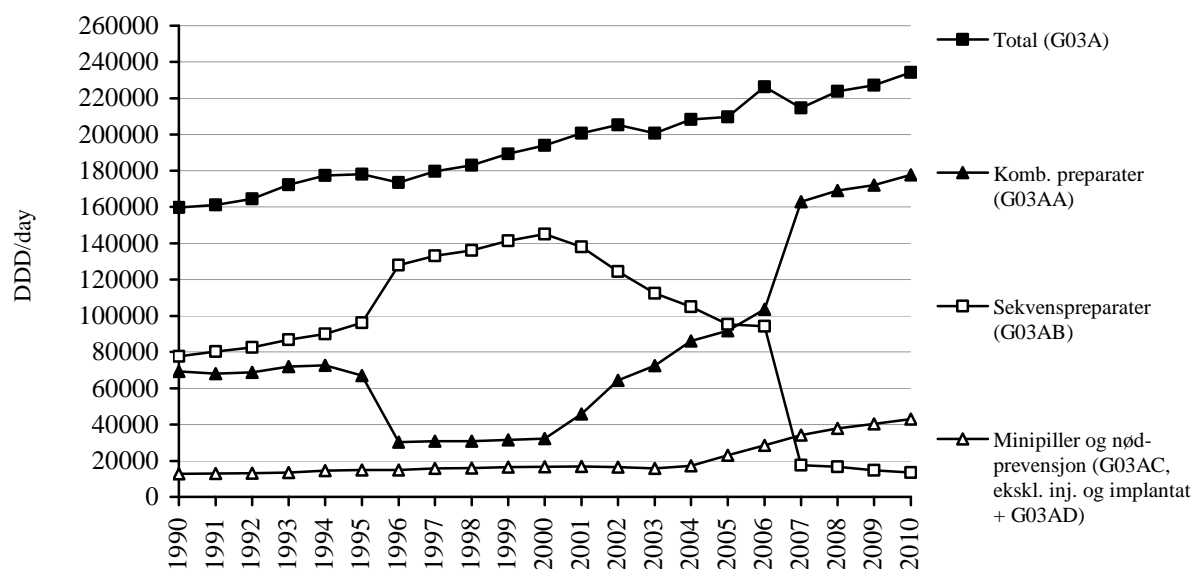
5) The vaginal ring should be replaced every 28 day. This implies that each user needs 13 vaginal rings per year.

6) Ekskl. salg av implantater. Excluding sales of implants

7) Salg angitt i antall implantater. Sales given in number of implants

Salg av P-piller, prevensjonsplaster og nødprevensjon (G03A) 1990 - 2010

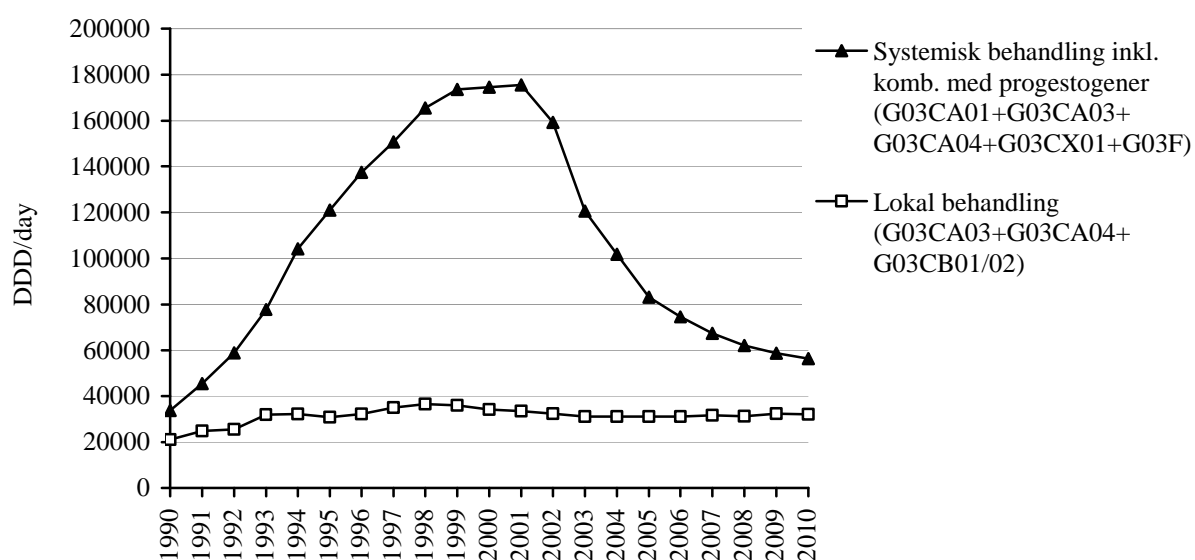
Sales of oral and transdermal Hormonal Contraceptives (G03A) 1990 - 2010

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/day				
		2006	2007	2008	2009	2010
G03B	Androgener	2480	2690	2670	2950	3200
G03BA03	Testosteron (18 mg P/0,12 g O/50 mg TD gel/ 3 mg TD)	2480	2690	2670	2950	3200
G03C	Østrogener	64220	62200	59340	58270	56520
G03CA03	Østradiol (50 mcg TD/2 mg O/25 mcg V/ 7,5 mcg vaginal ring)	21840	22750	23670	24630	25550
G03CA04	Østriol (2 mg O/0,2 mg V)	33730	31670	28680	27250	24890
G03CX01	Tibolon (2,5 mg)	8650	7780	6990	6390	6080
G03D	Progestogener	6220	6190	6370	5790	6050
G03DA02	Medroksyprogesteron (5 mg O/7 mg P)	2660	2540	2530	2280	2330
G03DA04	Progesteron (90 mg)	310	380	530	540	620
G03DC02	Noretisteron (5 mg)	3250	3270	3310	2970	3100
G03F	Progestogener og østrogener i kombinasjon	41350	36930	34130	32875	31830
G03FA01	Noretisteron og østrogen, komb.	30600	27630	25590	24740	24040
G03FA12	Medroksyprogesteron og østrogen	360	350	350	380	490
G03FA15	Dienogest og østrogen	250	240	210	95	
G03FB01	Norgestrel og østrogen, sekvensprep.	400				
G03FB05	Noretisteron og østrogen, sekvensprep.	9740	8710	7980	7660	7300

Salg av østrogenholdige preparater (G03C og G03F) 1990-2010

Sales of products with estrogen (G03C and G03F) 1990-2010

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/day				
		2006	2007	2008	2009	2010
G03G	Gonadotropiner og andre ovulasjonsstimulerende midler¹⁾	2528	2750	3171	3023	2632
G03GA01	Koriongonadotropin (250 U)	410	400	560	460	390
G03GA02	Menopausegonadotropin (30 U)	190	270	340	380	370
G03GA04	Urofollitropin (75 U)			0	0	10
G03GA05	Follitropin alfa (75 U)	170	180	190	190	200
G03GA06	Follitropin beta (75 U)	240	280	280	270	270
G03GA07	Lutropin alfa (75 U)	2	2	2	2	1
G03GA08	Koriongonadotropin alfa (0,25 mg)	16	18	19	21	21
G03GB02	Klomifen (9 mg)	1500	1600	1780	1700	1370
G03H	Antiandrogener	14140	14380	12140	11760	12180
G03HA01	Cyproteron (0,1 g)	80	80	60	60	60
G03HB01	Cyproteron og østrogen	14060	14300	12080	11700	12120
G03X	Andre kjønnshormoner og midler med effekt på genitalia	1597	1448	1280	1121	972
G03XB01	Mifepriston (0,6 g)	7	8	10	11	12
G03XC01	Raloxifen (60 mg)	1590	1440	1270	1110	960

1) ATC code G03GA09 and G03GA30 are not included due to low sales.

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2006	2007	2008	2009	2010
G04	Urologika	11,73	13,23	14,97	16,55	18,03
G04B	Andre urologiske preparater	6,90	7,68	8,26	8,97	9,56
G04BD	Urologiske spasmolytika	5,48	6,12	6,62	7,24	7,79
G04BD04	Oksybutynin (3,9 mg TD)	0,13	0,14	0,13	0,12	0,11
G04BD07	Tolterodin (4 mg)	3,64	3,23	2,90	2,54	2,16
G04BD08	Solifenacin (5 mg)	1,49	2,18	2,62	2,97	3,42
G04BD10	Darifenacin (7,5 mg)	0,22	0,57	0,83	0,93	0,94
G04BD11	Fesoterodin (4 mg)			0,14	0,68	1,16

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/day				
		2006	2007	2008	2009	2010
G04BE	Midler mot erektil dysfunksjon	6593	7312	7797	8283	8571
G04BE01	Alprostadiil (0,02 mg)	103	113	126	118	135
G04BE03	Sildenafil (50 mg)	3389	3638	3815	3835	3835
G04BE04	Yohimbin (15 mg) ¹⁾	7	5	4	5	7
G04BE07	Apomorfin (2 mg)	3				
G04BE08	Tadalafil (10 mg)	2090	2466	2746	3227	3539
G04BE09	Vardenafil (10 mg)	959	1050	1073	1057	1026
G04BE30	Papaverin/fentolamin ¹⁾	42	40	33	41	29

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2006	2007	2008	2009	2010
G04C	Midler mot benign prostatahyperplasi²⁾	4,82	5,55	6,70	7,58	8,48
G04CA01	Alfuzosin (7,5 mg)	0,12	0,12	0,10	0,07	0,06
G04CA02	Tamsulosin (0,4 mg)	2,98	3,47	4,38	5,01	5,57
G04CA03	Terazosin (5 mg)	0,15	0,16	0,13	0,11	0,10
G04CB01	Finasterid (5 mg)	0,98	0,98	1,55	2,03	2,43
G04CB02	Dutasterid (0,5 mg)	0,59	0,82	0,55	0,37	0,32

1) Inkluderer salg av apotekpreparater

2) Doxazosin , se ATC gruppe C02CA04.

Hormoner til systemisk bruk, ekskl kjønnshormoner og insuliner

Systemic hormonal preparations, excl sex hormones and insulins

Hovedinndeling i ATC gruppe H - Hormoner til systemisk bruk, ekskl. kjønnshormoner og insuliner

Main ATC levels in H - Systemic hormonal preparations, excl. sex hormones and insulins

H01	Hypofyse-, hypothalamushormoner og analoger/Pituitary and hypothalamic hormones and analogues
H02	Kortikosteroider til systemisk bruk/Corticosteroids for systemic use
H03	Thyreoideterapi/Thyroid therapy
H04	Pankreashormoner/Pancreatic hormones
H05	Kalsium homøostase/Calcium homeostasis

Salg pr ATC 3. nivå for gruppe H - Hormoner til systemisk bruk, ekskl. kjønnshormoner og insuliner

Sales per ATC 3rd level for ATC group H - Systemic hormonal preparations, excl. sex hormones and insulins

ATC	ATC level name	mill NOK (AUP)				
		2006	2007	2008	2009	2010
H01A	Anterior pituitary lobe hormones and analogues	143,5	140,5	150,4	149,3	152,1
H01B	Posterior pituitary lobe hormones	40,8	42,2	41,1	40,5	41,3
H01C	Hypothalamic hormones	65,4	70,0	78,1	78,8	89,0
H02A/ H02B	Corticosteroids for systemic use	65,9	70,4	68,4	71,5	73,1
H03A	Thyroid preparations	53,6	56,0	54,7	57,7	55,9
H03B	Antithyroid preparations	2,0	2,0	1,7	1,9	2,4
H04A	Glycogenolytic hormones	3,9	3,5	3,8	4,0	4,1
H05A	Parathyroid hormones and analogues	3,9	5,5	6,8	7,0	8,6
H05B	Anti-parathyroid agents	5,9	8,2	9,8	13,2	13,3

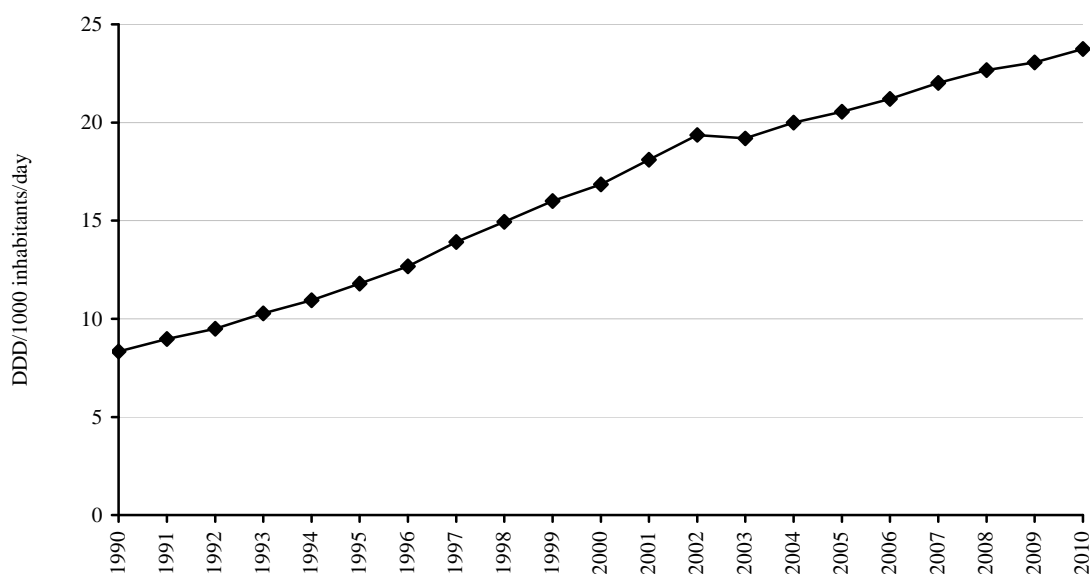
ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2006	2007	2008	2009	2010
H01	Hypofyse-, hypothalamushormoner og analoger	1,66	1,65	1,64	1,65	1,64
H01A	Hypofyseforlapphormoner og analoger	0,37	0,37	0,38	0,39	0,39
H01AC01	Somatropin (2 U)	0,36	0,36	0,38	0,39	0,39
H01AC03	Mecasermin (2 mg)				0,00	0,00
H01AX01	Pegvisomant (10 mg)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01
H01B	Hypofysebaklapphormoner	1,07	1,04	1,00	1,01	1,01
H01BA02	Desmopressin (4 mcg (P)/25 mcg N/0,4 mg O) ¹⁾	0,87	0,83	0,79	0,79	0,79
H01BA04	Terlipressin (12 mg)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
H01BB02	Oksytocin (15 U) ¹⁾	0,20	0,21	0,21	0,22	0,22
H01C	Hypothalamushormoner	0,23	0,24	0,26	0,25	0,24
H01CA02	Nafarelin (0,4 mg)	0,14	0,15	0,15	0,14	0,10
H01CB02	Oktreotid (0,7 mg)	0,08	0,07	0,08	0,08	0,09
H01CB03	Lanreotid (3 mg)	0,01	0,02	0,02	0,02	0,03
H01CC01	Ganirelix (0,25 mg)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01
H01CC02	Cetrorelix (0,25 mg)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
H02	Kortikosteroider til systemisk bruk	17,21	17,63	18,05	18,57	18,73
H02A	Kortikosteroider til systemisk bruk, usammensatte preparater	17,20	17,62	18,05	18,57	18,73
H02AA	Mineralkortikoider	0,31	0,32	0,31	0,31	0,33
H02AA02	Fludrokortison (0,1 mg)	0,31	0,32	0,31	0,31	0,33
H02AB	Glukokortikoider¹⁾	16,9	17,3	17,7	18,3	18,4
H02AB01	Betametason (1,5 mg O,P/0,4 mg P (depot))	2,32	2,22	2,10	2,28	1,98
H02AB02	Dexametason (1,5 mg)	1,06	1,12	1,23	1,30	1,45
H02AB04	Metylprednisolon (7,5 mg O/20 mg P)	1,15	1,20	1,30	1,32	1,35
H02AB06	Prednisolon (10 mg)	11,39	11,74	12,10	12,30	12,61
H02AB07	Prednison (10 mg) ¹⁾	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
H02AB08	Triamcinolon (7,5 mg)	0,29	0,33	0,33	0,36	0,34
H02AB09	Hydrokortison (30 mg)	0,21	0,20	0,20	0,20	0,20
H02AB10	Kortison (37,5 mg)	0,46	0,48	0,47	0,48	0,48
H02BX	Kortikosteroider til systemisk bruk, kombinasjonspreparater	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
H02BX01	Metylprednisolon, kombinasjoner	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
H03	Thyreoideterapi	22,11	22,95	23,57	23,93	24,64
H03A	Thyreoidepreparater	21,45	22,29	22,94	23,33	24,02
H03AA01	Levotyroksinnatrium (0,15 mg) ¹⁾	21,21	22,04	22,70	23,08	23,78
H03AA02	Liotyroninnatrium (0,06 mg)	0,23	0,25	0,25	0,25	0,24
H03B	Antithyreoidepreparater	0,66	0,66	0,63	0,60	0,62
H03BA02	Propyltiouracil (0,1 g) ²⁾	0,13	0,12	0,13	0,12	0,12
H03BB01	Karbimazol (15 mg)	0,53	0,54	0,50	0,48	0,50

1) Inkluderer salg av preparater uten markedsføringstillatelse i Norge

2) Inkluderer salg av apotekpreparater

Salg av levotyroxinnatrium (H03AA01) 1990 - 2010

Sales of levothyroxine sodium (H03AA01) 1990 - 2010

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2006	2007	2008	2009	2010
H04	Pankreashormoner	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
H04A	Glykogenolytisk hormon	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
H04AA01	Glukagon (1 mg)	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
H05	Kalsium homøostase	0,05	0,06	0,07	0,09	0,10
H05A	Parathyroideahormoner og analoger	0,02	0,02	0,03	0,03	0,04
H05AA02	Teriparatid (20 mcg)	0,02	0,02	0,02	0,03	0,03
H05AA03	Parathyroideahormon (0,1 mg)		0,00	0,00	0,00	0,00
H05B	Antiparathyroideamidler	0,03	0,04	0,05	0,06	0,07
H05BA01	Laksekalitonin (syntetisk) (100 U (P)/200 U (N))	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
H05BX01	Cinacalcet (0,06 g)	0,02	0,03	0,04	0,05	0,05
H05BX02	Paricalcitol (2 mcg)	0,00		0,00	0,00	0,01

Antiinfektiva til systemisk bruk

Antiinfectives for systemic use

Problem rundt bakterienes resistensutvikling, gjør at det er viktig å følge utviklingen av forbruket av antibakterielle midler. Salget av antibakterielle midler (ATC gruppe J01) har vært relativt stabilt over mange år. Totalsalget målt i doser økte fra 2006 til 2008 med ca 6 %. I 2009 var det imidlertid en reduksjon i forhold til 2008. Siste år så en igjen en økning i antall DDD på i underkant av 3 %. Det ble i 2010 solgt antibakterielle midler for vel 450 millioner kroner (AUP), dette er en nedgang på 18 mill sammenlignet med 2009. Årsakene til dette er hovedsakelig at patentet er gått ut på noen produkter og at flere billigere generika er kommet på markedet. Norge har et relativt lavt forbruk av antibakterielle midler og har også mindre resistensproblemer enn mange andre land i Europa. I forbindelse med at nye antibiotika kommer på markedet i Norge (godkjent gjennom EU's godkjenningssprosedyrer) er det viktig at de relativt restriktive nasjonale terapitradisjoner for antibiotikabruk opprettholdes.

Tall fra Reseptregisteret viser at ca en fjerdedel av befolkningen hentet ut minst en resept på et antibakterielt middel fra apotek i 2010. Dette tilsvarer henholdsvis 29 % og 20 % av norske kvinner og menn.

I Norge utgjør salget av metenamin (J01XX05), et urinveisantiseptikum, en stadig økende andel av det totale antibakterielle salget. I 2010 utgjorde metenamin over 17 % av salget av antibakterielle midler målt i DDD. Dette middelet er i liten grad benyttet i andre land.

I perioden 1999-2007 viste salgstallene en økning i forbruket av bredspektrede penicilliner, mens det siden 2008 har vært en svært begrenset økning. Bruken av vanlig penicillin har vært ganske stabil i den samme perioden, men har siden 2008 hatt en svak nedgang. Bruken av kinoloner har i 5-årsperioden vært lav men økende. Bruken av makrolider og linkosamider var noe redusert i 2008 og 2009, men viste i 2010 igjen en svak økning.

The problem related to bacterial resistance against antibacterials has strengthened the need of monitoring use of antibacterials over time. In Norway, sales of antibacterials (ATC group J01) have remained relatively unchanged for many years. The total sales from 2006 to 2008 showed an increase of ca 6%. In 2009, however, it was a reduction compared to 2008. Last year an increase in total sales of nearly 3% was again observed. In 2010 it was sold antibacterial agents for around NOK 450 million (AUP), this is a decrease of 18 million compared with 2009. The reasons for this are mainly that the patent has expired on some products and that several cheaper generics have entered the market. In general, Norway has a relatively low consumption of antibacterial agents and furthermore, Norway has less resistance problems than many other countries in Europe. It is important to maintain the focus on optimal use of antibacterials and to emphasise that new antibacterials marketed in Norway (approved through EU applications procedures) should only be used in accordance with the relatively strict Norwegian therapeutic traditions.

Data from the Norwegian Prescription Database (NorPD) show that about a quarter of the population in Norway has received at least one antibacterial prescription in 2010. This corresponds to 29% and 20% of Norwegian women and men, respectively.

In Norway the sales of methenamine (J01XX05), a urinary tract antiseptic, constitutes in 2010 more than 17% of the total sales of antibacterials, measured in DDDs. This substance has low or no use in other countries.

In the period 1999-2007 sales figures showed an increase in the consumption of broad-spectrum penicillins, while the increase since 2008 has been very limited. The use of penicillin V has been relatively stable in the same period, but has declined slightly since 2008.

The sales of quinolones have in the five years period been low but slowly increasing. Use of macrolides and lincosamides was somewhat reduced in 2008 and 2009 but in 2010 showed a slight increase.

**Hovedinndeling i ATC gruppe J - Antiinfektiva til systemisk bruk/
Main ATC levels in J - Antiinfectives for systemic use**

J01	Antibakterielle midler til systemisk bruk/Antibacterials for systemic use
J02	Antimykotika til systemisk bruk/Antimycotics for systemic use
J04	Antimykobakterielle midler/Antimycobacterials
J05	Antivirale midler til systemisk bruk/Antivirals for systemic use
J06	Immunsera og immunglobuliner (utelatt)/Immune sera and immunoglobulins (not included)
J07	Vaksiner (utelatt)/Vaccines (not included)

Salg pr ATC 3. nivå for gruppe J - Antiinfektiva til systemisk bruk

Sales per ATC 3rd level for ATC group J - Antiinfectives for systemic use

ATC	ATC level name	mill NOK (AUP)				
		2006	2007	2008	2009	2010
J01A	Tetracyclines	33,8	34,7	33,4	35,3	34,8
J01B	Amphenicols	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1
J01C	Beta-lactam antibacterials, penicillins	167,5	176,7	187,7	182,1	167,9
J01D	Other beta-lactam antibacterials	90,6	88,4	82,8	85,8	76,4
J01E	Sulfonamides and trimethoprim	18,2	18,0	16,4	14,0	13,6
J01F	Macrolides, lincosamides and streptogramins	74,9	75,0	67,1	61,8	65,4
J01G	Aminoglycoside antibacterials	22,3	22,6	21,9	19,9	20,2
J01M	Quinolone antibacterials	36,6	26,1	20,3	19,0	18,3
J01X	Other antibacterials	48,2	50,0	52,0	53,5	56,9
J02A	Antimycotics for systemic use	44,8	44,9	53,3	51,4	65,3
J04A	Drugs for treatment of tuberculosis	0,9	1,2	1,3	1,9	1,5
J04B	Drugs for treatment of lepra	0,1	0,2	0,1	0,2	0,4
J05A	Direct acting antivirals ¹⁾	182,0	214,0	249,3	279,4	305,5

1) J05AH neuraminidasehemmere er utelatt. Influensapandemien i 2009 gir store variasjoner i salget i 2009 og 2010.

J05AH neuraminidase inhibitors are omitted. The influenza pandemic in 2009 causes great variability in the sales for 2009 and 2010.

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2006	2007	2008	2009	2010
J01	Antibakterielle midler til systemisk bruk	18,99	19,63	19,72	19,30	19,59
J01A	Tetracykliner	3,23	3,30	3,19	3,05	3,08
J01AA02	Doksycyklin (0,1 g)	1,97	1,98	1,88	1,75	1,79
J01AA04	Lymecyklin (0,6 g)	0,45	0,51	0,52	0,54	0,59
J01AA06	Oksytetracyklin (1 g)	0,19	0,18	0,17	0,16	0,15
J01AA07	Tetracyklin (1 g)	0,63	0,63	0,62	0,60	0,54
J01AA12	Tigecyklin (0,1 g)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
J01B	Amfenikoler	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
J01BA01	Kloramfenikol (3 g)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
J01C	Beta-laktam antibakterielle midler, penicilliner	8,03	8,37	8,58	8,43	8,46
J01CA01	Ampicillin (2 g)	0,10	0,10	0,10	0,11	0,09
J01CA02	Pivampicillin (1,05 g)	0,06	0,01			
J01CA04	Amoxicillin (1 g)	1,11	1,26	1,34	1,31	1,34
J01CA08	Pivmecillinam (0,6 g)	1,46	1,55	1,65	1,73	1,75
J01CA11	Mecillinam (1,2 g)	0,01	0,01	0,00		
J01CE01	Benzylpenicillin (3,6 g)	0,26	0,25	0,24	0,28	0,22
J01CE02	Fenoksymetylpenicillin (2 g)	4,37	4,45	4,46	4,19	4,22
J01CF01	Dikloxacillin (2 g)	0,53	0,61	0,64	0,67	0,70
J01CF02	Kloxacillin (2 g)	0,12	0,12	0,13	0,13	0,12
J01CR05	Piperacillin og enzymhemmere (14 g)	0,01	0,02	0,02	0,02	0,02
J01D	Andre beta-laktam antibakterielle midler	0,60	0,60	0,59	0,58	0,54
J01DB01	Cefalexin (2 g)	0,26	0,25	0,23	0,21	0,20
J01DB03	Cefalotin (4 g)	0,06	0,07	0,07	0,07	0,07
J01DC02	Cefuroxim (3 g)	0,12	0,12	0,11	0,10	0,09
J01DD01	Cefotaxim (4 g)	0,09	0,09	0,10	0,11	0,11
J01DD02	Ceftazidim (4 g)	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
J01DD04	Ceftriaxon (2 g)	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02
J01DF01	Aztreonam (4 g)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
J01DH02	Meropenem (2 g)	0,03	0,03	0,04	0,04	0,04
J01DH03	Ertapenem (1 g)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
J01DH04	Doripenem (1,5 g)				0,00	0,00
J01DH51	Imipenem og enzymhemmer (2 g)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
J01E	Sulfonamider og trimetoprim	1,03	1,01	0,98	0,93	0,86
J01EA01	Trimetoprim (0,4 g)	0,70	0,68	0,64	0,60	0,56
J01EE01	Sulfametoxazol og trimetoprim	0,33	0,33	0,34	0,33	0,30
J01F	Makrolider, linkosamider og streptograminer	2,24	2,31	2,12	1,89	2,01
J01FA01	Erytromycin (2 g O/1 g O,P)	1,24	1,21	1,08	0,92	0,94
J01FA02	Spiramycin (3 g)	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
J01FA09	Klaritromycin (0,5 g)	0,40	0,43	0,37	0,31	0,34
J01FA10	Azitromycin (0,3 g)	0,34	0,39	0,38	0,37	0,41
J01FF01	Klindamycin (1,2 g O/1,8 g P)	0,25	0,26	0,28	0,28	0,31
J01G	Aminoglykosider	0,07	0,07	0,07	0,07	0,07
J01GB01	Tobramycin (0,24 g P/0,3 g inhal.sol.)	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03
J01GB03	Gentamicin (0,24 g)	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04
J01GB07	Netilmicin (0,35 g)	0,00	0,00			
J01M	Kinoloner	0,62	0,67	0,70	0,70	0,73
J01MA01	Ofloxacin (0,4 g)	0,04	0,04	0,04	0,03	0,03
J01MA02	Ciprofloxacin (1 g O/0,5 g P)	0,57	0,62	0,66	0,67	0,70

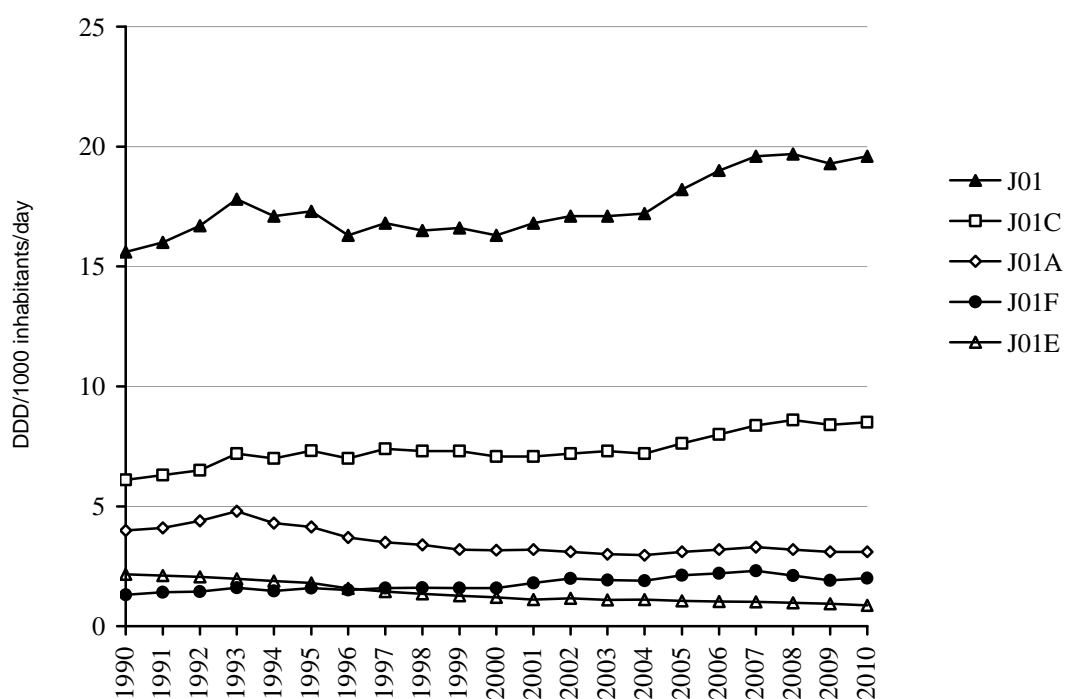

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2006	2007	2008	2009	2010
J01X	Andre antibakterielle midler	3,18	3,30	3,48	3,65	3,83
J01XA01	Vankomycin (2 g) ¹⁾	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
J01XA02	Teicoplanin (0,4 g)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
J01XB01	Kolistin (3 MU)	0,00	0,00			
J01XC01	Fusidinsyre (1,5 g)	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
J01XD01	Metronidazol (1,5 g) ²⁾	0,07	0,07	0,07	0,07	0,07
J01XE01	Nitrofurantoin (0,2 g)	0,37	0,36	0,36	0,36	0,37
J01XX05	Metenamin (hippurat 2 g)	2,71	2,84	3,02	3,19	3,37
J01XX08	Linezolid (1,2 g)	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
J01XX09	Daptomycin (0,28 g)		0,00	0,00	0,00	0,00

Salg av antibakterielle midler til systemisk bruk (J01) 1990 - 2010

tetracykliner (J01A), penicilliner (J01C), sulfonamider og trimetoprim (J01E), makrolider, linkosamider og streptograminer (J01F)

Sales of antibacterials for systemic use (J01) 1990 - 2010

1) Se også ATC gruppe A07AA, see also ATC group A07AA

2) Se også ATC gruppe G01AF og P01AB, see also ATC group G01AF and P01AB

Fylkesvis salg av antibakterielle midler til systemisk bruk (J01) i 2010¹⁾					
angitt i DDD/1000 innbyggere/døgn					
Sales per county of antibacterials for systemic use (J01) in 2010 given in DDD/1000 inhabitants/day					
	J01A	J01C	J01E	J01F	Totalt J01
Østfold	3,5	9,8	1,0	2,5	25,9
Akershus	3,4	7,6	0,8	1,9	17,7
Oslo	3,6	8,9	0,9	2,2	20,0
Hedmark	3,0	9,1	0,8	2,1	20,1
Oppland	2,8	9,3	0,9	2,0	19,9
Buskerud	2,7	8,5	0,8	1,9	18,5
Vestfold	3,3	8,2	0,9	2,1	20,3
Telemark	2,8	8,0	1,0	2,1	19,2
Aust-Agder	3,2	7,8	0,6	2,5	18,3
Vest-Agder	3,7	9,1	0,8	2,4	21,3
Rogaland	2,8	8,1	0,7	1,7	17,5
Hordaland	3,0	8,4	0,8	2,0	18,6
Sogn og Fjordane	2,6	8,6	0,7	1,6	18,9
Møre og Romsdal	3,3	8,2	1,1	2,0	20,8
Sør-Trøndelag	2,9	8,3	0,8	1,7	19,1
Nord-Trøndelag	2,8	8,9	0,9	1,8	20,9
Nordland	2,5	8,4	1,0	1,9	20,1
Troms	2,7	8,4	0,9	1,9	19,9
Finnmark	2,4	8,2	1,0	1,7	19,1
Hele landet	3,1	8,5	0,9	2,0	19,6

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/year				
		2006	2007	2008	2009	2010
J02	Antimykotika til systemisk bruk	63,56	70,21	73,75	78,43	83,63
J02A	Antimykotika til systemisk bruk	63,56	70,21	73,75	78,43	83,63
J02AA01	Amfotericin B (35 mg)	1,42	1,03	0,94	1,27	1,23
J02AB02	Ketokonazol (0,2 g)	14,57	15,56	14,57	14,19	13,82
J02AC01	Flukonazol (0,2 g)	44,11	50,02	55,06	58,82	63,33
J02AC02	Itrakonazol (0,2 g)	1,05	0,95	1,17	1,28	1,33
J02AC03	Vorikonazol (0,4 g)	1,83	1,96	0,70	1,64	2,01
J02AC04	Posakonazol (0,8 g)	0,00	0,03	0,12	0,12	0,30
J02AX04	Kaspofungin (50 mg)	0,58	0,65	1,09	0,99	1,44
J02AX05	Mikafungin (0,1 g)				0,00	0,05
J02AX06	Anidulafungin (0,1 g)			0,10	0,12	0,11

1) Salg fra grossist til firma som produserer endose/multidose pakninger blir registrert på fylket der firmaet er registrert.

Det som produseres kan være solgt fra apotek i hele landet. I Østfold har dette gitt en større økning i salget enn i andre fylker.

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/year				
		2006	2007	2008	2009	2010
J04	Antimykobakterielle midler¹⁾	81,71	86,66	79,46	90,96	93,43
J04A	Midler til behandling av tuberkulose	48,52	49,06	48,67	60,04	61,65
J04AB02	Rifampicin (0,6 g)	12,06	13,80	11,84	15,70	15,87
J04AB04	Rifabutin (0,15 g)	2,34	1,79	1,23	1,46	1,72
J04AB30	Kapreomycin (1 g)	0,00	0,03	0,05	0,00	0,04
J04AC01	Isoniazid (0,3 g)	5,62	5,00	4,35	4,32	4,37
J04AD01	Protionamid (0,75 g)	0,03	0,19	0,04	0,10	0,01
J04AK01	Pyrazinamid (1,5 g)	2,75	1,74	1,56	2,13	1,76
J04AK02	Etambutol (1,2 g)	8,33	7,29	6,56	6,43	8,36
J04AM02	Rifampicin og isoniazid	14,34	15,67	18,57	24,09	24,92
J04AM05	Rifampicin, pyrazinamid og isoniazid	3,04	3,23	3,22	3,46	3,65
J04AM06	Rifampicin, pyrazinamid, etambutol og isoniazid		0,31	1,26	2,35	0,94
J04B	Midler til behandling av lepra	33,19	37,60	30,80	30,92	31,78
J04BA02	Dapson (50 mg)	33,19	37,60	30,80	30,92	31,78
J05	Antivirale midler til systemisk bruk²⁾³⁾	275,20	300,96	337,30	363,14	399,23
J05A	Direktevirkende antivirale midler	275,20	300,96	337,30	363,14	399,23
J05AB	Nukleosider og nukleotider, ekskl. reverstranskriptase-hemmere	62,97	68,59	74,30	75,60	81,08
J05AB01	Aciklovir (4 g)	13,17	14,24	15,30	15,66	17,66
J05AB04	Ribavirin (1 g)	20,75	22,21	24,34	22,64	20,97
J05AB06	Ganciklovir (0,5 g)	0,98	0,82	0,84	0,75	0,97
J05AB11	Valaciklovir (3 g)	25,28	27,75	29,33	32,22	36,25
J05AB12	Cidofovir (25 mg)	0,10	0,20	0,32	0,21	0,20
J05AB14	Valganciklovir (0,9 g)	2,69	3,38	4,16	4,12	5,02
J05AD	Fosfonsyrederivater	0,21	0,13	0,12	0,09	0,12
J05AD01	Foscarnet (6,5 g)	0,21	0,13	0,12	0,09	0,12
J05AE	Proteasehemmere	58,07	68,21	76,65	85,84	96,84
J05AE01	Saquinavir (1,8 g)	1,18	1,25	0,98	0,97	0,78
J05AE02	Indinavir (2,4 g)	1,67	1,13	0,37	0,37	0,19
J05AE03	Ritonavir (1,2 g)	1,96	2,43	2,43	3,09	3,51
J05AE04	Nelfinavir (2,25 g)	4,38	1,35			
J05AE06	Lopinavir (0,8 g)	23,96	29,37	31,87	31,33	29,83
J05AE07	Fosamprenavir (1,4 g)	0,19	0,31	0,21	0,21	0,25
J05AE08	Atazanavir (0,3 g)	24,41	30,81	37,96	46,26	58,11
J05AE09	Tipranavir (1 g)	0,31	0,48	0,20	0,01	0,00
J05AE10	Darunavir (1,2 g)		1,10	2,62	3,60	4,17
J05AF	Nukleosid og nukleotid reverstranskriptase-hemmere	45,50	35,81	33,65	32,52	29,79
J05AF01	Zidovudin (0,6 g)	4,27	3,34	3,22	2,61	1,92
J05AF02	Didanosin (0,4 g)	7,45	5,08	3,66	2,86	1,81
J05AF04	Stavudin (80 mg)	3,95	2,16	1,21	0,72	0,44
J05AF05	Lamivudin (0,3 g)	11,12	8,15	6,16	5,17	3,96
J05AF06	Abakavir (0,6 g)	3,18	2,66	2,77	2,60	2,69
J05AF07	Tenofovir disoproxil (0,245 g)	11,24	9,65	9,32	9,13	10,03
J05AF08	Adefovir dipivoxil (10 mg)	2,15	2,25	2,44	2,18	1,25
J05AF09	Emtricitabin (0,2 g)	2,10	0,95	0,73	0,51	0,56
J05AF10	Entekavir (0,5 mg)	0,04	1,51	3,81	6,39	6,98
J05AF11	Telbivudine (0,6 g)		0,05	0,33	0,35	0,16

1) Inkluderer salg av preparater uten markedsføringstillatelse i Norge og apotekpreparater

2) Inkluderer salg av preparater uten markedsføringstillatelse i Norge

3) J05AH neuraminidasehemmere er utelatt. Influensapandemien i 2009 gir store variasjoner i salget i 2009 og 2010.

J05AH neuraminidase inhibitors are omitted. The influenza pandemic in 2009 causes great variability in the sales for 2009 and 2010.

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/year				
		2006	2007	2008	2009	2010
J05AG	Ikke-nukleosid reverstranskriptasehemmere	35,96	39,80	43,03	35,97	32,98
J05AG01	Nevirapin (0,4 g)	13,34	12,62	12,74	12,52	13,23
J05AG03	Efavirenz (0,6 g)	22,63	27,17	30,30	22,67	18,48
J05AG04	Etravirin (0,4 g)				0,78	1,27
J05AR	Antivirale midler til behandling av HIV-infeksjoner, kombinasjoner	72,22	88,11	106,75	127,52	149,64
J05AR01	Zidovudin og lamivudin	43,87	42,57	37,85	33,24	27,23
J05AR02	Lamivudin og abacavir	7,76	9,79	14,95	15,76	18,46
J05AR03	Tenofovir disoproxil og emtricitabin	17,16	33,62	47,24	54,51	67,35
J05AR04	Zidovudin, lamivudin og abacavir	3,43	2,13	2,22	2,19	2,04
J05AR06	Emtricitabin, tenofovir disoproxil og efavirenz			4,50	21,82	34,54
J05AX	Andre antivirale midler	0,27	0,30	2,80	5,60	8,79
J05AX07	Enfuvirtide (0,18 g)	0,27	0,30	0,24	0,04	
J05AX08	Raltegravir (0,8 g)			2,46	5,32	8,48
J05AX09	Maraviroc (0,6 g)			0,10	0,24	0,31

Antineoplastiske og immunmodulerende midler

Antineoplastic and immunomodulating agents

Disse legemidlene utgjør den største ATC gruppen målt i kroner i 2010 og den økte med 10 % (AIP) i forhold til 2009 (se tabell 7, s. 22).

Immunsuppressive legemidler (ATC gruppe L04A)

Denne legemiddelgruppen har i kroner økt med 65 % siden 2006 og representerer nå mer enn halvparten av kostnadene i ATC gruppe L. Hovedsakelig er dette legemidler til behandling av reumatoid artritt og andre immunrelaterte sykdommer. Midlene virker modifiserende på immunsystemet.

Den viktigste undergruppen er tumor nekrose faktor alfa-blokkerende stoffer (TNF-alfablokkere, L04AB). Tall fra Reseptregisteret viser at nesten 10 000 individer har hentet resept på TNF-alfablokkere i 2010. I tillegg til disse kommer pasienter som får infliximab som infusjon på sykehus og som derfor ikke vil være registrert med individuelle resepter i Reseptregisteret. Tre av TNF-alfablokkere (etanercept, adalimumab og infliximab) var i 2010 henholdsvis nr 1, 2 og 3 på listen over de mest solgte reseptbelagte legemidlene i Norge i antall kr. (se tabell 2, 19). Målt i DDD var økningen i 2010 på 12 %, men disse legemidlene utgjør en svært liten andel av totalforbruket målt i DDD.

This group is the largest measured in NOK in 2010, and increased by 10% compared to 2009 (see table 7, p. 22).

Immunsuppressants (ATC group L04A)

In NOK, this drug group has increased by 65% since 2006 and constitutes more than half the costs in ATC group L. The immunomodulating agents for treatment of rheumatoid arthritis and other immune related diseases contribute the most to this cost. The drugs act as modifiers of the immune system.

The most important sub-group is the tumor necrose factor alfa-blocking agents (TNF-alfa blockers, L04AB). Data from the Norwegian Prescription Database (NorPD) show that almost 10 000 persons had prescriptions on TNF-alfa blockers dispensed in 2010. In addition, many patients are given infliximab as an infusion at hospitals, and are therefore not registered with individual prescriptions in the NorPD. The three TNF-alfa blockers etanercept, adalimumab and infliximab were, in 2010, no. 1, 2 and 3, of the most sold prescription only medicines according to sales in NOK (see table 2, 19). Measured in DDDs the increase from 2009 to 2010 was 12%. However, these agents constitute only a minor part of the total sales measured in DDD.

**Hovedinndeling i ATC gruppe L - Antineoplastiske og immunmodulerende midler/
Main ATC levels in L - Antineoplastic and immunomodulating agents**

L01	Antineoplastiske midler/Antineoplastic agents
L02	Endokrin terapi/Endocrine therapy
L03	Immunstimulerende midler/Immunostimulants
L04	Immunsuppressive midler/Immunosuppressants

**Salg pr ATC 3. nivå for gruppe L - Antineoplastiske og immunmodulerende midler
Sales per ATC 3rd level for ATC group L - Antineoplastic and immunomodulating agents**

ATC	ATC level name	mill NOK (AUP) ¹⁾				
		2006	2007	2008	2009	2010
L01A	Alkylating agents	32,8	38,3	42,2	43,8	33,8
L01B	Antimetabolites	55,5	60,3	67,7	77,3	84,3
L01C	Plant alkaloids and other natural products	97,8	97,7	100,1	95,3	67,1
L01D	Cytotoxic antibiotics and related substances	33,5	32,1	27,7	29,9	31,7
L01X	Other antineoplastic agents	353,1	454,1	511,5	584,4	677,1
L02A	Hormones and related agents	113,4	118,0	117,4	115,9	114,8
L02B	Hormone antagonists and related agents	212,6	236,7	214,4	143,2	130,2
L03A	Immunostimulants	316,0	348,8	365,4	361,2	375,1
L04A	Immunosuppressants	1078,3	1243,4	1439,2	1534,8	1761,9

1) Omfatter kun salg av preparater med markedsføringstillatelse i Norge

ATC	ATC level name	gram of active ingredient/year				
		2006	2007	2008	2009	2010
L01	Antineoplastiske midler¹⁾					
L01A	Alkyleringsmidler					
L01AA	Sennepegassanaloger					
L01AA01	Cyklofosfamid	18332	18621	18233	15694	16416
L01AA02	Klorambucil	152	120	103	81	94
L01AA03	Melfalan	169	162	176	145	170
L01AA06	Ifosfamid	8810	10746	9460	10871	9267
L01AA07	Trofosfamid	1723	1683	1683	1243	1045
L01AA09	Bendamustin			6	46	125
L01AB	Alkylsulfonater					
L01AB01	Busulfan	57	53	65	38	29
L01AC	Etyleniminer					
L01AC01	Tiotepa	0,3	0,2	1	3	1
L01AD	Nitrosoureaforbindelser					
L01AD01	Karmustin	66	59	53	55	74
L01AD02	Lomustin	46	53	76	74	71
L01AD04	Streptozocin	447	318	247	285	615
L01AX	Andre alkyleringsmidler					
L01AX03	Temozolamid	2668	3071	3699	4028	3612
L01AX04	Dakarbazin	1377	1432	1565	1751	1840
L01B	Antimetabolitter					
L01BA	Folsyreanaloger					
L01BA01	Metotrexat ²⁾	5411	5574	6643	6261	6425
L01BA03	Raltitrexed	18	50	82	74	172
L01BA04	Pemetrexed	458	419	710	928	1083
L01BB	Purinanaloger					
L01BB02	Merkaptopurin	2319	3176	3154	3201	3495
L01BB03	Thioguanin	155	112	145	116	120
L01BB04	Kladribin	3	4	1	3	5
L01BB05	Fludarabin	155	169	161	175	158
L01BB06	Klofarabin				0	1
L01BB07	Nelarabin			12		8
L01BC	Pyrimidinanaloger					
L01BC01	Cytarabin	7963	8561	8586	7901	10004
L01BC02	Fluorouracil	42165	43266	45448	44916	48119
L01BC05	Gemcitabin	9106	8679	10731	9714	8702
L01BC06	Kapecitabin	133191	161157	198429	207855	207012
L01BC07	Azacididin				69	119
L01C	Plantealkaloider og andre naturprodukter					
L01CA	Vincaalkaloider og analoger					
L01CA01	Vinblastin	12	17	14	16	17
L01CA02	Vinkristin	12	12	12	13	12
L01CA03	Vindesin	0,16	0,30	0,28	0,35	0,32
L01CA04	Vinorelbin	231	402	479	438	452
L01CA05	Vinflunin					28
L01CB	Podofyllotoksinderivater					
L01CB01	Etoposid	3226	3044	2763	2764	2902
L01CB02	Teniposid	16	12	9	16	23
L01CD	Taxaner					
L01CD01	Paklitaxel	1553	1589	1945	1845	1932
L01CD02	Docetaxel	690	805	837	860	1012

1) Inkluderer også salg av preparater uten markedsføringstillatelse i Norge

2) Metotrexat tablett er klassifisert i L04AX03.

ATC	ATC level name	gram of active ingredient/year				
		2006	2007	2008	2009	2010
L01CX	Andre plantealkaloider og naturprodukter					
L01CX01	Trabektedin			0,07	0,05	0,13
L01D	Cytotoksiske antibiotika og lignende substanser					
L01DA	Aktinomyciner					
L01DA01	Daktinomycin	0,19	0,14	0,12	0,15	0,17
L01DB	Antracykliner og lignende substanser					
L01DB01	Doxorubicin	480	505	486	527	504
L01DB02	Daunorubicin	44	36	38	44	56
L01DB03	Epirubicin	885	943	1069	1036	1114
L01DB06	Idarubicin	3	2	2	3	4
L01DB07	Mitoxantron	14	14	16	17	16
L01DC	Andre cytotoksiske antibiotika					
L01DC01	Bleomycin ¹⁾	49950	55350	53700	56700	46950
L01DC03	Mitomycin	20	29	29	29	31
L01X	Andre antineoplastiske midler					
L01XA01	Cisplatin	505	507	524	549	526
L01XA02	Karboplatin	4319	4272	4284	4404	4860
L01XA03	Oxaliplatin	1063	1361	1287	1255	1374
L01XB01	Prokarbazin	505	400	358	305	295
L01XC02	Rituksimab	3204	3848	4600	5406	6125
L01XC03	Trastuzumab	2041	2352	2602	2807	3019
L01XC04	Alemtuzumab		10	9	11	11
L01XC05	Gemtuzumab	0,02	0,11	0,02	0,01	
L01XC06	Cetuksimab	851	905	1056	791	915
L01XC07	Bevacizumab	497	698	1069	1455	2135
L01XC08	Panitumumab			10	69	167
L01XC10	Ofatumumab					0
L01XD03	Metylaminolevulinat	1190	1371	810	1120	1145
L01XE01	Imatinib	30336	31884	35706	40662	45378
L01XE02	Gefitinib	390	90	90	98	630
L01XE03	Erlotinib	1179	2762	2965	3946	3847
L01XE04	Sunitinib	160	594	849	933	1179
L01XE05	Sorafenib	1142	2509	4010	4659	5914
L01XE06	Dasatinib		189	342	442	404
L01XE07	Lapatinib			11208	10465	10763
L01XE08	Nilotinib			963	2822	5264
L01XE09	Temsirolimus			1	5	2
L01XE10	Everolimus				4	84
L01XE11	Pazopanib					120
L01XX01	Amsakrin	61	47	43	44	72
L01XX02	Asparaginase ¹⁾	11710	7210	9430	6370	8210
L01XX05	Hydroxykarbamid	204350	220000	237200	257800	281600
L01XX11	Estramustin	616	980	1022	126	
L01XX14	Tretinoin	105	81	80	67	122
L01XX16	Mitoguazon	389	296	318		
L01XX17	Topotekan	2	1	2	4	2
L01XX19	Irinotekan	1504	1576	1801	1949	2279
L01XX23	Mitotan	11350	5750	10200	15350	11000
L01XX24	Pegaspargase	75	45	330	1061	1226
L01XX25	Beksaroten		23	473	750	788
L01XX32	Bortezomib	4	5	8	13	17
L01XX35	Anagrelide	56	63	68	75	73

1) Salg angitt i TU (tusen enheter) virkestoff/år

Sales given in TU (thousand units)/year

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/year				
		2006	2007	2008	2009	2010
L02	Endokrin terapi	1934	2045	2134	2174	2168
L02A	Hormoner og beslektede substanser	551	577	603	617	605
L02AA	Østrogener	5	6	3	2	1
L02AA02	Polyøstradiolfosfat (6 mg)	5	6	3	2	1
L02AB	Progestogener	11	11	7	7	7
L02AB01	Megestrol (0,16 g) ¹⁾	10	10	7	7	7
L02AB02	Medroksyprogesteron (1 g)	1,2	1,0	0,3	0,0	
L02AE	Gonadotropinfrigjørende hormonanaloger	535	560	593	608	597
L02AE01	Buserelin (0,11 mg depot implant/1,2 mg N)	12	12	11	10	11
L02AE02	Leuprorelin (0,134 mg depot inj.)	218	229	259	281	276
L02AE03	Goserelin (0,129 mg)	305	319	323	317	310
L02AE04	Triptorelin (0,134 mg)	0	0	0	0	0
L02B	Hormonantagonister og beslektede substanser	1383	1468	1531	1557	1563
L02BA	Antiøstrogener	380	354	326	315	266
L02BA01	Tamoxifen (20 mg) ¹⁾	370	344	314	303	252
L02BA03	Fulvestrant (8,3 mg)	10	10	12	12	14
L02BB	Antiandrogener	684	733	812	821	826
L02BB01	Flutamid (0,75 g)	23	21	18	17	14
L02BB03	Bikalutamid (50 mg)	661	712	794	804	812
L02BG	Enzymhemmere	319	381	393	421	467
L02BG03	Anastrozol (1 mg)	187	222	220	211	192
L02BG04	Letrozol (2,5 mg)	63	77	88	135	211
L02BG06	Eksemestan (25 mg)	69	82	85	75	64
L02BX	Andre hormonantagonister og beslektede substanser				0	4
L02BX02	Degarelix (2,7 mg)				0	4
L03	Immunstimulerende midler	350	371	371	366	359
L03A	Immunstimulerende midler	350	371	371	366	359
L03AA02	Filgrastim (0,35 mg)	3	3	3	3	3
L03AA13	Pegfilgrastim (0,3 mg)	19	24	27	30	30
L03AB01	Naturlig interferon alfa (2 MU) ¹⁾			0,04	0,33	0,51
L03AB03	Interferon gamma (40 mcg)	0,82	0,81	0,81	0,64	0,74
L03AB04	Interferon alfa-2a (2 MU)	4,10	1,50	0,20	0,95	0,66
L03AB05	Interferon alfa-2b (2 MU)	7,10	4,30	3,10	2,40	2,90
L03AB07	Interferon beta-1a (4,3 mcg)	216	227	216	206	187
L03AB08	Interferon beta-1b (4 MU)	26	24	25	25	32
L03AB10	Peginterferon alfa-2b (7,5 mcg) ¹⁾	29	34	30	26	19
L03AB11	Peginterferon alfa-2a (26 mcg)	10	9	12	13	14
L03AX03	BCG vaksine (1,8 mg) ¹⁾	5	5	6	6	6
L03AX13	Glatiramer acetat (20 mg)	30	38	48	53	63
L03AX16	Plerixafor (16,8 mg)					0

1) Inkluderer salg av preparater uten markedsføringstillatelse i Norge

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/year				
		2006	2007	2008	2009	2010
L04	Immunsuppressive midler	2096	2294	2568	2705	2857
L04A	Immunsuppressive midler	2096	2294	2568	2705	2857
L04AA	Selektive immunsuppressive midler	190	225	263	283	308
L04AA04	Antitymocytt immunoglobulin (kanin) (0,1 g)	0,00	0,07	0,05	0,07	0,07
L04AA06	Mycofenolsyre (2 g)	106	122	140	152	161
L04AA10	Sirolimus (3 mg) ¹⁾	7	6	5	5	7
L04AA13	Leflunomid (20 mg)	62	64	67	68	70
L04AA18	Everolimus (1,5 mg)	11	22	27	28	28
L04AA21	Efalizumab (10 mg)	4	7	9	1	
L04AA23	Natalizumab (10 mg)	0,06	3	11	23	35
L04AA24	Abatacept (27 mg)		1	4	6	7
L04AB	Tumornekrosefaktor alfa (TNF-α)-hemmere	590	689	783	833	882
L04AB01	Etanercept (7 mg)	239	259	290	288	276
L04AB02	Infliximab (3,75 mg)	264	321	359	364	376
L04AB04	Adalimumab (2,9 mg) ¹⁾	87	109	134	181	230
L04AB05	Certolizumab pegol (14 mg)					5
L04AB06	Golimumab (1,66 mg)					36
L04AC	Interleukinhemmere	3	3	3	6	18
L04AC02	Basiliximab (40 mg)	0,02	0,06	0,06	0,06	0,06
L04AC03	Anakinra (0,1 g) ¹⁾	3	3	3	4	4
L04AC05	Ustekinumab (0,54 mg)				0	4
L04AC07	Tocilizumab (20 mg)				2	10
L04AC08	Kanakinumab (2,7 mg)					0
L04AD	Kalsineurinhemmere	235	243	250	257	256
L04AD01	Ciklosporin (0,25 g)	179	176	171	167	155
L04AD02	Tacrolimus (5 mg)	56	67	79	90	101
L04AX	Andre immunsuppressive midler	1078	1134	1269	1325	1393
L04AX01	Azatioprin (0,15 g)	240	250	253	259	258
L04AX02	Thalidomid (0,1 g) ¹⁾	17	20	15	13	11
L04AX03	Metotrexat (2,5 mg) ¹⁾²⁾	821	864	999	1050	1119
L04AX04	Lenalidomid (10 mg)		0,02	1,60	3,42	4,77

1) Omfatter også salg av preparater uten markedsføringstillatelse i Norge

2) Omfatter kun salg av tabletter. Parenterale preparater, se L01BA01

Muskler og skjelett

Musculo-skeletal system

I 2010 var salget av legemidler i ATC-gruppe M tilnærmet det samme som foregående år målt i antall DDD og i kroner. Omsetningen i kroner beløp seg til 609 millioner kroner (AUP).

Antiinflammatorisk og antireumatiske midler, ekskl. steroider (ATC gruppe M01A)

Salget av legemidler i ATC gruppe M01A målt i DDD har vært stabilt.

I 2010 hentet mer enn 815 000 individer ut minst en resept på legemidler i ATC gruppe M01A, viser tall fra Reseptregisteret. Kvinner utgjorde 56 % av brukerne.

Diklofenak og ibuprofen, de to største legemidlene i gruppen, utgjorde til sammen 66 % av salget i ATC gruppe M01A målt i DDD.

Ibuprofen utgjorde 41 % av totalsalget i M01A. Reseptfritt salg utgjorde 57 % i 2010 målt i DDD og andelen ibuprofen solgt utenom apotek av dette var 38 %. Se kommentarer om salg av legemidler utenom apotek side 15.

Ifølge Reseptregisteret var antallet som i 2010 fikk utlevert ibuprofen etter resept 212 000, antall som fikk utlevert diklofenak var 475 000.

Midler til behandling av bensykdommer (ATC gruppe M05)

Bisfosfonater brukes hovedsaklig til behandling av osteoporose. Salget av bisfosfonater målt i DDD er stabilt.

Målt i DDD utgjør alendronsyre 95 % av salget. I 5-årsperioden 2006-2010 har omsetningen målt i kroner sunket kraftig. Årsaken er generisk konkurranse for alendronsyre og inklusjon i trinnprissystemet. Salget av bisfosfonater beløp seg i 2010 til 75 millioner kroner (AUP). Dette var 45 % lavere enn i 2006.

Tall fra Reseptregisteret viser at nær 57 000 personer hentet ut minst én resept på bisfosfonater i løpet av 2010, nær 90 % av disse var kvinner. Dette er tilnærmet sammen antall som i 2009.

Overall, the 2010 sales in this group, measured in DDDs and in NOK were approximately the same as in the preceding year. The sale in NOK was 609 million (pharmacy retail price).

Antiinflammatory and antirheumatic products, non-steroids (ATC group M01A)

Sales of drugs in ATC group M01A, measured in DDDs have been stable.

Data from the NorPD show that more than 815 000 individuals had at least one prescription dispensed in ATC group M01A in 2010. Women accounted for 56% of the users.

Diclofenac and ibuprofen, dominating the group, constituted together 66% of the sales in ATC group M01A as measured in DDDs.

The sales of ibuprofen represented 41% of the total sales in M01A in DDDs. Sales of OTC ibuprofen represented 57% of total ibuprofen sales. The share of OTC-sales in non-pharmacy outlets was 38% in 2010. See the introduction section about OTC medicine sales outside pharmacies page 15.

According to NorPD the number of individuals having ibuprofen dispensed in 2010 was 212 000, the number having at least one prescription of diclofenac dispensed was 475 000.

Drugs for treatment of bone diseases (ATC group M05)

The major use of the bisphosphonates is treatment of osteoporosis. Sales of bisphosphonates were stable measured in DDDs.

Measured in DDDs, alendronic acid constitutes 95% of the sales. In the period 2006 to 2010 the sales measured in NOK have had a strong decrease. The reason for this is introduction of generic alternatives for alendronic acid and inclusion in the graded price model. In 2010 the sales of bisphosphonates totaled 75 million NOK (pharmacy retail price). This is 45% less than in 2006.

Data from the NorPD show that nearly 57 000 individuals had at least one bisphosphonate prescription dispensed during 2010, almost 90% were women. The numbers are similar to 2009.

Hovedinndeling i ATC gruppe M - Muskler og skjelett/ Main ATC levels in M - Musculo-skeletal system

M01	Antiinflammatoriske og antireumatiske midler ¹⁾ / Antiinflammatory and antirheumatic products ¹⁾
M02	Preparater ved muskel- og leddsmerter, topikale Topical products for joint and muscular pain
M03	Muskelrelakserende midler/Muscle relaxants
M04	Giktmidler/Antigout preparations
M05	Midler til behandling av bensykdommer/Drugs for treatment of bone diseases

Salg pr ATC 3. nivå for gruppe M - Muskler og skjelett

Sales per ATC 3rd level for ATC group M - Musculo-skeletal system

ATC	ATC level name	mill NOK (AUP)				
		2006	2007	2008	2009	2010
M01A	Antiinflammatory and antirheumatic products, non-steroids ¹⁾	394,9	398,7	415,3	429,3	425,1
M01C	Specific antirheumatic agents	0,8	0,6	0,5	0,5	0,4
M02A	Topical products for joint and muscular pain	33,7	35,8	36,6	39,0	36,0
M03A	Muscle relaxants, peripherally acting agents	37,9	37,1	43,7	45,3	51,8
M03B	Muscle relaxants, centrally acting agents	50,3	34,7	10,6	6,9	6,2
M04A	Antigout preparations	14,9	15,2	14,9	14,5	14,6
M05B	Drugs affecting bone structure and mineralization	135,3	88,6	78,4	76,8	74,9

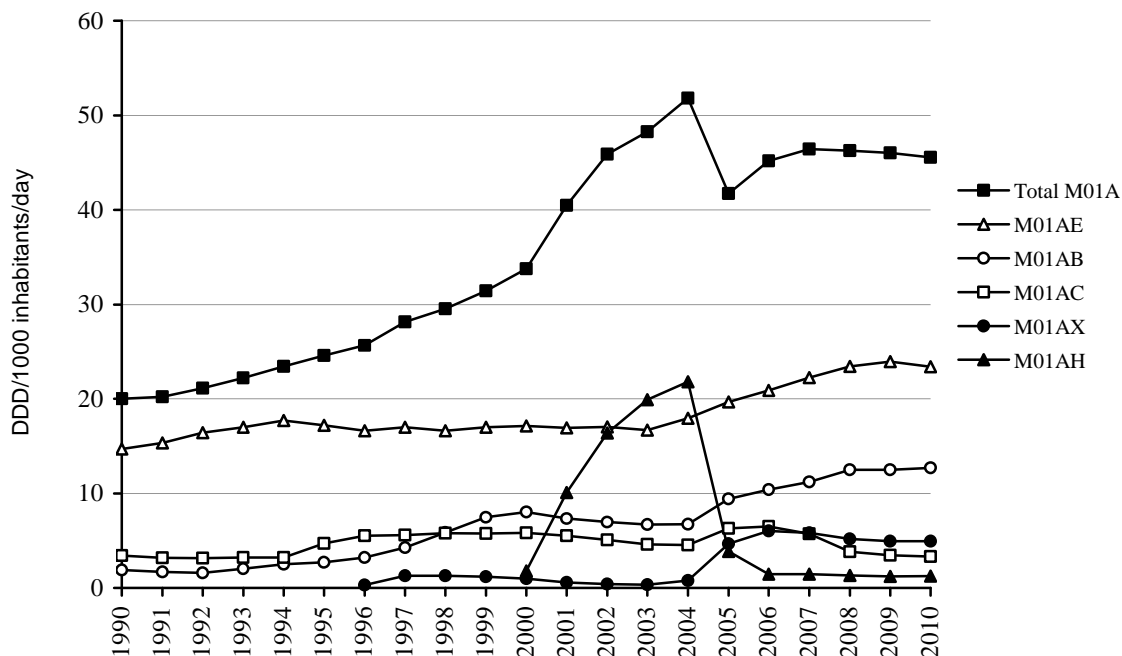
1) Se også ATC gruppe N02B

See also ATC group N02B

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2006	2007	2008	2009	2010
M01	Antiinflammatoriske og antireumatiske midler	45,34	46,47	46,29	46,02	45,50
M01A	Antiinflammatoriske og antireumatiske midler, ekskl. steroider	45,28	46,45	46,27	46,00	45,48
M01AB	Eddiksyrederivater og lignende substanser	10,36	11,21	12,50	12,45	12,66
M01AB01	Indometacin (0,1 g)	0,41	0,38	0,39	0,31	0,00
M01AB02	Sulindak (0,4 g)	0,07	0,06	0,05	0,02	
M01AB05	Diklofenak (0,1 g)	8,69	9,60	10,89	10,96	11,36
M01AB15	Ketorolak (30 mg)	0,02	0,02	0,02	0,03	0,03
M01AB16	Aceklofenak (0,2 g)	0,00				
M01AB55	Diklofenak, kombinasjoner	1,18	1,15	1,15	1,13	1,27
M01AC	Oxikamer	6,54	5,71	3,82	3,46	3,25
M01AC01	Piroxikam (20 mg)	4,74	3,97	2,12	1,89	1,73
M01AC06	Meloxicam (15 mg)	1,80	1,75	1,70	1,57	1,53
M01AE	Propionsyrederivater	20,89	22,25	23,44	23,93	23,39
M01AE01	Ibuprofen (1,2 g)	15,30	16,78	18,18	18,77	18,58
M01AE02	Naproxen (0,5 g)	4,50	4,39	4,22	4,17	3,87
M01AE03	Ketoprofen (0,15 g)	1,05	1,04	1,00	0,96	0,92
M01AE14	Dexibuprofen (0,8 g)	0,03	0,04	0,04	0,03	0,02
M01AG	Fenamater	0,02	0,02	0,02	0,01	0,00
M01AG02	Tolfenamtsyre (0,3 g)	0,02	0,02	0,02	0,01	0,00
M01AH	Coxiber	1,44	1,46	1,31	1,21	1,25
M01AH01	Celecoxib (0,2 g)	0,70	0,64	0,51	0,45	0,43
M01AH04	Parecoxib (60 mg)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
M01AH05	Etoricoxib (60 mg)	0,74	0,82	0,80	0,76	0,81
M01AX	Andre antiinflammatoriske og antireumatiske midler, ikke-steroider	6,03	5,80	5,18	4,94	4,93
M01AX01	Nabumeton (1 g)	0,82	0,80	0,74	0,63	0,54
M01AX05	Glukosamin (1,5 g)	5,21	5,00	4,44	4,31	4,39
M01C	Spesifikke antireumatiske midler	0,06	0,02	0,02	0,02	0,02
M01CB	Gullforbindelser	0,06	0,02	0,02	0,02	0,02
M01CB01	Natriumaurotiomalat (2,4 mg)	0,03				
M01CB03	Auranofin (6,0 mg)	0,03	0,02	0,02	0,02	0,02

**Salg av antiinflammatoriske og antireumatiske midler, ekskl. steroider
(M01A) 1990 - 2010**

Sales of antiinflammatory and antirheumatic products, non-steroids
(M01A) 1990 - 2010

ATC	ATC level name	grams/1000 inhabitants/year				
		2006	2007	2008	2009	2010
M02	Preparater ved muskel- og leddsmarter, topikale	5216	5669	5793	5937	5313
M02A	Preparater ved muskel- og leddsmarter, topikale	5216	5669	5793	5937	5313
M02AA	Ikke-steroider antiinflammatoriske midler til lokalt bruk	4726	5204	5391	5584	5001
M02AC	Preparater med innhold av salisylsyrederivater	490	465	402	353	312

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2006	2007	2008	2009	2010
M03	Muskelrelakserende midler					
M03B	Sentralt virkende muskelrelakserende midler	2,60	1,83	0,67	0,57	0,55
M03BA02	Karisoprodol (1,4 g)	2,11	1,32	0,17		
M03BX01	Baklofen (50 mg O)	0,49	0,51	0,50	0,57	0,55

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2006	2007	2008	2009	2010
M04	Giktmidler	3,06	2,98	3,29	3,35	3,38
M04A	Giktmidler	3,06	2,98	3,29	3,35	3,38
M04AA01	Allopurinol (0,4 g)	2,67	2,58	2,86	2,89	2,91
M04AB01	Probenecid (1,0 g)	0,25	0,25	0,26	0,26	0,25
M04AC01	Kolchicin (1 mg) ¹⁾	0,14	0,15	0,17	0,19	0,22
M05	Midler til behandling av ben- sykdommer	9,48	9,76	9,70	9,49	9,46
M05B	Midler med effekt på benstruktur og mineralisering	9,48	9,76	9,70	9,49	9,46
M05BA	Bisfosfonater²⁾	9,38	9,68	9,62	9,43	9,39
M05BA01	Etidronsyre (0,4 g O)	0,02	0,01	0,01	0,01	0,01
M05BA02	Klodronsyre (1,6 g O/1,5 g P)	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
M05BA03	Pamidronsyre (60 mg P)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
M05BA04	Alendronsyre (10 mg O)	8,23	9,19	9,20	9,05	9,07
M05BA06	Ibandronsyre (5 mg O/6 mg P)	0,32	0,19	0,17	0,14	0,12
M05BA07	Risedronsyre (5 mg)	0,80	0,27	0,23	0,22	0,18
M05BA08	Zoledronsyre (4 mg)	0,01	0,01	0,00	0,01	0,01
M05BB	Bisfosfonater, kombinasjoner	0,11	0,09	0,08	0,06	0,05
M05BB01	Etidronsyre og kalsium, sekvensielle (0,4 g etidronsyre)	0,11	0,09	0,08	0,06	0,05
M05BX	Andre midler med effekt på benstruktur og mineralisering					0,01
M05BX04	Denosumab (0,33 mg)					0,01

1) Salg av apotekpreparater

2) DDD for bisfosfonatene er basert på ulike indikasjoner. DDDs for bisphosphonates are based on different indications

Nervesystemet

Nervous system

Gruppen omfatter blant annet smertestillende midler, sovemedler, midler til behandling av angst, depresjoner samt andre psykiske lidelser og avhengighetslidelser.

Smertestillende midler (ATC gruppe N02)

Gruppen er inndelt i opioider – morfinlignende legemidler (N02A), andre analgetika og antipyretika (N02B) og migrenemidler (N02C).

I gruppen opioider (N02A) øker salget av tramadol, oksykodon og fentanyl. Kombinasjoner som inneholder kodein og paracetamol (Paralgin forte®, Pinex forte®), er legemidlene som selges mest i gruppen og utgjorde 59 % av totalt antall DDD av opioider i 2010. Reseptregisteret viser at 487 000 personer, 10 % av befolkningen, fikk utlevert et legemiddel i gruppen opioider i 2010. De fleste får en engangsutlevering av et lite antall tabletter.

Salget av andre smertestillende midler som er klassifisert i ATC gruppe N02B, domineres av paracetamol (N02BE01). Salget av paracetamol økte med 22 % i perioden 2006 til 2010. Økningen i salget skyldes økt salg av reseptpliktige pakninger, mens salget av reseptfrie pakninger gikk ned med 7 % i 2010. Reseptfrie pakninger utgjorde 50 % av totalt antall doser av paracetamol i 2010. Se kommentar om reseptfrie legemidler, side 15.

NSAIDs (ATC gruppe M01A) brukes også til behandling av smerter, og salget av smertestillende midler i ATC gruppe N02 må sees sammen med disse, se side 79.

Antipsykotika (ATC gruppe N05A)

Legemidlene i denne gruppen har flere bruksområder avhengig av dosering bl.a. ved psykotiske tilstander som f. eks. schizofreni. Salget målt i DDD har vært relativt stabilt over tid, se figur s. 92.

Anxiolytika (ATC gruppe N05B)

For angstdempende legemidler har forbruket de siste årene vært stabilt med en tendens til nedgang. Gruppen omfatter i hovedsak diazepam (Valium®, Vival®, Stesolid®) og oxazepam (Sobril®, Alopam®). Tall fra Reseptregisteret viser at 275 000 personer, hentet ut minst én resept på et angstdempende legemiddel i 2010. Kvinner utgjorde 65 %.

The group includes analgesics, hypnotics, anxiolytics, antidepressants and other medicines for the treatment of mental and addictive disorders.

Analgesics (ATC group N02)

The group is divided into opioids - morphine and similar drugs (N02A), other analgesics and antipyretics (N02B) and anti-migraine medicines (N02C).

In the opioid group (N02A) the sales of tramadol, oxycodone and fentanyl had an increase. Fixed combinations of paracetamol and codeine (Paralgin forte® and Pinex forte®) constitute the majority of sales in number of DDDs in the group and accounted for 59% of the total sales of opioids in 2010. Data from the Norwegian Prescription Database (NorPD) show that nearly 487 000 individuals, 10% the population, had an opioid dispensed in 2010. Most individuals have a small amount of tablets dispensed once.

The sales of other analgesics are dominated by paracetamol (N02BE01). The sales of paracetamol increased by 22% in the period 2006 to 2010. The increase is caused by increased sales of prescription only packages, while sales of OTC packages decreased with 7% in 2010. OTC packages accounted for 50% of the total number of DDDs of paracetamol in 2010. See also comments on sales of OTC analgesics, page 15.

NSAIDs (ATC group M01A) are also used in the treatment of pain, and the sales of analgesics in N02 should be considered together with this group, see page 79.

Antipsychotics (ATC group N05A)

Drugs in this group can be used for various indications depending on the dosage, e.g. for the treatment of psychotic conditions such as schizophrenia. Sales measured in DDD have been relatively stable over time, see figure p. 92.

Anxiolytics (ATC group N05 B)

Consumption of anxiolytics has been stable with a tendency to decrease during recent years. The most frequently used substances in this group are diazepam and oxazepam. Data from the NorPD show that 275 000 individuals had at least one prescription of an anxiolytic dispensed in 2010, of which 65% were women.

Hypnotika og sedativa (ATC gruppe N05C)

Tall fra Reseptregisteret viser at 403 000 personer, ca 3000 færre enn i 2009, hentet ut minst én resept på et sovemiddel i 2010, Andelen kvinner var 65 %.

Etter noen år med jevn økning, har forbruket de sist fire årene vært relativt stabilt, med en svak nedgang i 2010. I et lengre perspektiv har imidlertid økningen vært betydelig, se figur s. 92.

Økningen utgjøres i hovedsak av zopiklon (Imovane®). Sovemidlene zopiklon og zolpidem (Stilnoct®) har en noe annen kjemisk struktur enn benzodiazepinene, men tilsvarende virkninger og bivirkninger og betegnes ofte som z-hypnotika. I 2010 utgjorde salget av z-hypnotika 77 % av totalt antall solgte DDD av sovemidler.

Salget av legemidler med virkestoffet melatonin er også inkludert i gruppen sovemidler. Melatonin er klassifisert i reseptgruppe C som betyr at dette ikke er regnet som vanedannende. I 2010 utgjorde salget av melatonin 9 % av sovemidlene målt i DDD. En stor del av salget er produkter uten markedsføringstillatelse.

Antidepressiva (ATC gruppe N06A)

Reseptregisteret viser at 295 000 personer hentet ut minst ett legemiddel mot depresjon i 2010, andelen kvinner var 65 %. I den siste treårsperioden har dette tallet holdt seg relativt konstant.

I 2010 økte salget av antidepressiva målt i DDD med 3 % i forhold til 2009. Det har vært en sterk nedgang i salget målt i kroner i 5-årsperioden. Salget av escitalopram (Cipralax®) økte med 8 % i 2010, og utgjorde en andel på 35 % av alle antidepressiva målt i DDD. Målt i kroner utgjorde escitalopram i 2010 43 % av salget i ATC-gruppe N06A.

Midler mot ADHD (ATC gruppe N06BA)

I likhet med mange andre vestlige land har forbruket av sentralstimulerende legemidler brukt i hovedsak brukes ved ADHD (Attention Deficit Hyperactivity Disorder) i Norge økt kraftig de senere år.

I løpet av perioden 1996 til 2010 har forbruket økt fra 0,3 til 7.0 DDD/1000 innbyggere/døgn. I 2010 økte salget målt i doser med 8 % i forhold til 2009. Legemidlene i gruppen brukes også mot narkolepsi.

Hypnotics and sedatives (ATC group N05C)

Data from the NorPD show that 403 000 individuals, about 3000 less than in 2009, had at least one prescription of a hypnotic dispensed in 2010. 65% were women.

After a period with steady increase, the consumption over the latest four years has been relatively stable, with a slight decrease in 2010. However, over time the consumption has had a considerable increase, see figure p. 92.

The increase is principally caused by zopiclone (Imovane®). The hypnotics zopiclone and zolpidem (Stilnoct®) have a slightly different structure than the benzodiazepines, but equal action and adverse effects and are often named z-hypnotics. In 2010 the z-hypnotics constituted 77% of the total number of DDDs of hypnotics.

Sales of melatonin are also included in the group hypnotics. Melatonin is not, as opposed to the other substances in this group, regarded to have addictive properties. In 2010 sales constituted 9% of the total sales of hypnotics measured in DDDs. A significant part of the sales consist of products without Marketing Authorisation.

Antidepressants (ATC group N06A)

Data from the NorPD show that 295 000 individuals had at least one antidepressant prescription dispensed in 2010, women accounted for 65%. During the last three-year period this number has remained relatively unchanged.

In 2010 the sales of antidepressants increase by 3% compared to 2009. Sales measured in NOK have decrease over the 5-year's period. The sales of escitalopram (Cipralax®) increased by 8% in 2010 and accounted for 35% of all antidepressants measured in DDDs. In 2010 escitalopram had a share of 43% of the ATC group N06A measured in NOK.

Drugs for the treatment of ADHD (ATC group N06BA)

As in many western countries the consumption of centrally acting sympathomimetics mainly used for the treatment ADHD (Attention Deficit Hyperactivity Disorder) has had a strong increase in the last years.

In the period 1996 to 2010 consumption increased from 0.3 to 7.0 DDD/1000 inhabitants/day. In 2010, sales measured in DDDs increased with 8% compared to 2009. Drugs in this group are also indicated for treatment of narcolepsy.

Midler mot demens (ATC gruppe N06D)

Legemidler til behandling av demens kom på markedet i Norge i perioden 1998-2000. Etter en periode med økning i salget, har salget de siste årene vært stabilt målt i DDD.

Tall fra Reseptregisteret viser at ca 14 000 personer fikk utlevert et demenslegemiddel i 2010. Andelen kvinner var 63 %. Dette tallet inkluderer imidlertid ikke bruk hos personer på institusjoner.

Anti-dementia drugs (ATC group N06D)

Agents for treatment of dementia were marketed in Norway in the period 1998-2000. After a period with increased sales of these products, the sales measured in DDDs have been stable over the last years.

Data from the NorPD show that about 14 000 individuals had a prescription of anti-dementia drugs dispensed in 2010, women accounted for 63% of those been treated. This figure does not include use in institutions.

Hovedinndeling i ATC gruppe N - Nervesystemet/Main ATC levels in N - Nervous system

N01	Anestetika/Anesthetics
N02	Analgetika ¹⁾ /Analgesics ¹⁾
N03	Antiepileptika/Antiepileptics
N04	Antiparkinsonmidler/Anti-parkinson drugs
N05	Psykoaleptika/Psycholeptics
N06	Psykoanaleptika/Psychoanaleptics
N07	Andre midler med virkning på nervesystemet/Other nervous system drugs

Salg pr ATC 3. nivå for gruppe N - Nervesystemet

Sales per ATC 3rd level for ATC group N - Nervous system

ATC	ATC level name	mill NOK (AUP)				
		2006	2007	2008	2009	2010
N01A	Anesthetics, general	57,1	57,8	59,5	62,1	62,3
N01B	Anesthetics, local	59,2	59,4	63,7	67,8	66,7
N02A	Opioids	391,9	404,7	407,3	421,3	434,2
N02B	Other analgesics and antipyretics ¹⁾	351,2	377,1	382,0	405,9	397,8
N02C	Antimigraine preparations	253,1	231,8	232,8	235,5	227,9
N03A	Antiepileptics	345,0	379,8	387,7	402,1	421,8
N04A	Anticholinergic agents	2,7	2,8	1,9	1,8	1,7
N04B	Dopaminergic agents	102,3	120,9	128,0	133,2	134,2
N05A	Antipsychotics	494,4	506,1	351,1	309,6	320,1
N05B	Anxiolytics	116,5	121,6	116,7	122,9	121,9
N05C	Hypnotics and sedatives	150,5	155,3	152,4	174,8	172,2
N06A	Antidepressants	492,6	478,5	398,5	385,6	324,3
N06B	Psychostimulants, agents used for ADHD and nootropics	126,3	149,3	165,8	172,4	180,4
N06D	Anti-dementia drugs	165,8	153,5	141,8	131,2	104,1
N07A	Parasympathomimetics	2,0	1,9	1,9	1,9	2,1
N07B	Drugs used in addictive disorders ²⁾	257,3	343,3	384,2	437,6	478,7
N07X	Other nervous system drugs	8,2	9,4	9,1	9,9	11,9

1) Se også ATC gruppe M01/See also ATC group M01

2) Omfatter bare legemidler med markedsføringstillatelse i Norge

ATC gruppe N

ATC	ATC level name	ml/1000 inhabitants/year				
		2006	2007	2008	2009	2010
N01	Anestetika					
N01A	Generelle anestetika					
N01AB	Halogenerte hydrokarboner	820	773	779	729	733
N01AB06	Isofluran	125	140	128	120	98
N01AB07	Desfluran	124	88	98	125	180
N01AB08	Sevofluran	571	545	553	484	455

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2006	2007	2008	2009	2010
N01AF	Barbiturater, usammensatte	0,07	0,07	0,07	0,07	0,03
N01AF03	Tiopental (0,5 g) ¹⁾	0,07	0,07	0,07	0,07	0,03

ATC	ATC level name	gram of active ingredient/year				
		2006	2007	2008	2009	2010
N01AH	Opioidanestetika	553	544	612	646	646
N01AH01	Fentanyl	146	145	149	146	133
N01AH02	Alfentanil	186	148	173	177	180
N01AH03	Sufentanil	1,03	1,15	0,97	0,98	0,86
N01AH06	Remifentanil	220	250	289	322	332
N01AX	Andre generelle anestetika	179272	169715	205384	223674	218478
N01AX01	Droperidol					25
N01AX03	Ketamin	7065	6646	7409	7923	7953
N01AX10	Propofol	172207	163069	197975	215751	210500

ATC	ATC level name	ml/1000 inhabitants/year				
		2006	2007	2008	2009	2010
N01B	Lokalanestetika					
N01BB	Amider	6367	6504	6632	6776	6774
N01BB01/51	Bupivakain	1275	1308	1298	1330	1290
N01BB02/52	Lidokain	3998	4023	4060	3942	3998
N01BB03	Mepivakain	75	69	67	64	44
N01BB09	Ropivakain	347	405	486	604	693
N01BB10	Levobupivakain	7	1			
N01BB54	Prilokain, kombinasjoner	113	114	113	116	97
N01BB58	Artikaine, kombinasjoner	552	584	608	720	652

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2006	2007	2008	2009	2010
N02	Analgetika	54,23	56,05	57,74	58,75	57,90
N02A	Opioider	19,95	20,04	20,54	20,57	19,94
N02AA	Opiumsalkaloider	15,28	15,11	15,17	15,03	14,46
N02AA01	Morfin (0,03 g P/0,1 g O) ²⁾	1,42	1,31	1,34	1,34	1,21
N02AA03	Hydromorfon (20 mg O)	0,02	0,01	0,01	0,01	0,01
N02AA05	Oksykodon (75 mg)	1,00	1,12	1,29	1,49	1,51
N02AA55	Oksykodon, kombinasjoner				0,01	0,05
N02AA59	Kodein og paracetamol	12,84	12,66	12,53	12,18	11,68

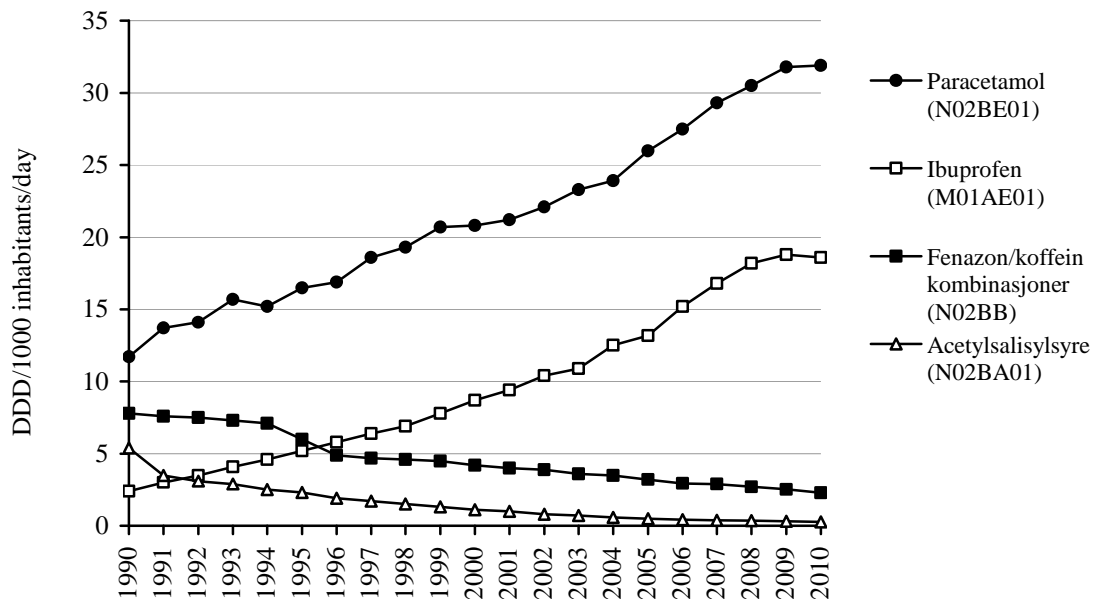
1) No official DDDs are assigned. The DDD used in the table is a national DDD for Norway

2) Inkluderer også salg av sentralt produserte preparater og råvaresalg til apotek

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2006	2007	2008	2009	2010
N02AB	Fenylpiperidinderivater	1,15	1,20	1,31	1,29	1,36
N02AB01	Ketobemidon (50 mg)	0,14	0,14	0,14	0,13	0,13
N02AB02	Petidin (0,4 g)	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04
N02AB03	Fentanyl (1,2 mg TD/0,6 mg SL)	0,97	1,03	1,13	1,12	1,19
N02AC	Difenylpropylaminderivater	0,93	0,82	0,74	0,64	0,25
N02AC54	Dekstropropoksyfen, kombinasjoner	0,93	0,82	0,74	0,64	0,25
N02AE	Oripavinderivater	0,40	0,41	0,48	0,54	0,58
N02AE01	Buprenorfin (1,2 mg)	0,40	0,41	0,48	0,54	0,58
N02AG	Opioider i kombinasjon med spasmolytika	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08
N02AG01	Morfin og spasmolytika	0,02	0,03	0,03	0,03	0,03
N02AG02	Ketobemidon og spasmolytika	0,05	0,06	0,05	0,05	0,05
N02AX	Andre opioider	2,12	2,43	2,76	2,99	3,23
N02AX02	Tramadol (0,3 g)	2,12	2,43	2,76	2,99	3,23
N02B	Andre analgetika og antipyretika	30,89	32,57	33,62	34,68	34,49
N02BA01	Acetylsalisylsyre (3 g) ¹⁾	0,43	0,38	0,36	0,32	0,26
N02BA11	Diflunisal (0,75 g)	0,03				
N02BB51	Fenazon, kombinasjoner (3 g)	2,96	2,89	2,77	2,53	2,29
N02BE01	Paracetamol (3 g) ²⁾	27,47	29,29	30,49	31,83	31,94
N02BE05	Propacetamol (6 g)	0,00				

Salg av smertestillende midler, omfatter både reseptfrie og reseptbelagte pakninger 1990 - 2010

Total sales of analgesics, incl. OTC and prescription only packages 1990 - 2010

1) Acetylsalisylsyrepreparater godkjent brukt som tromboseprofylakse er klassifisert i B01AC og følgelig ikke inkludert her.

Acetylsalicylic acid products intended for use in thrombosis prophylaxis are classified in B01AC, and accordingly not included in this table.

2) Eksklusive kombinasjoner med kodein (N02AA59)

ATC gruppe N

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2006	2007	2008	2009	2010
N02C	Migrenemidler	3,39	3,45	3,58	3,50	3,47
N02CA	Sekalealkaloider	0,05	0,05	0,04	0,04	0,04
N02CA52/72	Ergotamin, sammensatte preparater	0,05	0,05	0,04	0,04	0,04
N02CC	Selektive serotonin (5HT₁) agonister	3,06	3,13	3,26	3,19	3,15
N02CC01	Sumatriptan (50 mg O/6 mg P/ 20 mg N)	1,38	1,35	1,41	1,45	1,46
N02CC02	Naratriptan (2,5 mg O)	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05
N02CC03	Zolmitriptan (2,5 mg O)	0,63	0,68	0,74	0,66	0,60
N02CC04	Rizatriptan (10 mg)	0,50	0,54	0,55	0,53	0,54
N02CC05	Almotriptan (12,5 mg)	0,09	0,08	0,08	0,08	0,07
N02CC06	Eletriptan (40 mg O)	0,42	0,42	0,42	0,41	0,42
N02CX	Andre migrenemidler	0,27	0,28	0,27	0,28	0,28
N02CX02	Klonidin (0,1 mg)	0,27	0,28	0,27	0,28	0,28
N03	Antiepileptika	11,10	12,08	13,45	13,90	14,50
N03A	Antiepileptika	11,10	12,08	13,45	13,90	14,50
N03AA	Barbiturater og derivater	0,82	0,76	0,72	0,69	0,67
N03AA02	Fenobarbital (0,1 g)	0,82	0,76	0,72	0,69	0,67
N03AB	Hydantoinderivater	0,56	0,51	0,48	0,44	0,40
N03AB02	Fenytoin (0,3 g)	0,56	0,51	0,48	0,44	0,40
N03AB05	Fosfenytoin (0,45 g)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
N03AE	Benzodiazepinderivater	0,71	0,70	0,70	0,70	0,67
N03AE01	Klonazepam (8 mg)	0,71	0,70	0,70	0,70	0,67
N03AF	Karboksamidderivater	2,49	2,42	2,35	2,25	2,15
N03AF01	Karbamazepin (1 g)	2,06	1,97	1,88	1,77	1,65
N03AF02	Oxkarbazepin (1 g) ¹⁾	0,43	0,45	0,47	0,47	0,46
N03AF03	Rufinamid (1,4 g)		0,00	0,01	0,01	0,02
N03AF04	Eslikarbazepin (0,8 g)				0,00	0,03
N03AG	Fettsyrederivater	1,56	1,60	1,64	1,69	1,73
N03AG01	Valproinsyre (1,5 g)	1,54	1,58	1,63	1,67	1,72
N03AG04	Vigabatrin (2 g)	0,02	0,02	0,02	0,02	0,01
N03AX	Diverse antiepileptika	4,97	6,09	7,55	8,13	8,89
N03AX09	Lamotrigin (0,3 g)	2,21	2,59	2,95	3,17	3,44
N03AX10	Felbamat (2,4 g)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
N03AX11	Topiramat (0,3 g)	0,29	0,29	0,30	0,30	0,29
N03AX12	Gabapentin (1,8 g)	0,82	0,80	1,12	1,44	1,83
N03AX14	Levetiracetam (1,5 g)	0,53	0,64	0,78	0,89	0,98
N03AX15	Zonisamid (0,2 g)	0,03	0,07	0,08	0,11	0,12
N03AX16	Pregabalin (0,3 g O)	1,09	1,70	2,32	2,20	2,18
N03AX17	Stiripentol (1 g)				0,00	0,01
N03AX18	Lacosamid (0,3 g)				0,01	0,04

1) Tallene inkluderer også salg av preparater uten markedsføringstillatelse i Norge

ATC gruppe N

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2006	2007	2008	2009	2010
N04	Antiparkinsonmidler	3,04	3,13	3,15	3,39	3,52
N04A	Antikolinergika	0,27	0,27	0,25	0,24	0,23
N04AA02	Biperiden (10 mg)	0,27	0,27	0,25	0,24	0,23
N04AB02	Orfenadrin (0,2 g)	0,00	0,00			
N04B	Dopaminerge midler	2,76	2,85	2,90	3,15	3,29
N04BA	Dopa og dopaderivater	1,24	1,23	1,24	1,26	1,27
N04BA02	Levodopa og dekarboksylasehemmer	1,06	1,02	0,98	0,99	0,97
N04BA03	Levodopa, dekarboksylasehemmer og COMT-hemmer	0,18	0,22	0,26	0,28	0,30
N04BC	Dopaminagonister	0,60	0,69	0,74	0,92	1,02
N04BC04	Ropinirol (6 mg)	0,22	0,26	0,26	0,42	0,56
N04BC05	Pramipexol (2,5 mg)	0,20	0,28	0,34	0,38	0,35
N04BC06	Kabergolin (3 mg)	0,18	0,14	0,09	0,05	0,03
N04BC09	Rotigotin (6 mg)	0,00	0,02	0,05	0,07	0,08
N04BD	MAO-hemmere, type B	0,86	0,87	0,88	0,93	0,97
N04BD01	Selegilin (5 mg)	0,83	0,81	0,78	0,77	0,76
N04BD02	Rasagilin (1 mg)	0,02	0,06	0,10	0,16	0,22
N04BX	Andre dopaminerge midler	0,06	0,05	0,04	0,04	0,03
N04BX01	Tolcapon (0,45 g)	0,00	0,00			0,00
N04BX02	Entacapon (1 g)	0,06	0,05	0,04	0,04	0,03
N05	Psykoletika	76,76	78,72	79,33	78,88	78,09
N05A	Antipsykotika	10,73	10,86	10,72	10,69	10,79
N05AA	Fentiaziner med alifatisk sidekæde	0,56	0,43	0,34	0,33	0,31
N05AA01	Klorpromazin (0,3 g O,R/0,1 g P)	0,21	0,07			
N05AA02	Levomepromazin (0,3 g O/0,1 g P)	0,35	0,36	0,34	0,33	0,31
N05AB	Fentiaziner med piperazinring i sidekæden	1,05	0,86	0,77	0,72	0,68
N05AB01	Dixyrazin (50 mg)	0,18	0,00			
N05AB02	Flufenazin (10 mg O/1 mg P)	0,04	0,04	0,00		
N05AB03	Perfenazin (30 mg O/10 mg P/7mg P (dep))	0,68	0,70	0,65	0,63	0,59
N05AB04	Proklorperazin (0,1 g O,R/50 mg P)	0,15	0,12	0,11	0,10	0,09
N05AD	Butyrofenonderivater	0,42	0,41	0,38	0,35	0,32
N05AD01	Haloperidol (8 mg O,P/3,3 mg P (depot))	0,42	0,41	0,38	0,35	0,32
N05AE	Indolderivater	0,34	0,32	0,29	0,26	0,23
N05AE03	Sertindol (16 mg)	0,01	0,02	0,03	0,04	0,03
N05AE04	Ziprasidon (80 mg O/40 mg P)	0,33	0,29	0,26	0,23	0,20
N05AF	Tioxantenderivater	1,26	1,29	1,28	1,24	1,22
N05AF01	Flupentixol (6 mg O/4 mg P)	0,28	0,27	0,28	0,26	0,28
N05AF03	Klorprotixen(0,3 g O/50 mg P)	0,46	0,49	0,51	0,50	0,48
N05AF05	Zuklopentixol (30 mg O,P/15 mg P (depot))	0,52	0,52	0,49	0,47	0,46
N05AH	Diazepiner, oxazepiner og tiazepiner	4,38	4,74	4,87	4,94	5,13
N05AH02	Klozapin (0,3 g)	0,59	0,62	0,61	0,63	0,62
N05AH03	Olanzapin (10 mg)	2,79	2,91	3,04	2,95	2,96
N05AH04	Quetiapin (0,4 g)	1,00	1,21	1,23	1,36	1,54
N05AL	Benzamider	0,13	0,11	0,11	0,10	0,10
N05AL05	Amisulprid (0,4 g)	0,13	0,11	0,11	0,10	0,10
N05AN	Litium	1,43	1,42	1,40	1,40	1,37
N05AN01	Litium (24 mmol)	1,43	1,42	1,40	1,40	1,37
N05AX	Andre antipsykotika	1,16	1,29	1,27	1,34	1,42
N05AX08	Risperidon (5 mg O/2,7 mg P (depot))	0,87	0,90	0,83	0,83	0,82
N05AX12	Aripiprazol (15 mg)	0,30	0,39	0,44	0,51	0,61

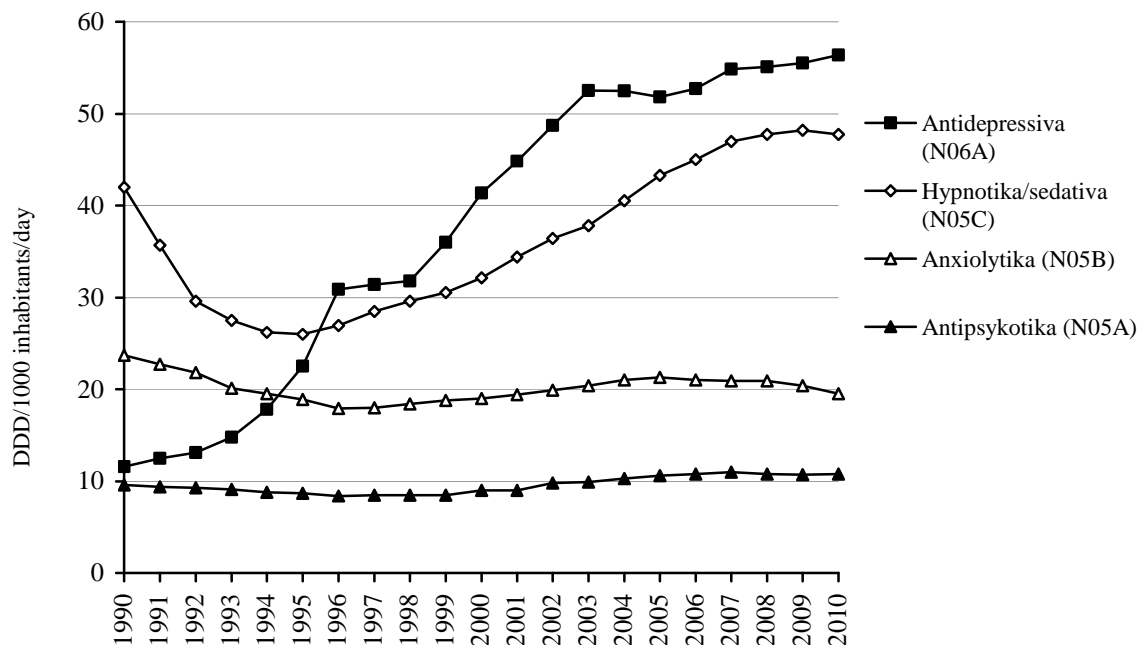
ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2006	2007	2008	2009	2010
N05B	Anxiolytika	21,02	20,88	20,86	20,42	19,55
N05BA	Benzodiazepinderivater	19,68	19,42	19,43	18,89	17,95
N05BA01	Diazepam (10 mg)	10,42	10,16	10,01	9,46	8,99
N05BA04	Oxazepam (50 mg)	7,11	7,23	7,34	7,25	7,00
N05BA12	Alprazolam (1 mg)	2,15	2,03	2,07	2,19	1,96
N05BB	Difenylmetanderivater	1,05	1,18	1,24	1,30	1,37
N05BB01	Hydroksyzin (75 mg)	1,05	1,18	1,24	1,30	1,37
N05BE	Azaspirodekandionderivater	0,29	0,29	0,18	0,22	0,22
N05BE01	Buspiron (30 mg)	0,29	0,29	0,18	0,22	0,22
N05C	Hypnotika og sedativa	45,02	46,98	47,75	48,22	47,75
N05CD	Benzodiazepinderivater	7,95	7,51	7,23	6,86	6,28
N05CD02	Nitrazepam (5 mg)	5,75	5,58	5,38	5,13	4,75
N05CD03	Flunitrazepam (1 mg)	1,98	1,78	1,62	1,50	1,34
N05CD08	Midazolam (15 mg)	0,22	0,15	0,23	0,24	0,19
N05CF	Benzodiazepinlignende midler	34,54	36,27	36,76	37,24	36,83
N05CF01	Zopiklon (7,5 mg)	30,98	32,32	32,38	32,59	31,96
N05CF02	Zolpidem (10 mg)	3,56	3,96	4,38	4,65	4,87
N05CH	Melatonin reseptor agonister	2,39	3,04	3,58	3,95	4,48
N05CH01	Melatonin (2 mg) ¹⁾	2,39	3,04	3,58	3,95	4,48
N05CM	Andre hypnotika og sedativa	0,14	0,16	0,17	0,17	0,17
N05CM02	Klometiazol (1,5 g)	0,14	0,16	0,17	0,17	0,17
N06	Psykoanaleptika	60,45	63,04	63,88	64,91	66,46
N06A	Antidepressiva	52,74	54,84	55,15	55,53	56,42
N06AA	Ikke selektive monaminreopptakshemmere	3,71	3,66	3,63	3,58	3,57
N06AA04	Klomipramin (0,1 g)	0,39	0,36	0,35	0,33	0,31
N06AA06	Trimipramin (0,15 g)	0,51	0,49	0,47	0,44	0,42
N06AA09	Amitriptylin (75 mg)	2,30	2,33	2,39	2,41	2,46
N06AA10	Nortriptylin (75 mg)	0,17	0,15	0,14	0,14	0,15
N06AA12	Doxepin (0,1 g)	0,34	0,32	0,28	0,26	0,23
N06AB	Selektive serotoninreopptakshemmere	35,17	36,37	36,97	37,20	37,84
N06AB03	Fluoxetin (20 mg)	1,79	1,84	1,85	1,90	1,95
N06AB04	Citalopram (20 mg)	8,89	8,14	7,44	6,74	6,22
N06AB05	Paroxetin (20 mg)	4,58	4,24	3,96	3,68	3,46
N06AB06	Sertralin (50 mg)	6,86	6,69	6,58	6,52	6,57
N06AB08	Fluvoxamin (0,1 g)	0,16	0,15	0,14	0,13	0,12
N06AB10	Escitalopram (10 mg)	12,89	15,31	17,00	18,23	19,51
N06AG	MAO-hemmere, type A	0,28	0,25	0,23	0,21	0,18
N06AG02	Moklobemid (0,3 g)	0,28	0,25	0,23	0,21	0,18
N06AX	Andre antidepressiva	13,58	14,57	14,32	14,54	14,83
N06AX03	Mianserin (60 mg)	2,76	2,74	2,62	2,47	2,38
N06AX11	Mirtazapin (30 mg)	4,08	4,32	4,45	4,65	4,76
N06AX12	Bupropion (0,3 g)	0,24	0,15	0,19	0,36	0,56
N06AX16	Venlafaxin (0,1 g)	6,29	6,72	6,53	6,65	6,69
N06AX18	Reboxetin (8 mg)	0,06	0,06	0,06	0,06	0,05
N06AX21	Duloksetin (60 mg)	0,15	0,58	0,48	0,36	0,39

1) Tallene inkluderer også salg av preparater uten markedsføringstillatelse i Norge

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2006	2007	2008	2009	2010
N06B	Psykostimulantia, midler mot ADHD og nootropika	4,45	5,21	5,98	6,51	7,00
N06BA	Sentralt virkende sympatomimetika	4,42	5,18	5,95	6,47	6,96
N06BA01	Amfetamin (15 mg) ¹⁾	0,04	0,05	0,06	0,07	0,08
N06BA02	Dexamfetamin (15 mg) ²⁾	0,20	0,23	0,30	0,35	0,38
N06BA04	Metylfenidat (30 mg)	3,87	4,59	5,26	5,74	6,21
N06BA07	Modafinil (0,3 g)	0,03	0,03	0,03	0,04	0,04
N06BA09	Atomoksetin	0,28	0,28	0,28	0,27	0,25
N06BC	Xantinderivater	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02
N06BC01	Koffein (0,4 g) ¹⁾	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02
N06BX	Andre psykostimulantia	0,01	0,01	0,02	0,02	0,02
N06BX03	Piracetam (2,4 g)	0,01	0,01	0,02	0,02	0,02
N06D	Midler mot demens	3,26	2,99	2,74	2,87	3,04
N06DA	Antikolinesteraser	2,82	2,57	2,33	2,40	2,49
N06DA02	Donepezil (7,5 mg)	2,39	2,16	1,93	2,06	1,88
N06DA03	Rivastigmin (9 mg)	0,22	0,23	0,25	0,23	0,52
N06DA04	Galantamin (16 mg)	0,22	0,18	0,15	0,11	0,10
N06DX	Andre midler mot demens	0,44	0,42	0,42	0,47	0,55
N06DX01	Memantin (20 mg)	0,44	0,42	0,42	0,47	0,55

Salg av psykoleptika (N05) og antidepressiva (N06A) 1990 - 2010

Sales of psycholeptics (N05) and antidepressants (N06A) 1990 - 2010

1) Salg av apotekpreparater.

2) Tallene inkluderer salg av preparater uten markedsføringstillatelse i Norge.

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2006	2007	2008	2009	2010
N07	Andre midler med virkning på nervesystemet	8,51	9,34	9,82	9,92	10,28
N07A	Parasympatika	0,14	0,14	0,14	0,11	0,13
N07AA01	Neostigmin (60 mg O/2 mg P) ¹⁾	0,00	0,01	0,01	0,00	0,00
N07AA02	Pyridostigmin (0,18 g)	0,09	0,10	0,09	0,08	0,10
N07AA51	Neostigmin, kombinasjoner	0,03	0,02	0,02	0,02	0,02
N07AB01	Karbakolin (6 mg O/0,5 mg P) ¹⁾	0,02	0,02	0,02	0,00	0,00
N07B	Midler ved avhengighetslidelser	8,33	9,15	9,63	9,76	10,10
N07BA	Midler ved nikotinavhengighet	4,02	4,98	5,35	5,73	5,91
N07BA01	Nikotin (14 mg TD/30 mg gum)	4,02	4,38	4,55	4,78	4,97
N07BA03	Vareniklin (2 mg)	0,01	0,59	0,80	0,95	0,94
N07BB	Midler ved alkoholavhengighet	0,39	0,45	0,47	0,48	0,46
N07BB01	Disulfiram (200 mg)	0,37	0,41	0,44	0,46	0,44
N07BB03	Acamprosate (2 g)	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02
N07BB04	Naltrexon (50 mg)	0,01	0,01	0,01		
N07BC	Midler ved opioidavhengighet	3,92	3,73	3,81	3,55	3,73
N07BC01	Buprenorfin (8 mg)	0,60	0,59	0,61	0,73	0,80
N07BC02	Metadon (25 mg) ²⁾	3,32	2,93	2,90	2,53	2,53
N07BC51	Buprenorfin, kombinasjoner	0,05	0,21	0,30	0,29	0,40
N07X	Andre midler med virkning på nervesystemet	0,04	0,04	0,04	0,05	0,05
N07XX02	Riluzol (0,1 g)	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04
N07XX04	Hydroksybutyrsyre (7,5 mg)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01

Fylkesvis salg av midler ved røykeavvenning (N07BA) i 2010

Sales per county of drugs used in nicotine dependence (N07BA) in 2010

	DDD/1000 inhab./day
Østfold	4,2
Akershus	5,8
Oslo	7,0
Hedmark	4,6
Oppland	4,3
Buskerud	5,8
Vestfold	5,5
Telemark	5,4
Aust-Agder	8,2
Vest-Agder	7,7
Rogaland	6,3
Hordaland	6,4
Sogn og Fjordane	4,7
Møre og Romsdal	5,3
Sør-Trøndelag	6,0
Nord-Trøndelag	5,5
Nordland	5,8
Troms	5,7
Finnmark	5,8
Hele landet	5,9

1) Tallene inkluderer salg av legemidler med markedsføringstillatelse i Norge og apotekpreparater

2) Tallene inkluderer også salg av sentralt produserte preparater og råvaresalg til apotek

Antiparasitære midler, insekticider og insektmidler

Antiparasitic products, insecticides and repellents

Hovedinndeling i ATC gruppe P - Antiparasitære midler, insekticider og insektmidler/ Main ATC levels in P - Antiparasitic products, insecticides and repellents

P01	Protozomidler/Antiprotozoals
P02	Anthelmintika/Anthelmintics
P03	Ektoparasittmidler, inkl. skabb- og insektmidler/ Ectoparasiticides, incl. scabicides, insecticides, and repellents

ATC	ATC level name	mill NOK (AUP)				
		2006	2007	2008	2009	2010
P01A	Agents against amoebiasis and other protozoal diseases	7,4	8,0	8,2	8,0	7,7
P01B	Antimalarials	25,6	29,3	29,9	28,0	28,2
P02C	Antinematodal agents	3,2	3,5	3,6	3,8	3,9
P03A	Ectoparasiticides, incl. scabicides	14,1	14,6	11,9	11,1	11,9

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2006	2007	2008	2009	2010
P01	Protozomidler	0,75	0,75	0,72	0,72	0,74
<i>P01A</i>	<i>Midler til behandling av amøbesykdommer og andre protozosykdommer</i>	0,20	0,21	0,22	0,22	0,23
P01AB	Nitroimidazolderivater	0,20	0,21	0,22	0,22	0,23
P01AB01	Metronidazol (2 g)	0,20	0,21	0,22	0,22	0,23
P01B	Malariamidler	0,55	0,54	0,50	0,50	0,52
P01BA	Aminokinoliner	0,37	0,38	0,37	0,37	0,39
P01BA01	Klorokin (0,5 g)	0,05	0,05	0,02		
P01BA02	Hydroksyklorokin (0,516 g)	0,32	0,33	0,36	0,37	0,39
P01BB	Biguanider	0,16	0,13	0,11	0,11	0,11
P01BB01	Proguanil (0,2 g)	0,06	0,02			
P01BB51	Proguanil, kombinasjoner	0,10	0,11	0,11	0,11	0,11
P01BC	Metanolkinoliner	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02
P01BC01	Kinin (1,5 g) ¹⁾	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
P01BC02	Meflokin (1 g)	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
P02	Anthelmintika	0,11	0,11	0,11	0,11	0,11
<i>P02C</i>	<i>Midler mot nematoder</i>	0,11	0,11	0,11	0,11	0,11
P02CA01	Mebendazol (0,2 g)	0,10	0,11	0,11	0,11	0,11
P02CX01	Pyrvin (0,3 g)	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00

ATC	ATC level name	number of packages				
		2006	2007	2008	2009	2010
P03	Ektoparasittmidler, inkl. skabb- og insektmidler					
<i>P03A</i>	<i>Ektoparasittmidler, inkl. skabbmidler</i>					
P03AC	Pyretriner, inkl. syntetiske forbindelser					
P03AC04	Permetrin	21434	24446	23113	25929	24043
P03AX	Andre ektoparasittmidler, inkl. skabbmidler					
P03AX01	Benzylbenzoat liniment 33% ²⁾	600	553	555	316	400
P03AX03	Malation lin	101052	105161	81563	68409	78797
P03AX03	Malation sjampo	1567	1462	174		

1) Basert på salg av apotekpreparater

2) Basert på salg av apotekpreparater, beregnet som pakninger á 100 ml

Respirasjonsorganer

Respiratory system

Legemidler med virkning på respirasjonsorganene omfatter forkjølelsemidler og midler til behandling av astma og allergi. Beløpsmessig utgjorde denne legemiddelgruppen 10 % av total omsetning av legemidler i AIP omsetningen (tabell 7, s. 22).

Midler ved obstruktiv lungesykdom (R03) (Kortikosteroider, se ATC gruppe H02)

Forbruket av disse midlene har vært relativt stabilt de senere år etter en periode med økende forbruk på nittitallet (figur s. 101). Endringer i terapianbefalinger ved behandling av astma var en medvirkende årsak til økt forbruk. Den tilsynelatende stagnasjonen i forbruksvekst for denne legemiddelgruppen fra år 2000, kan forklares ut fra økt bruk av kombinasjonspreparater (som inneholder to virkestoffer; ett kortikosteroid og en beta-2-agonist, ATC gruppe R03AK). Fastsettelse av DDD for kombinasjonspreparater innebærer at kombinasjonen måles som *en* døgndose, i motsetning til å bli målt som *to* døgndoser dersom de samme virkestoffene blir gitt hver for seg.

Økningen målt i DDD i perioden 2008-2010 omfatter alle ATC 4 nivåer unntatt teofyllinderivater og perorale selektive beta₂ agonister hvor det har vært en gradvis nedgang over lang tid.

Kostnadene for legemidler ved obstruktiv lungesykdom (R03) har ikke økt fra 2009 til 2010. Tall fra Reseptregisteret viser at nærmere 9 % av befolkningen (420 000 personer) har hentet minst en resept på midler til behandling av obstruktiv lungesykdom i 2010.

Antihistaminer og allergimidler

Målt i doser var allergimidler til systemisk bruk (antihistaminer i ATC gruppe R06) lavere i 2010 sammenlignet med de tre foregående årene. Det er den første reduksjon på over 20 år. Det har vært en økning i salg av midler som forebygger allergi de siste 5 år (se ATC V01A).

Salg av reseptfrie pakninger av antihistaminer ble redusert med 4 % i 2010 og utgjorde i underkant av 12 % av totalt antall solgte doser av antihistaminer i 2010.

Salget av allergimidler til lokal bruk i nesen (R01AC) målt i DDD viste en nedgang i 2010 på 8 %, mens DDD for intranasale kortikosteroider (R01AD) økte med 4 %. Salget av denne type midler påvirkes blant annet av varighet og intensitet av pollensesongen og kan dermed variere noe fra år til år. Kostnadene knyttet til salg av antihistaminer (ATC gruppe R06) har generelt blitt redusert de siste årene som følge av økt generisk konkurranse og tiltak iverksatt av myndighetene.

Rhinologika ved forkjølelse

Salg av legemidler mot nesetetthet ved forkjølelse (ATC-gruppe R01AA og R01AB) økte med vel 3 % i 2010 målt i DDD. Økningen i siste fem års periode (2006-2010) har vært 20 %. Disse legemidlene selges uten resept.

Medicinal products acting on the respiratory system include cough and cold remedies, antihistamines, and drugs for obstructive airway diseases. In terms of cost this ATC group accounted for 10% of total pharmacy purchase price sales in 2010 (table 7, p. 22).

Drugs for obstructive airway diseases (R03) (Corticosteroids, see ATC group H02)

The sales of these medicines have been relatively stable since 2000 after a period of increasing use in the nineties (figur p. 101). This presumably levelling off in the consumption of these drugs can be explained by increased use of fixed combinations (i.e. medicinal products containing two active ingredients, corticosteroid and beta-2-agonist, ATC group R03AK). DDD assignment for fixed combinations is made in order to measure a combination dose as *one* DDD. If the two ingredients had been taken separately, the same amounts would have been counted as *two* DDDs.

The increase measured in DDDs from 2008 onwards is due to an increase in most ATC 4th levels, except for peroral selective beta₂ agonists and xanthins that have gradually decreased over time.

The sales of drugs for obstructive airway diseases in 2010 measured in NOK was unchanged compared to 2009.

Data from the Norwegian Prescription Database (NorPD) show that almost 9% of the population (420 000 patients) collected at least one prescription on drugs used for obstructive airway diseases in 2010.

Antihistamines and antiallergics

The sales of antihistamines for systemic use (ATC group R06) measured in number of DDDs was reduced in 2010 compared to the three previous years. This is the first reduction in over 20 years. The sale of agents used for prevention of allergy has increased in the latest 5 year (see ATC group V01A). The sales of OTC packages decreased with 4% in 2010 and amounted to about 12% of total sales of antihistamines for systemic use.

The number of DDDs sold of antiallergics, nasal preparations (ATC group R01AC) also decreased in 2010, by 8% while nasal corticosteroid preparations (R01AD) increased with 4%. The use of antiallergic formulations will be influenced by the duration and intensity of the annual pollen seasons, and the sales may therefore vary from one year to another. The costs of antihistamines (ATC group R06) have decreased the latest years as a consequence of increased generic substitution and implementation of other regulatory measures by the health authorities.

Decongestants (cold preparations)

Sales in the ATC group R01AA and R01AB increased by 3% in 2010 measured in DDDs. The increase has been 20% in the last five years (2006-2010). These drugs are sold as OTC drugs.

**Hovedinndeling i ATC gruppe R - Respirasjonsorganer/
Main ATC levels in R - Respiratory system**

R01	Rhinologika/Nasal preparations
R03	Midler ved obstruktiv lungesykdom/Drugs for obstructive airway diseases
R05	Hoste- og forkjølelsmidler/Cough and cold preparations
R06	Antihistaminer til systemisk bruk/Antihistamines for systemic use
R07	Andre preparater med virkning på respirasjonssystemet (kun salg i kroner) Other respiratory system products (sales in NOK only)

**Salg pr ATC 3. nivå for gruppe R - Respirasjonsorganer
Sales per ATC 3rd level for ATC group R - Respiratory system**

ATC	ATC level name	mill NOK (AUP)				
		2006	2007	2008	2009	2010
R01A	Decongestants and other nasal preparations for topical use	342,2	362,2	373,3	387,9	399,3
R01B	Nasal decongestants for systemic use	5,3	5,9	5,9	5,6	6,5
R03A	Adrenergics, inhalants	701,1	698,4	711,4	762,5	755,7
R03B	Other drugs for obstructive airway diseases, inhalants	232,6	230,8	233,4	261,3	264,8
R03C	Adrenergics for systemic use	5,5	5,6	4,6	4,3	4,0
R03D	Other systemic drugs for obstructive airway diseases	98,5	107,2	115,3	122,0	129,3
R05C	Expectorants, excl. combinations with cough suppressants	62,6	72,7	72,9	81,7	87,7
R05D	Cough suppressants, excl. combinations with expectorants	53,6	50,6	51,6	52,7	51,5
R05F	Cough suppressants and expectorants, combinations	3,6	4,8	3,9	4,2	4,2
R06A	Antihistamines for systemic use	264,3	251,7	221,1	199,8	205,4
R07A	Other respiratory system products	5,0	4,9	4,4	4,8	5,8

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2006	2007	2008	2009	2010
R01	Rhinologika	44,77	47,59	48,88	50,18	50,85
R01A	Rhinologika og andre preparater til lokal bruk	43,72	46,46	47,76	49,12	49,68
R01AA	Adrenergika, usammensatte preparater	27,77	30,01	30,65	29,93	30,20
R01AA05	Oksymetazolin (0,4 mg)	2,79	2,64	2,32	1,85	1,65
R01AA07	Xylometazolin (0,8 mg)	24,98	27,37	28,33	28,08	28,55
R01AB	Adrenergika, kombinasjonspreparater ekskl. kombinasjoner med steroider		0,00	0,40	1,77	2,08
R01AB06	Xylometazolin (0,8 mg)		0,00	0,40	1,77	2,08
R01AC	Antiallergiske midler, ekskl. kortikosteroider	1,24	1,30	1,18	1,28	1,16
R01AC01	Natriumkromoglikat (40 mg)	0,30	0,30	0,25	0,24	0,20
R01AC02	Levokabastin (0,6 mg)	0,84	0,95	0,92	1,04	0,95
R01AC03	Azelastin (0,56 mg)	0,11	0,05	0,01	0,01	0,01
R01AD	Kortikosteroider, inkl. kombinasjoner	14,71	15,16	15,53	16,13	16,25
R01AD01	Beklometason (0,4 mg)	0,13	0,12	0,11	0,07	
R01AD04	Flunisolid (0,15 mg)	0,36	0,33	0,29	0,07	0,00
R01AD05	Budesonid (0,2 mg)	4,83	4,59	4,34	3,99	3,52
R01AD08	Flutikason (0,2 mg)	2,49	2,32	2,23	2,01	1,80
R01AD09	Mometason (0,2 mg)	6,20	7,11	7,78	8,05	8,05
R01AD11	Triamcinolon (0,22 mg)	0,71	0,69	0,64	0,53	0,48
R01AD12	Flutikasonfuroat (0,11 mg)			0,14	1,40	2,40
R01B	Rhinologika til systemisk bruk	1,05	1,12	1,12	1,06	1,17
R01BA01	Fenylpropanolamin (0,1 g)	1,05	1,12	1,12	1,06	1,17

Fylkesvis salg av rhinologika (R01) i 2010 angitt i DDD/1000 innbyggere/døgn

Sales per county of nasal preparations (R01) in 2010 given in DDD/1000 inhabitants/day

	R01AA	R01AC	R01AD	R01BA	Total
Østfold	30,1	1,0	17,6	1,1	51,9
Akershus	32,4	1,2	16,7	1,5	54,0
Oslo	29,9	1,4	17,4	1,5	52,9
Hedmark	41,6	1,1	19,0	1,3	65,0
Oppland	44,3	1,4	16,6	0,9	65,4
Buskerud	34,7	1,4	15,7	1,0	55,0
Vestfold	30,1	1,2	16,4	0,9	50,6
Telemark	28,3	1,3	12,1	1,2	44,8
Aust-Agder	29,2	1,1	20,3	1,2	53,7
Vest-Agder	29,9	1,0	15,1	1,2	49,3
Rogaland	27,5	1,0	14,2	1,2	45,8
Hordaland	27,0	1,0	21,3	1,3	52,5
Sogn og Fjordane	23,8	1,2	15,6	0,7	42,7
Møre og Romsdal	27,6	1,0	13,6	0,9	45,1
Sør-Trøndelag	26,8	1,2	13,3	0,9	44,2
Nord-Trøndelag	28,8	1,0	18,2	1,1	50,9
Nordland	27,3	1,1	12,7	0,8	43,8
Troms	27,8	1,0	12,4	0,7	44,1
Finnmark	27,1	1,0	15,8	0,6	46,7
Hele landet	30,2	1,2	16,2	1,2	50,8

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2006	2007	2008	2009	2010
R03	Midler ved obstruktiv lungesykd	61,67	61,21	61,54	62,90	63,97
R03A	Adrenergika, midler til inhalasjon	36,54	36,06	36,13	37,10	37,70
R03AA	Alfa- og beta-agonister	0,05	0,03	0,03	0,02	0,02
R03AA01	Adrenalin ¹⁾	0,05	0,03	0,03	0,02	0,02
R03AC	Selektive beta₂-agonister	17,62	17,77	17,17	17,20	17,50
R03AC02	Salbutamol (0,8 mg aerosol/pulver/10 mg løsn.)	10,95	11,03	10,95	11,14	11,32
R03AC03	Terbutalin (2 mg aerosol/pulver/20 mg løsn.)	3,87	3,71	3,33	3,18	2,94
R03AC04	Fenoterol (0,6 mg aerosol/pulver/40 mg løsn.)	0,01				
R03AC12	Salmeterol (0,1 mg aerosol/pulver)	1,12	1,33	1,29	1,27	1,27
R03AC13	Formoterol (24 mcg aerosol/pulver)	1,67	1,69	1,60	1,61	1,55
R03AC18	Indacaterol (0,15 mg)					0,42
R03AK	Adrenergika og andre midler ved obstruktiv lungesykd	18,87	18,27	18,94	19,88	20,18
R03AK06	Salmeterol og andre midler ved obstruktiv lungesykd	12,28	11,45	11,55	11,81	11,75
R03AK07	Formoterol og andre midler ved obstruktiv lungesykd	6,59	6,81	7,39	8,07	8,43
R03B	Andre midler ved obstruktiv lungesykd, til inhalasjon	18,85	18,85	19,08	19,57	20,01
R03BA	Glukokortikoider	7,12	6,64	6,24	6,03	6,13
R03BA01	Beklometason (0,8 mg)	0,25	0,24	0,23	0,22	0,19
R03BA02	Budesonid (0,8 mg)	3,86	3,30	2,92	2,62	2,47
R03BA05	Flutikason (0,6 mg)	3,01	3,09	3,09	3,19	3,11
R03BA08	Ciclesonide (0,16 mg)					0,35
R03BB	Antikolinergika	11,70	12,19	12,81	13,52	13,87
R03BB01	Ipratropiumbromid (0,12 mg pulver/aerosol/0,3 mg løsn.)	9,72	10,05	10,22	9,87	9,51
R03BB04	Tiotropiumbromid (18 mcg)	1,99	2,14	2,60	3,65	4,36
R03BC	Antiallergiske midler, ekskl. kortikosteroider	0,03	0,02	0,02	0,02	0,02
R03BC01	Natriumkromoglikat (40 mg aerosol/80 mg pulver/løsn.)	0,03	0,02	0,02	0,02	0,02
R03C	Adrenergika, midler til systemisk bruk	0,69	0,67	0,57	0,55	0,46
R03CA	Alfa- og betaagonister	0,38	0,37	0,37	0,36	0,29
R03CA02	Efedrin (50 mg) ²⁾	0,38	0,37	0,37	0,36	0,29
R03CC	Selektive beta₂-agonister	0,31	0,30	0,21	0,18	0,17
R03CC02	Salbutamol (12 mg)	0,13	0,12	0,04	0,02	0,02
R03CC03	Terbutalin (15 mg)	0,16	0,16	0,14	0,14	0,12
R03CC12	Bambuterol (20 mg)	0,02	0,03	0,03	0,03	0,03
R03D	Andre systemiske midler ved obstruktiv lungesykd	5,59	5,62	5,76	5,69	5,80
R03DA	Xantinderivater	1,76	1,57	1,38	1,23	1,08
R03DA04	Teofyllin (0,4 g)	1,75	1,56	1,38	1,22	1,07
R03DA05	Aminofyllin (0,6 g)	0,01	0,01	0,01	0,01	0,00
R03DC	Leukotrienreseptorantagonister	3,83	4,05	4,37	4,45	4,70
R03DC03	Montelukast (10 mg)	3,83	4,05	4,37	4,45	4,70
R03DX	Andre systemiske midler ved obstruktiv lungesykd	0,00	0,00	0,01	0,01	0,02
R03DX05	Omalizumab (16 mg)	0,00	0,00	0,01	0,01	0,02
R03DX07	Roflumilast (0,5 mg)					0,00

1) Salg av preparater uten markedsføringsstillatelse i Norge

2) Inkluderer salg av apotekpreparater

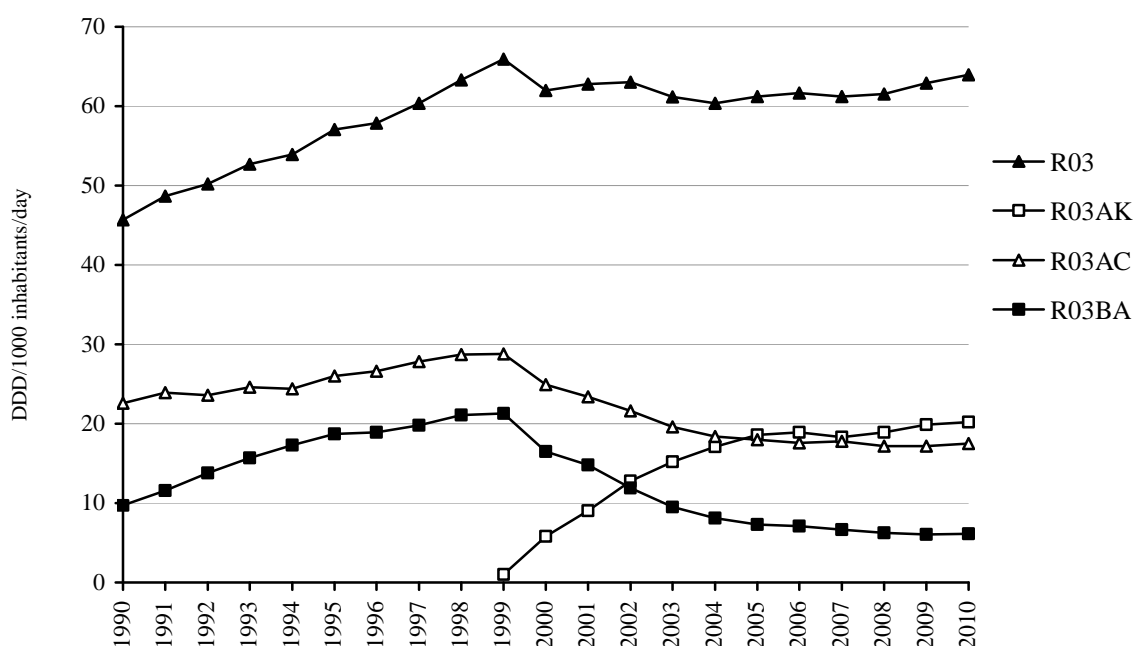
Fylkesvis salg av midler ved obstruktiv lungesykdom, til inhalasjon (R03A + R03B) i 2010 angitt i DDD/1000 innbyggere/døgn¹⁾

 Sales per county of drugs for obstructive airway diseases, for inhalation (R03A + R03B) in 2010 given in DDD/1000 inhabitants/day¹⁾

	R03AC	R03AK	R03BA	R03BB+ R03BC	Totalt
Østfold	19,6	23,5	5,7	17,2	66,1
Akershus	17,3	20,5	6,3	11,9	54,8
Oslo	14,6	17,0	5,8	10,2	47,5
Hedmark	22,7	25,1	5,7	24,0	77,5
Oppland	20,1	23,3	7,3	15,1	65,7
Buskerud	17,8	24,2	5,5	14,3	61,9
Vestfold	18,0	21,9	5,6	16,4	61,9
Telemark	19,9	19,7	5,8	17,8	63,2
Aust-Agder	24,1	32,9	9,1	22,3	88,4
Vest-Agder	18,8	24,1	6,8	15,2	60,3
Rogaland	13,3	16,7	4,7	10,5	45,1
Hordaland	16,5	18,5	6,0	13,0	54,0
Sogn og Fjordane	12,6	13,7	6,1	10,7	43,2
Møre og Romsdal	17,1	19,4	6,7	10,7	53,9
Sør-Trøndelag	16,8	14,8	5,8	10,4	47,8
Nord-Trøndelag	20,4	20,5	6,0	13,6	60,6
Nordland	17,4	20,4	7,1	18,0	63,0
Troms	21,0	24,1	7,0	16,2	68,3
Finmark	23,6	19,1	9,1	19,6	66,3
Hele landet	17,5	20,2	6,1	13,9	57,7

Salg av midler til bruk ved obstruktiv lungesykdom (R03) 1990-2010

Sales of drugs for obstructive airway diseases (R03) 1990-2010

1) Omfatter kun salg av legemidler med markedsføringstillatelse i Norge. Only pharmaceutical specialities with a marketing authorization are included

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2006	2007	2008	2009	2010
R05	Hoste- og forkjølellesmidler	11,00	11,55	10,95	11,17	11,01
R05C	Ekspektorantia, ekskl. kombinasjoner med antitussiva	6,90	7,64	7,47	7,71	7,72
R05CA10	Ekspektorantia, kombinasjoner ¹⁾	2,35	2,54	2,33	2,17	2,07
R05CB01	Acetylcystein (0,5 g O/1,6 g inhal.sol.)	3,19	3,46	3,60	3,76	3,76
R05CB02	Bromhexin (24 mg)	1,34	1,63	1,52	1,76	1,87
R05CB13	Dornase alfa (2,5 mg)	0,01	0,01	0,01	0,02	0,01
R05D	Antitussiva, ekskl. kombinasjoner med ekspektorantia	3,70	3,39	3,06	3,01	2,84
R05DA01	Etylmorfin (50 mg)	1,58	1,59	1,53	1,52	1,46
R05DA03	Hydrokon (15 mg) ²⁾	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
R05DA04	Kodein (0,1 g)	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08
R05DA07	Noskapin (0,125 g)	1,33	1,49	1,41	1,37	1,27
R05DA08	Folkodin (50 mg)	0,64	0,18			
R05DA20	Kombinasjoner ²⁾	0,03	0,04	0,03	0,03	0,03
R05DB05	Pentoksyverin (0,1 g)	0,03	0,00			
R05F	Antitussiva og ekspektorantia i kombinasjon	0,40	0,53	0,42	0,45	0,45
R05FA02	Opiumderivat og ekspektorantia	0,40	0,53	0,42	0,45	0,45
R06	Antihistaminer til systemisk bruk	57,18	59,69	59,81	59,86	58,82
R06A	Antihistaminer til systemisk bruk	57,18	59,69	59,81	59,86	58,82
R06AB	Alkylaminer, substituerte	2,26	2,31	2,24	2,33	1,28
R06AB02	Deksklorfeniramin (6 mg)	2,26	2,31	2,24	2,33	1,28
R06AD	Fentiazinderivater	4,51	4,70	4,74	4,64	4,66
R06AD01	Alimemazin (30 mg)	2,79	2,97	3,04	3,02	3,09
R06AD02	Prometazin (25 mg)	1,72	1,73	1,70	1,61	1,57
R06AE	Piperazinderivater	27,10	31,23	33,00	35,72	34,64
R06AE03	Cyklizin (0,1 g)	0,24	0,17	0,06	0,15	0,18
R06AE05	Meklozin (50 mg)	1,06	1,17	1,15	0,97	0,88
R06AE07	Cetirizin (10 mg)	25,63	29,76	31,69	34,51	33,51
R06AE09	Levocetirizin (5 mg)	0,17	0,14	0,10	0,09	0,08
R06AX	Andre antihistaminer til systemisk bruk	23,32	21,45	19,83	17,18	18,24
R06AX13	Loratadin (10 mg)	5,64	7,27	7,56	9,24	8,74
R06AX22	Ebastin (10 mg)	4,21	3,63	3,20	1,52	1,57
R06AX26	Feksofenadin (12 mg)	1,49	1,33	1,38	2,45	3,24
R06AX27	Desloratadin (5 mg)	11,98	9,22	7,69	3,98	4,69

1) Inkluderer salg av apotekpreparater

2) Basert på salg av apotekpreparater

Sanseorganer

Sensory organs

Hovedinndeling i ATC gruppe S - Sanseorganer/Main ATC levels in S - Sensory organs

S01	Øyemidler/Ophthalmologicals
S02	Øremidler (kun salg i kroner)/Otologicals (sales in NOK only)
S03	Øye- og øremidler (kun salg i kroner)/ Ophthalmological and otological preparations (sales in NOK only)

Salg pr ATC 3. nivå for gruppe S - Sanseorganer

Sales per ATC 3rd level for ATC group S - Sensory organs

ATC	ATC level name	mill NOK (AUP)				
		2006	2007	2008	2009	2010
S01A	Antiinfectives	49,9	52,7	61,0	60,1	72,1
S01B	Antiinflammatory agents	10,4	12,3	12,8	13,7	14,7
S01C	Antiinflammatory agents and antiinfectives in combination	16,2	16,7	16,5	16,1	15,5
S01E	Antiglaucoma preparations and miotics	169,3	170,1	175,9	178,3	167,9
S01F	Mydriatics and cycloplegics	2,3	2,6	2,8	2,8	3,0
S01G	Decongestants and antiallergics	66,9	69,4	65,6	72,2	70,8
S01H	Local anesthetics	1,8	1,9	2,0	2,0	2,1
S01J	Diagnostic agents	0,9	1,0	1,3	1,4	1,5
S01L	Ocular vascular disorder agents	23,1	13,0	24,2	42,6	48,4
S01X	Other ophthalmologicals	28,0	28,3	28,6	34,5	41,4
S02A	Antiinfectives	0,5	1,2	1,4	1,4	1,4
S02B	Corticosteroids	0,9	1,1	1,3	1,6	1,6
S03C	Corticosteroids and antiinfectives in combination	10,8	11,2	12,7	11,7	11,8

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2006	2007	2008	2009	2010
S01	Øyemidler					
S01E	Glaukommidler og miotika	19,80	20,13	19,89	19,72	19,88
S01EA	Sympatomimetika¹⁾	0,61	0,62	0,65	0,64	0,65
S01EA02	Dipivefrin	0,09	0,07	0,07	0,01	
S01EA03	Apraklonidin	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01
S01EA05	Brimonidin	0,51	0,54	0,58	0,62	0,64
S01EB	Parasympatomimetika	0,31	0,27	0,24	0,21	0,18
S01EB01	Pilokarpin (0,4 ml)	0,31	0,27	0,24	0,21	0,18
S01EC	Karboanhydrasehemmere	1,43	1,41	1,42	1,41	1,46
S01EC01	Acetazolamid (0,75 g)	0,10	0,10	0,09	0,09	0,09
S01EC03	Dorzolamid (0,3 ml)	0,43	0,38	0,35	0,34	0,32
S01EC04	Brinzolamid (0,2 ml)	0,91	0,93	0,98	0,98	1,04
S01ED	Betablokkere¹⁾	11,20	11,52	11,26	11,08	11,10
S01ED01	Timolol	6,33	6,62	6,25	5,96	5,90
S01ED02	Betaxolol	0,54	0,47	0,42	0,36	0,32
S01ED51	Timolol, kombinasjoner	4,33	4,44	4,58	4,75	4,89
S01EE	Prostaglandinanaloger¹⁾	6,25	6,31	6,31	6,39	6,49
S01EE01	Latanoprost	5,34	5,34	5,26	5,10	4,91
S01EE03	Bimatoprost	0,36	0,35	0,36	0,36	0,36
S01EE04	Travoprost	0,56	0,61	0,68	0,73	0,77
S01EE05	Tafluprost				0,21	0,44

Fylkesvis salg av glaukommidler og miotika (S01E) i 2010
Sales per county of antiglaucoma preparations and miotics (S01E)
in 2010

	DDD/1000 inhab./day
Østfold	20,8
Akershus	20,7
Oslo	17,7
Hedmark	21,9
Oppland	16,4
Buskerud	23,2
Vestfold	23,5
Telemark	20,8
Aust-Agder	26,6
Vest-Agder	18,7
Rogaland	15,8
Hordaland	19,9
Sogn og Fjordane	24,8
Møre og Romsdal	17,7
Sør-Trøndelag	20,9
Nord-Trøndelag	25,0
Nordland	20,5
Troms	15,6
Finnmark	17,0
Hele landet	19,9

1) DDD er basert på doseringshyppighet og dose. Dose er enkeltdose (0,1 ml) eller volum av endosebeholder.

The DDDs are based on administration frequencies and single dose. A single dose corresponds to 0.1 ml or the volume of one package (for single use packages).

Varia Various

Hovedinndeling i ATC gruppe V - Varia/Main ATC levels in V - Various

V01	Allergener ¹⁾ /Allergens
V03	Alle andre terapeutiske preparater ²⁾ /All other therapeutic products ²⁾
V04	Diagnostika (utelatt)/Diagnostic agents (not included)
V06	Ernæringstilskudd (utelatt)/General nutrients (not included)
V07	Alle andre ikke-terapeutiske preparater (utelatt)/All other non-therapeutic products (not included)
V08	Kontrastmidler (utelatt)/Contrast media (not included)
V09	Radiofarmaka til diagnostisk bruk (utelatt)/Diagnostic radiopharmaceuticals (not included)
V10	Radiofarmaka til terapeutisk bruk (utelatt)/Therapeutic radiopharmaceuticals (not included)

Salg pr ATC 3. nivå for gruppe V - Varia

Sales per ATC 3rd level for ATC group V - Various

ATC	ATC level name	mill NOK (AUP)				
		2006	2007	2008	2009	2010
V01A	Allergens	9,6	13,2	18,3	24,6	32,8
V03A	All other therapeutic products	30,5	32,6	38,6	42,2	42,9

ATC	ATC level name	Number of packages/year				
		2006	2007	2008	2009	2010
V01A	Allergener¹⁾	7718	10358	12872	16043	19913
V01AA02	Gresspollen	3187	4416	5757	7894	10558
V01AA03	Husstøv	273	392	617	735	792
V01AA05	Trepollen (bjørk)	3318	4485	5288	6162	7130
V01AA07	Insekter	608	607	642	565	592
V01AA10	Blomster	33	36	94	163	186
V01AA11	Dyr	299	422	474	524	655

1) Inkluderer salg av preparater uten markedsføringstillatelse i Norge

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2006	2007	2008	2009	2010
V03	Alle andre terapeutiske preparater	0,13	0,14	0,16	0,17	0,18
V03A	<i>Alle andre terapeutiske preparater¹⁾</i>	0,13	0,14	0,16	0,17	0,18
V03AE	Midler mot hyperkalemi og hyperfosfatemi	0,10	0,10	0,12	0,13	0,14
V03AE02	Sevelamer (6,4 g)	0,10	0,09	0,09	0,08	0,08
V03AE03	Lantanum karbonat (2,25 g)		0,01	0,04	0,05	0,06
V03AF	Midler som motvirker toksisitet av antineoplastiske midler	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04
V03AF03	Kalsiumfolinat (60 mg)	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04
V03AF04	Kalsiumlevofolinat (30 mg)	0,00	0,00		0,00	0,00
V03AF07	Rasburikase (14 mg)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
V03AF08	Palifermin (4,2 mg)				0,00	0,00

1) Bare de ATC nivåer der DDD er fastsatt er tatt med, dvs ATC kode V03AE02, V03AE03, V03AF03, V03AF04, V03AF07 og V03AF08

Only ATC levels where DDDs are assigned are included, i.e. only ATC code V03AE02, V03AE03, V03AF03, V03AF04, V03AF07 and V03AF08 in Norway

ALTERATIONS IN ATC CODES AND DDDs VALID FROM JANUARY 2011

Alterations in ATC codes and DDDs valid from January 2011 are listed below. The list contains only products available on the market in Norway. A cumulative survey showing all the ATC/DDD alterations made is also available on the website: www.whooc.no

ATC alterations:

Previous ATC code	ATC level name	New ATC code
G03AC03	levonorgestrel	G03AD01 ¹⁾
P01BE52	artemether and lumefantrine	P01BF01
R03CA02	ephedrine	C01CA26 ²⁾

1) Oral products (packages) only indicated for emergency contraception

2) Only parenteral formulations

DDD alteration:

ATC code	ATC level name	Previous DDD	New DDD
B02BD09	nonacog alfa	1000 U P	450 U P

DEFINERTE DØGNDOSER

Generell omtale av DDD se side 10.

Usammensatte preparater

Døgn dosene som er benyttet i statistikken for de enkelte legemidlene, er angitt i mengde virkestoff, i parentes bak legemiddelnavnet, for de aller fleste substansene. ATC/DDD pr 1. januar 2011 er benyttet i statistikken. En liste med alle fastsatte DDD (*ATC classification index with DDDs*) kan bestilles fra Nasjonalt folkehelseinstitutt, WHO Collaborating Centre for Drug Statistics Methodology, P.O.Box 4404 Nydalen, 0403 Oslo, Norway (pris kr 400,-).

Kombinasjonspreparater

For kombinasjonspreparater, eller for preparater der det av en eller annen grunn er vanskelig å angi døgndosen i mengde virkestoff, benyttes enheten ED (enkelt dose).

- for tabletter, stikkpiller, vagitorier osv.
er 1 ED lik 1 tablett, 1 stikkpille, 1 vagitorie osv
- for pulver til oralt bruk
er 1 ED lik 1 gram pulver. Dersom DDD for pulver til oralt bruk er angitt i gram, refererer dette seg til gram aktiv substans.
- for dosepulver til oralt bruk
er 1 ED lik 1 dosepulver
- for pulver til injeksjon
er 1 ED lik 1 gram pulver. Dersom DDD for pulver til injeksjon er angitt i gram, refererer dette seg til gram aktiv substans.
- for pulver til inhalasjon
er lik 1 ED lik 1 dose pulver f.eks en kapsel
- for flytende preparater til oralt bruk
er 1 ED lik 5 ml løsning.
- for flytende preparater til parenteralt bruk
er 1 ED lik 1 ml løsning.
- for flytende preparater til inhalasjon
er 1 ED lik 1 ml løsning.
- for flytende preparater til rektalt bruk
er 1 ED lik 1 ml løsning.
- for klyster
er 1 ED lik 1 klyster.
- for plaster for transdermal applisering
er 1 ED lik 1 plaster.
- for vaginal krem
er 1 ED lik 1 dose, 1 applisering.

I enkelte tilfeller er administrasjonsform angitt bak døgndosen. Dette er gjort hvor det er forskjellig døgndose for to eller flere administrasjonsformer av samme virkestoff.

DEFINED DAILY DOSES

General description, see page 10.

Plain preparations

The DDDs used in the calculations of the statistics are indicated in brackets after the substance for almost all plain substances. ATC/DDD version valid from January 2011 is used in the statistics in this book. A list of all the assigned DDDs (*ATC classification index with DDDs*) can be ordered from the Norwegian Institute of Public Health, WHO Collaborating Centre for Drug Statistics Methodology, P.O.Box 4404 Nydalen, 0403 Oslo, Norway (price: € 50,-).

Combined preparations

For combined preparations or preparations where a DDD for various reasons cannot be given in amount of active ingredient, the unit UD (unit dose) is used. The Norwegian term ED is used in the list on page 130:

- Tablets, suppositories, pessaries, etc;
1 UD equals 1 tablet, 1 suppository,
1 pessary etc.
- Powder for oral use:
1 UD equals 1 gram of powder. If the DDD for an oral powder is given in grams, this refers to the content of active ingredient.
- Powder in single dose units for oral use:
1 UD equals 1 dose powder
- Powder for injection:
1 UD equals 1 gram of powder. If the DDD for powder for injection is given in grams, this refers to the content of active ingredient
- Powder for inhalation
1 UD equals 1 unit dose powder e.g. 1 capsule
- Liquid preparations for oral use (mixtures, syrups etc.):
1 UD equals 5 ml of the preparation.
- Liquid preparations for parenteral use (injections):
1 UD equals 1 ml of the preparation.
- Liquid preparations for inhalation:
1 UD equals 1 ml of the preparation.
- Liquid preparations for rectal use:
1 UD equals 1 ml of the preparation.
- Enemas:
1 UD equals 1 enema.
- Plaster for transdermal application:
1 UD equals 1 plaster.
- Vaginal cream:
1 UD equals 1 dose, 1 application.

Administrasjonsmåte

Følgende koder brukes:

Inhal	=	inhalasjon
N	=	nasal
O	=	oral
P	=	parenteral
R	=	rektal
SL	=	sublingual/buccal
TD	=	transdermal
V	=	vaginal

Route of administration

The route of administration is indicated by the following codes:

Inhal	=	inhalation
N	=	nasal
O	=	oral
P	=	parenteral
R	=	rektal
SL	=	sublingual/buccal
TD	=	transdermal
V	=	vaginal

Preparater der DDD er angitt i ED (enkeltdoser)
Products with DDDs expressed in UD (Unit dose)

ATC kode ATC code	Preparatnavn Product name	Doseringsform Dosage form	DDD DDD
A01AB11	Ascoxal	solub	2 ED
A02AD01	Antacid	tyggetabl	10 ED
	Balancid	mikst, tabl	10 ED
	Link	mikst, tyggetabl	10 ED
	Novaluzid	mikst, tyggetabl	10 ED
A02BX13	Gaviscon	mikst, tyggetabl	10 ED
		pulv	10 ED
A06AB06	Pursennid	tabl	2 ED
	Senokot	tabl	2 ED
	X-Prep	mikst	15 ED
A06AB58	Citrafleet	dosepulv	2 ED
	Pico-Prep	dosepulv	2 ED
	Pico-Salax	dosepulv	2 ED
A06AC51	Agiolax	granulat	15 ED
A06AD65	Endofalk	dosepulv	1 ED
	Klean-prep	pulv	1 ED
	Laxabon	pulv	1 ED
	Movicol	dosepulv	2 ED
	Moxalole	dosepulv	2 ED
A06AG02	Toilax	klyster	1 klyster
A06AG10	Klyx	klyster	1 klyster
A06AG11	Microlax	klyster	1 klyster
A07CA	Gem	dosepulv	2,5 ED
A07DA53	Imodium comp	tabl	4 ED
A07XA02	Arobon	pulv	40 ED
A09AA02	Combizym	tabl	4 ED
	Creon	enterokaps	6 ED
	Creon 10000	enterokaps	6 ED
	Creon 25000	enterokaps	4 ED
	Creon 40000	enterokaps	4 ED
	Creon forte	enterokaps	4 ED
	Pancrease	enterokaps	6 ED
	Pankreon	enterogran	3 ED
	Pankreon	enterokaps	6 ED
	Pankreon forte	enterokaps	4 ED
A10BD03	Avandamet	tabl	2 ED
A10BD04	Avaglim	tabl	1 ED
A10BD05	Competact	tabl	2 ED
A10BD07	Janumet	tabl	2 ED
A10BD08	Eucreas	tabl	2 ED
A11EA	AFI-B-total	tabl	1 ED
	B-Tonin	mikst	6 ED
	Nycoplus B-total	tabl	1 ED
	Tonipan	mikst	6 ED
	TrioBe	tabl	1 ED

= 274 g pulver

ATC kode ATC code	Preparatnavn Product name	Doseringsform Dosage form	DDD DDD
A12AX	Calcigran forte 500mg/400mcg	tyggetabl	2 ED
	Calcigran forte 1000mg/800mcg	tyggetabl	1 ED
	Ideos	tyggetabl	2 ED
	Weifa-kalsium m/D-vitamin	tyggetabl	2 ED
A12CC30	Nycoplus Magnesium	tyggetabl	3 ED
B01AC30	Asasantin retard	kaps	2 ED
B03AD03	Pregnifer	tabl	2 ED
C03CB02	Burinex-K	tabl	2 ED
C03EA01	Moduretic	tabl	1 ED
	Moduretic mite	tabl	1 ED
	Normorix	tabl	1 ED
	Normorix mite	tabl	1 ED
C07BB07	Lodoz	tabl	1 ED
C09BA02	Enalapril comp	tabl	1 ED
	Enalapril HCT	tabl	1 ED
	Renitec comp	tabl	1 ED
	Renitec comp mite	tabl	1 ED
	Zamipress	tabl	1 ED
C09BA03	Lisinopril/ hydroklortiazid	tabl	1 ED
	Vivatec comp	tabl	1 ED
	Zestoretic	tabl	1 ED
	Zestoretic mite	tabl	1 ED
C09DA01	Cozaar comp	tabl	1 ED
	Cozaar comp forte	tabl	1 ED
	Fortzaar	tabl	1 ED
	Losartan/ hydroklortiazid	tabl	1 ED
C09DA02	Teveten comp	tabl	1 ED
C09DA03	Diovan comp	tabl	1 ED
	Diovan Cp	tabl	1 ED
	Valsartan/HTC	tabl	1 ED
C09DA04	CoAprovel	tabl	1 ED
C09DA06	Atacand plus	tabl	1 ED
	Atacand plus mite	tabl	1 ED
	Kandesartan HCT	tabl	1 ED
C09DA07	Micardis plus	tabl	1 ED
C09DA08	Olmetec comp	tabl	1 ED
C09DB01	Exforge	tabl	1 ED
	Sevikar	tabl	1 ED
C09DX01	Exforge/HTC	tabl	1 ED
C09XA52	Rasilez/HTC	tabl	1 ED
C10AX06	Omacor	kaps	4 ED
G02BB01	NuvaRing	vaginalring	0,036 ED
G03AA03	Lyndiol	tabl	0,786 ED
G03AA06	Eugynon	tabl	0,75 ED
G03AA07	Follimin	tabl	0,75 ED
	Loette	tabl	0,75 ED
	Microgynon	tabl	0,75 ED
	Tetragynon	tabl	4 ED

ATC kode ATC code	Preparatnavn Product name	Doseringsform Dosage form	DDD DDD	
G03AA09	Marvelon	tabl (21) tabl (28)	0,75 ED 1 ED	
	Mercilon	tabl (28)	1 ED	
G03AA12	Yas	tabl (28)	1 ED	
	Yasmin	tabl (21) tabl (28)	0,75 ED 1 ED	
	Yasminelle	tabl (21) tabl (28)	0,75 ED 1 ED	
		Evra	dep.plaster	0,107 ED
G03AB03	Trinordiol	tabl (21) tabl (28)	0,75 ED 1 ED	
	Trionetta	tabl (21) tabl (28)	0,75 ED 1 ED	
	G03AB04	Synfase	tabl (21) tabl (28)	0,75 ED 1 ED
		Qlaira	tabl (28)	1 ED
G03AC01	Conludag	tabl	1 ED	
G03AC02	Exlutona	tabl	1 ED	
G03AC03	Microluton	tabl	1 ED	
G03AC09	Cerazette	tabl	1 ED	
G03CA03	Climara 50 mcg	dep.plaster	0,143 ED	
	Climara 100 mcg	dep.plaster	0,071 ED	
	Estraderm 25 mcg	dep.plaster	0,571 ED	
	Estraderm 50 mcg	dep.plaster	0,286 ED	
	Estraderm 100mcg	dep.plaster	0,143 ED	
	Estraderm Matrix 25 mcg	dep.plaster	0,571 ED	
	Estraderm Matrix 50 mcg	dep.plaster	0,286 ED	
	Estradot 37,5 mcg	dep.plaster	0,381 ED	
	Estradot 50 mcg	dep.plaster	0,286 ED	
	Estradot 75 mcg	dep.plaster	0,190 ED	
	Estradot 100 mcg	dep.plaster	0,143 ED	
	Evorel 25 mcg	dep.plaster	0,571 ED	
	Evorel 50 mcg	dep.plaster	0,286 ED	
	Evorel 75 mcg	dep.plaster	0,190 ED	
	Evorel 100 mcg	dep.plaster	0,143 ED	
	Menorest 37,5 mcg	dep.plaster	0,381 ED	
	Menorest 50 mcg	dep.plaster	0,286 ED	
Menorest 75 mcg	dep.plaster	0,190 ED		
Menorest 100 mcg	dep.plaster	0,143 ED		
G03FA01	Activelle	tabl	1 ED	
	Cliovelle	tabl	1 ED	
	Estalis	dep.plaster	0,286 ED	
	Eviana	tabl	1 ED	
	Kliogest	tabl	1 ED	
G03FA12	Indivina	tabl	1 ED	
G03FA15	Climodien	tabl	1 ED	
G03FB01	Cyclabil	tabl	0,75 ED	
G03FB05	Estalis sekvens	dep.plaster	0,286 ED	
	Estracomb	dep.plaster	0,286 ED	
	Novofem	tabl	1 ED	
	Sequidot	dep.plaster	0,286 ED	
	Trisekvens	tabl	1 ED	
	Trisekvens forte	tabl	1 ED	
G03FB06	Diviseq	tabl	1 ED	
G03FB11	Totelle Sekvens	tabl	1 ED	
G03GA30	Pergoveris	inj.subst.	1 ED	

ATC kode ATC code	Preparatnavn Product name	Doseringsform Dosage form	DDD DDD
G03HB01	Climen	tabl	0,75 ED
	Diane	tabl	0,75 ED
	Zyrona	tabl	0,75 ED
G04BE52	Papaverin-Fentolamin	inj	1 ED
J01EC20	Trisulfamid	tabl	4 ED
J01EE01	Bactrim	inf.kons	20 ED
		mikst	8 ED
		tabl	4 ED
	Eusaprim	inf.kons	20 ED
		mikst	8 ED
		tabl	4 ED
	Trimetoprim-sulfa	inf.kons	20 ED
		mikst	8 ED
		tabl	4 ED
J04AM02	Rifinah "150"	tabl	4 ED
	Rifinah "300"	tabl	2 ED
	Rimactacid	tabl	4 ED
	Rimactacid Paed 60/60	tabl	5 ED
J04AM05	Rifater	tabl	6 ED
	Rimcure	tabl	4 ED
	Rimcure Paed 3-FDC	tabl	12 ED
J04AM06	Rimstar	tabl	4 ED
J05AR01	Combivir	tabl	2 ED
J05AR02	Kivexa	tabl	1 ED
J05AR03	Truvada	tabl	1 ED
J05AR04	Trizivir	tabl	2 ED
J05AR06	Atripla	tabl	1 ED
M01AB55	Arthrotec	tabl	2 ED
N02AA59	Paralgin forte	supp, tabl	4 ED
	Paralgin major	supp	2 ED
	Paralgin minor	supp	8 ED
	Pinex forte	supp, tabl	3 ED
	Pinex major	supp	2 ED
N02AC54	Aporex	tabl	2 ED
N02AG01	Morfin-Skopolamin	inj	1 ED
N02AG02	Ketogan	inj	5 ED
		mikst	5 ED
		tabl	5 ED
		supp	2,5 ED
	Ketogan mite	inj	25 ED
N02BA51	Migpriv	dosepulv	3 ED
N02BB51	Antineuralgica	tabl	6 ED
	Fanalgin	tabl	6 ED
	Fenazon-koffein sterk	dosepulv, tabl	3 ED
	Fenazon-koffein	tabl	6 ED
N02BB54	Fanalgin	tabl	6 ED
N02CA51	Dihydergot	nasal	8 doser
N02CA52	Cafergot	tabl	4 ED
N02CA72	Anervan	supp	4 ED
		tabl	8 ED
	Cafergot comp	supp	2 ED
N07AA51	Robinul-Neostigmine	inj	1 ED

ATC kode ATC code	Preparatnavn Product name	Doseringsform Dosage form	DDD DDD
P01BB51	Malarone	tabl	4 ED
	Malarone Junior	tabl	16 ED
R01BA51	Lunerin	depottabl	2 ED
		mikst	12 ED
R03AK06	Seretide	inhal aerosol	4 ED
		inh.pulv	2 ED
R03AK07	Inuxair	inhal aerosol	4 ED
	Symbicort Mite	inh.pulv	4 ED
	Symbicort	inh.pulv	4 ED
	Symbicort Forte	inh.pulv	2 ED
R05CA10	Expigen	mikst	6 ED
	Lakrismikstur	mikst	12 ED
	Solvipect	mikst	6 ED
	Tussin	mikst	6 ED
	Tussol	mikst	6 ED
R05DA20	Sterk hostesirup	mikst	3 ED
R05FA02	Solvipect comp	mikst	3 ED
	Tuxi	mikst	6 ED
R06AA52	Allergin-Coffein	tabl	4 ED

Utgitt av Nasjonalt folkehelseinstitutt

Postboks 4404 Nydalen

0403 Oslo

Tel: +47-21 07 70 00

E-mail: folkehelseinstituttet@fhi.no

www.fhi.no

Bestilling:

E-post: publikasjon@fhi.no

Telefon: +47-21 07 82 00

Telefaks: +47-21 07 81 05

ISBN: 978-82-8082-455-4 trykt versjon

ISBN: 978-82-8082-456-1 elektronisk versjon

ISSN: 1890-9647